

॥ कोबातीर्थमंडन श्री महावीरस्वामिने नमः ॥

॥ अनंतलब्धिनिधान श्री गौतमस्वामिने नमः ॥

॥ गणधर भगवंत श्री सुधर्मस्वामिने नमः ॥

॥ योगनिष्ठ आचार्य श्रीमद् बुद्धिसागरसूरीश्वरेभ्यो नमः ॥

॥ चारित्रचूडामणि आचार्य श्रीमद् कैलाससागरसूरीश्वरेभ्यो नमः ॥

आचार्य श्री कैलाससागरसूरि ज्ञानमंदिर

पुनितप्रेरणा व आशीर्वाद

राष्ट्रसंत श्रुतोद्धारक आचार्यदेव श्रीमत् पद्मसागरसूरीश्वरजी म. सा.

जैन मुद्रित ग्रंथ स्केनिंग प्रकल्प

ग्रंथांक : १

श्री महावीर जैन आराधना केन्द्र

आचार्यश्री कैलाससागरसूरि ज्ञानमंदिर
कोबा, गांधीनगर-श्री महावीर जैन आराधना केन्द्र
आचार्यश्री कैलाससागरसूरि ज्ञानमंदिर
कोबा, गांधीनगर-३८२००७ (गुजरात)
(079) 23276252, 23276204
फेक्स : 23276249

Websiet : www.kobatirth.org

Email : Kendra@kobatirth.org

शहर शाखा

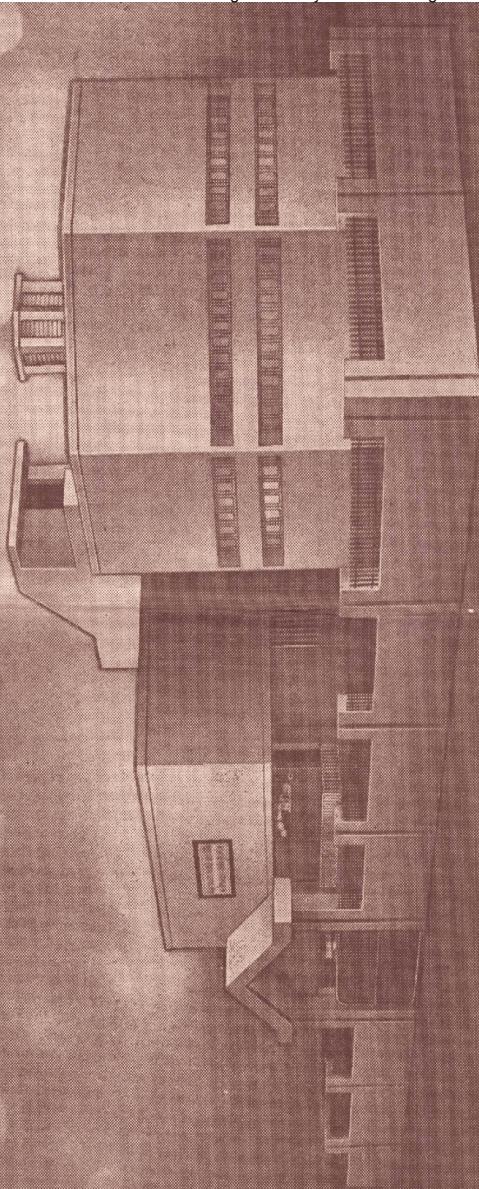
आचार्यश्री कैलाससागरसूरि ज्ञानमंदिर
शहर शाखा
आचार्यश्री कैलाससागरसूरि ज्ञानमंदिर
त्रण बंगला, टोलकनगर
परिवार डाइनिंग हॉल की गली में
पालडी, अहमदाबाद - ३८०००७
(079) 26582355

શત્રુંજય સ્તવના

સં. ભદ્રબાહુવિજય

શ્રી વિશ્વકલ્યાણ સંતોષચંદ મહેતા નિર્મિત શ્રી વિશ્વકલ્યાણ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ ભવન, મહેસાણા

સંસ્કૃતિ અને જ્ઞાનના મંદિર

શ્રી પી. પુનમચંદ શાહ
A/C, રંગતલ ગાંધી, આંકડાશીપરિવેશ પાસે,
કાચ્છ જિલ્લાના પાંચાળા ગામ, ગુજરાત

શત્રુંજય સ્તવના

શ્રી શત્રુંજય મહાતીર્થ પદયાત્રા સંઘ
પ્રસંગે પ્રકાશિત

: સાંનિધ્ય :

પૂજ્ય આચાર્ય ભગવંત શ્રી વિજય ભદ્રગુપ્તસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબ

: આયોજક :

શ્રી ફૂલચંદ્રજી ઝવેરચંજી નહાર પરિવાર, દાદરા.
શ્રી હર્ષદલાલ અમૃતલાલ શાહ પરિવાર, વાપી

સંઘ પ્રયાણ:-

વિ.સં. ૨૦૫૦,
કારતક વદ ૨,
તા.૧-૧૨-૯૩ બુધવાર,
(દાદરાથી).

યાત્રા - માર્ગ

વાપી, આલીપોર
તપોવન
ભરૂચ, ખંભાત,
વલ્લભીપુર, પાલીતાણા.

માળારોપણ :

વિ.સં. ૨૦૫૦,
માગસર વદ ૧૧,
તા.૮-૧-૯૪, શનિવાર
(પાલીતાણા).

સંકલન/સંપાદન : ભદ્રબાહુવિજય

[પુસ્તક મૂલ્ય: ૧૫/ રૂ.]

ૐ હો અહં શ્રી અષભદેવ સ્વામિને નમઃ

નમો નમઃ શ્રી ગુરુપ્રેમસૂર્યે

જિનધર્માનુરાગી સુજ સાધર્મિક બન્ધુ _____

મુકામ. _____

વિ. દાદરાથી ફૂલચંદજી ઝવેરચંદજી નહાર પરિવાર વતી શા. હીરાચંદ, ભરત, જિતેન્દ્ર, દિલીપ, ડૉ. શતીષ, શૈલેષ, યોગેશ, અભય, જિગર, રાજ, હિમાંશુ, મલક, સમકિત, વિનીત

તથા શા. અમૃતલાલ લલ્લુભાઈ શાહ પરિવાર કોપરલીવાળા વતી હર્ષદલાલ, મુકેશ, પ્રતીક શાહ પરિવારના સબહુમાન જયજિનેન્દ્ર - પ્રજ્ઞામ વાંચશો.

જણાવતા અત્યંત આનંદ થાય છે કે પૂજ્યપાદ વર્ધમાન તપોનિધિ સંયમ ત્યાગ જ્ઞાનમૂર્તિ આચાર્ય ભગવંત શ્રી વિજય ભુવનભાનુસૂરીશ્વરજી મહારાજાના શિષ્યરત્ન અમારા પરિવારના પરમ ઉપકારી, ધર્મમાર્ગોપદેશક આચાર્ય ભગવંત શ્રી વિજય ભદ્રગુપ્તસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબ આદિ મુનિરાજના સેલવાસ (દાદરા નગર હવેલી)ના ચાતુર્માસ દરમ્યાન અનેકવિધ ધર્મકાર્યો સાનંદ-સોલ્લાસ સંપન્ન થયા. પૂજ્ય ગુરુદેવના ૬૧માં જન્મદિવસે (વિ.સં. ૨૦૪૯, શ્રાવણ સુદ-૧૨) અમારા ચિ. જિગર ભરત નહારે પોતાના નાનકડા વક્તવ્યમાં સેલવાસથી શત્રુંજય મહાતીર્થનો પદયાત્રા સંઘ નીકળે તો પૂજ્ય ગુરુદેવના વાત્સલ્ય નીતરતા સાંનિધ્યમાં રહેવાનો મોકો આખા સંઘને મળે એવી રજુઆત મીઠી જબાનમાં કરેલી... અને આ સ્વપ્ન આજે સુંદર રીતે સાકાર બની રહ્યું છે. જેની યાત્રા કરવાથી... જેની ચરણરજ મસ્તકે અડાડવાથી જન્મોજન્મના પાપો ધોવાઈ જાય છે. કર્મો નષ્ટ થાય છે... આત્મા પાપના ભારથી હળવો બને છે... એવા પરમ પવિત્ર શાશ્વતસદાકાલીન પૂજનીય-સ્મરણીય મહાતીર્થ શ્રી શત્રુંજય-સિદ્ધક્ષેત્ર, પાલીતાણાની યાત્રા કરવાનું સદ્ભાગ્ય મહાન પુણ્યોદયે સાંપડે છે - એમાંયે જ્ઞાની-ધ્યાની ગુરુજનોની પ્રેમાળ છત્રછાયામાં જ્યારે આવી સોનેરી પળો મળી આવે છે ત્યારે જીવન ધન્યતાની લાગણીથી સભર બને છે. આંખ અને અંતર આનંદની અમીરાતથી તરબતર બને છે.

એક જ બોલી એક જ લય ચાલો સહુ એ શત્રુંજય !

પ્રાર્થના

અનંતજ્ઞાની અન્તર્યામિ જય હો ત્રિભુવન સ્વામી
અનંત કરુણાના હે સાગર કરુણાનો હું કામી
અનંત શક્તિના હે માલિક ભવની ભ્રમણા ટાળો
મુજ મનડામાં પ્રસન્નતાની પ્રેમળ જ્યોત ઉજાળો..

* * *

રાગદ્વેષ પર વિજય વર્યા છો અમને વિજયી કરજો
ભવસાગરને તરી ગયા છો અમને ભવપાર કરજો
કેવળજ્ઞાન લક્ષ્મું છે આપે અમને જ્ઞાની કરજો
સર્વ કર્મથી મુક્ત બન્યા છો અમ બંધનને હરજો

* * *

શત્રુંજયના રાજ દાદા આદીશ્વરને નમન કરું
રોમે રોમે રટણ એની શ્વાસે શ્વાસે સ્મરણ કરું
મરુદેવાનંદનને વંદન ભાવસભર બનીને કરીએ
સિદ્ધાયલની યાત્રા કરવા ચાલો સહુ પગલા ભરીએ

* * *

આવ્યો શરણે તુમ્હારી જિનવર કરજો આશ પૂરી અમારી
ના'વ્યો ભવપાર મારો તુમ વિણ જગમાં સાર લે કોણ મારી ?
ગાયો જિનરાજ આજે હરખ અધિકથી પરમ આનંદકારી
પાયો તુમ દર્શ નાશે ભવભય ભ્રમણા નાથ સર્વે અમારી..

* * *

ભવોભવ તુમ ચરણોની સેવા
હું તો માંગું છું દેવાધિદેવા
સામુ જુઓ ને સેવક જાણી
એવી 'ઉદયરત્ન'ની વાણી
સુણો આદિજિજ્ઞંસ સોભાગી
હું તો થયો છું તુમ ગુણરાગી...

પ્રાચીન પ્રાર્થનાઓ

(‘સ્નાતસ્યા’ નો લય)

કિં કર્પૂરમય સુધારસમય કિં ચન્દ્રોચિર્મયં
કિં લાવણ્યમયં મહામણિમયં કારુણ્યકેલિમયં
વિશ્વાનંદમયં મહોદયમયં શોભામયં ચિન્મયં
શુક્લધ્યાનમયં વપુર્જિનપતેર્ભૂયાત્મવાલંબનમ્. ૧.

પાતાલં કલયન્ ધરાં ધવલયન્નાકાશમાપૂરયન્
દિગ્ચક્રં કમયન્ સુરાસુરનરશ્રેણિં ચ વિસ્માપયન્
બ્રહ્માંડં સુખયન્ જલોનિ જલધેર્ફેનચ્છલાલોલયન્
શ્રી ચિન્તામણી-પાર્શ્વસંભવયશોહંસિશ્વરં રાજતે. ૨.

વંદે પાર્શ્વજિનં પ્રભાવસદનં વિશ્વત્રયી-પાવનમ્
શ્રેયોવૃક્ષવનં નતામરજનં સંકુલ્લ-પદ્માસનમ્
સિદ્ધેઃ સંવનનં મદદુદ્ધનં શ્રદ્ધામયૂરીઘનમ્
વિઘ્નાલિશમનં ખવાજિદમનં સંસારનિર્નાશનમ્ ૩.

પૂર્ણાનંદમયં મહોદયમયં કૈવલ્યચિદ્દ્રીમયં
રુપાતીતમયં સ્વરૂપરમણં સ્વાભાવિકી શ્રીમયં ।
જ્ઞાનોદ્યોતમયં કૃપાલસમયં સ્યાદ્વાદવિદ્યાલયં
શ્રી સિદ્ધાયલ-તીર્થરાજમનિશં વંદેહમાદીશ્વરમ્ ૪.

દર્શનં દેવદેવસ્ય દર્શનં પાપનાશનમ્ ।
દર્શન સ્વર્ગસોપાનં દર્શનં મોક્ષસાધનમ્ ॥ ૫ ॥

આદિમં પૃથ્વીનાથમાદિમં નિષ્પરિગ્રહમ્ ।
આદિમં તીર્થનાથં ચ ઋષસ્વામિનં સ્તુમઃ ॥ ૬ ॥

ક્રમઠે ધરણેન્દ્રે ચ સ્વોચિતં કર્મ કુર્વતિ ।
 પ્રભુસ્તુલ્યમનોવૃત્તિઃ પાર્શ્વનાથઃ શ્રિયેઽસ્તુ વઃ ॥ ૭ ॥
 શ્રીમતે વીરનાથાય સનાથાયાદ્ભૂતશ્રિયા ।
 મહાનન્દસરોરાજ-મરાલાયાઢર્હતે નમઃ ॥ ૮ ॥
 સુધાસોદરવાગ્જયોત્સન્યા નિર્મલીકૃત-દિગ્મુખઃ
 મૃગલક્ષ્મ્યા તમઃશાંતિં શાતિનાથઃ જિનોઽસ્તુ વઃ ॥ ૯ ॥
 યદુવશંસમુદ્રેન્દુઃ કર્મકક્ષહુતાશનઃ ।
 અરિષ્ટનેમિર્ભગવાન્ ભૂયાદ્દોરિષ્ટનાશનઃ ॥ ૧૦ ॥
 તુભ્યં નમસ્ત્રિભુવનાર્તિહરાય નાથ !
 તુભ્યં નમઃ ક્ષિતિતલામલભૂષણાય !
 તુભ્યં નમઃ સ્ત્રિજગતઃ પરમેશ્વરાય !
 તુભ્યં નમો જિન ! ભવોદધિશોષણાય ॥ ૧૧ ॥
 અન્યથા શરણં નાસ્તિ ત્વમેવ શરણં મમ ।
 તસ્માત્કારુણભાવેન રક્ષ રક્ષ જિનેશ્વરઃ ॥ ૧૨ ॥
 જિને ભક્તિઃ જિને ભક્તિઃ જિને ભક્તિઃ દિને દિને
 સદા મેઽસ્તુ સદા મેઽસ્તુ સદા મેઽસ્તુ ભવે ભવે ॥ ૧૩ ॥
 ત્વાં ત્વત્ફલભૂતાં સિદ્ધાંતચ્છાસનરતાન્ મુનીન્ ।
 ત્વચ્છાસનં ચ શરણં પ્રતિપન્નોઽસ્મિ ભાવતઃ ॥ ૧૪ ॥
 યાવન્નાખ્નોમિ પદવીં પરાંત્સ્વદનુભાવજમ્ ।
 તાવન્મયિ શરણ્યસ્ત્વં મઃ મુંચઃ શરણંશ્રિતે ॥ ૧૫ ॥
 તવ પ્રેષ્યોઽસ્મિ દાસોઽસ્મિ સેવકોઽસ્મ્યસ્મિ કિંકરઃ
 ઓમિતિ પ્રતિપદ્યસ્વ નાથ ! નાતઃ ! પરં બ્રૂવે ! ૧૬ ॥

[ચૈત્યવંદન : (પૂર્વવિધિ)]

સહુ પ્રથમ ઊભા થઈને હાથ જોડીને મસ્તક પર અંજલિ બાંધી.. કમરથી થોડાક નમીને બોલો

ઈચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજજાએ નિસીડિઆએ

અહીં નીચે વળતાં.. ‘પંચાંગ પ્રણિપાત’ પ્રણામ કરી હાથની અંજલિ, મસ્તક અને બે ઢીંચણ જમીન પર લગાડી બોલવું મત્યએણવંદામિ પછી ઊભા થઈને હાથ જોડીને.. અથવા બેસીને નિમ્ન ૩ સૂત્રો બોલો :

ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવાન !

ઈરિયાવહિયં પડિક્કમામિ ? ઈચ્છં ! ઈચ્છામિ પડિક્કમિઉ

ઈરિયાવહિયાએ વિરાહણાએ ! ગમણાગમણે પાણકકમણે, બીય-કકમણે હરિય-કકમણે ઓસા-ઉત્તિંગ-પણગ-દગ-મટ્ટી મક્કડા, સંતાણા - સંકમણે । જે મે જીવા વિરાહિયા । એગિંદિયા, બેઈદિયા, તેઈદિયા, ચઉરિંદિયા, પંચિંદિયા । અભિહયા, વત્તિયા, લેસિયા સંધાઈયા, સંધટ્ટિયા પરિયાવિયા, કિલામિયા, ઉદવિયા, ઠાણાઓ ઠાણં સંકામિયા, જીવિયાઓ વવરોવિયા તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

તસ્સ ઉત્તરી સૂત્ર

તસ્સ-ઉત્તરી-કરણેણં, પાયચ્છિત્ત-કરણેણં, વિસોહી-કરણેણં વિસલ્લી-કરણેણં, પાવાણં કમ્માણં નિગ્ધાયણદ્વાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નત્થ સૂત્ર

અન્નત્થ ઊસસિએણં નીસસિએણં ખાસિએણં છીએણં, જંભાઈએણં ઉડુએણં વાયનિસ્સગેણં, ભમલીએ પિત્તમુચ્છાએ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દિટ્ઠિ-સંચાલેહિં, એવમાઈએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ હુજજ મે કાઉસ્સગો । જાવ અરિહંતાણં ભગવંતાણં નમુક્કારેણં ન પારેમિ, તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ॥

અહીં ‘કાયોત્સર્ગ મુદ્રા’માં ઊભા રહીને અથવા નીચે બેસીને મનમાં ‘લોગસ્સ સૂત્ર’નો ‘ચંદેસુ નિમ્મલયરા’ સુધી પાઠ કરવો.

‘લોગસ્સ સૂત્ર’ ન આવડતું હોય તો ૪ વાર નવકાર મૌન રહીને ગણવા. કાયોત્સર્ગ પૂરું થયા પછી ધીમેથી ‘નમો અરિહંતાણં’ કહેવું અને પાછા હાથ જોડીને નીચેનું સૂત્ર બોલવું.

લોગસ્સ સૂત્ર

લોગસ્સ ઉજ્જોભગરે ધમ્મતિત્થયરે જિણે । અરિહંતે કિત્તઈસ્સં ચઉવીસં પિ કેવલી ॥૧॥ ઉસભમજિઅં ચ વદે., સંભવમભિણંદણં ચ સુમઈ ચ । પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥૨॥ સુવિહિં પુફ્ફદંતં, સીઅલ-સિજ્જસં-વાસુપુજ્જં ચ । વિમલમણંતં ચ જિણં ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥૩॥ કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણં ચ । વંદામિ રિક્કનેમિ પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥૪॥ એવં મએ અભિથુઆ, વિહુય-રય-મલા, પહીણ-જર-મરણા ચઉવીસં પિ જિણવરા, તિત્થયરા મે પસીયંતુ ॥૫॥ કિત્તિય-વંદિય-મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા । આરુગ્ગ બોહિલાભં, સમાહિવરમુત્તમં દિંતુ ॥૬॥ ચંદેસું નિમ્મલયરા આઈચ્ચેસુ અહિયં પયાસરા । સાગરવર ગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥૭॥

અહીં વિધિપૂર્વક ત્રણ ‘ખમાસમણ’ દેવાં. ત્યારબાદ ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન ચૈત્યવંદન કરું ? ઈચ્છં, કહીને નીચે પ્રમાણે ચૈત્યવંદન કરવું.

ચૈત્યવંદન સૂત્ર

સકલ કુશવલ્લી પુષ્કરાવર્ત-મેઘો, ।

દુરિત તિમિર ભાનુઃ કલ્પવૃક્ષોપમાનઃ ।

ભવજલનિષિપોતઃ સર્વસંપત્તિ હેતુઃ ।

સ ભવતુ સતતં વઃ શ્રેયસે આદિનાથઃ ॥

ત્યારબાદ નીચેનું ‘ચૈત્યવંદન’ કહેવું

વિમલ-કેવલજ્ઞાન-કમલા-કલિત-ત્રિભુવન-હિતકરં
 સુરરાજ-સંસ્તુત-ચરણપંકજ, નમો આદિજિનેશ્વરં ૧
 વિમલગિરિવર-શૃંગમંડલ, પ્રવર ગુણગણ ભૂધરં,
 સુર-અસુર-કિન્નર-કોડિસેવિત નમો આદિજિનેશ્વરં ૨
 કરતી નાટક કિન્નરીગણ, ગાય જિનગુણ મનહરં,
 નિજર્જરાવલી નમે અહોનિશ, નમો આદિજિનેશ્વરં ૩
 પુંડરીક-ગણપતિ સિદ્ધિ સાધી, કોડી પણ મુનિ મનહરં
 શ્રી વિમલગિરિવરશૃંગ સિદ્ધા, નમો આદિજિનેશ્વરં ૪
 નિજ સાધ્ય સાધક સુર મુનિવર, કોડીનંત એ ગિરિવરં
 મુક્તિ રમણી વર્યા રંગે, નમો આદિજિનેશ્વરં ૫
 પાતાલ નર સુરલોકમાંહી, વિમલગિરિવર તો પરં,
 નહિ અધિક તીરથ તીર્થપતિ કહે, નમો આદિજિનેશ્વરં ૬
 ઈમ વિમલગિરિવર-શિખરમંડલ, દુઃખવિહંગલ ધ્યાઈએ;
 નિજ શુદ્ધ સત્તા સાધનાર્થ પરમ જ્યોતિ નિપાઈએ;
 જિત-મોહ-કોહ-વિછોહ-નિદ્રા પરમપદ સ્થિત જયકરં,
 ગિરિરાજ સેવા-કરણ તત્પર, પદ્મવિજય 'સુહિતકરં'
 અહીં માથું નમાવીને નીચેના ત્રણ સૂત્રો એકીસાથે કહેવા.

જંકિચિ સૂત્ર

જંકિચિ નામ તિથ્યં સગ્ગે પાયાલિ માણુસે લોએ ।
 જાઈ જિણાબિંબાઈ, તાઈ સવાઈ વંદામિ ॥૧॥

નમોત્યુણં સૂત્ર

નમોત્યુણં અરિહંતાણં ભગવંતાણં. ॥૧॥ આઈગરાણં ॥૨॥
 પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરીયાણં, પુરિસવરગંધહત્થીણં.
 ॥૩॥ લોગુત્તમાણં, લોગનાહાણં, લોગહિઆણં, લોગપઈવાણં,

લોગપજ્ઞેઅગરાણં ॥૪॥ અભયદયાણં ચક્રુદયાણં, મગ્ગદયાણં,
સરણદયાણં, બોહિદયાણં, ॥૫॥ ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં,
ધમ્મનાયગાણં, ધમ્મસારહીણં ॥૬॥ અપ્પિહયમરનાણંદંસણધરાણં,
વિયદ્દછઉમાણં. ॥૭॥ જિજ્ઞાણં, જવયાણં, તિન્નાણં તારયાણં,
બોહયાણં, મુત્તાણં, મોઅગાણં, ॥૮॥ સવ્વનૂણં સવ્વદરીસિણં,
સિવમયલમરૂઅ, મણંત-મક્ખય-મવ્વાબાહ મપુણરાવિત્તિ સિદ્ધિગઈ
નામધેયં ઠાણ સંપત્તાણં નમોજિજ્ઞાણં, જિઅભયાણં. ॥૯॥ જે અ
અઈઆ સિદ્ધા, જે અ ભવિસ્સંતિણાગએ કાલે, સંપઈઅ વટ્ટમાણા,
સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ. ॥૧૦॥

જાવંતિ ચેઈઆઈ સૂત્ર

જાવંતિ ચેઈઆઈ, ઉઠ્ઠે અ અહે અ તિરિઅલોએ અ ।

સવ્વાઈ તાઈ વંદે ઈહ સંતો તત્થ સંતાઈ ॥૧॥

હવે બેઠા બેઠા જ (ચૈત્યવંદન મુદ્રામાં જ) માથું નમાવીને
'ખમાસમણ' દેવું. ત્યાર બાદ નીચેના બે સૂત્રો બોલવા:

'જાવંત કેવિ' સૂત્ર

જાવંત કેવિ સાહુ, ભરહેરવયમહાવિદેહેઅ ।

સવ્વેસિં તેસિં પણઓ, તિવિહેણ તિદંડ વિરયાણં. ॥૧॥

'નમોહર્હત્' સૂત્ર

નમોહર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્ય:

હવે પ્રભુક્તિમાં લીન-તલ્લીન બનીને સ્તવન ગાવું જોઈએ.

સ્તવન

સિદ્ધાચલગિરિ ભેટ્યાં રે ધન્ય ભાગ્ય હમારા;

એ ગિરિવરનો મહિમા મોટો કહેતાં ન આવે પારા,

રાયણ રૂષભ સમોસર્યા સ્વામી, પૂર્વ નવ્વાણું વારા રે ધન્ય. (૧)

મૂળનાયક શ્રી આદિ જિનેશ્વર ચૌમુખ પ્રતિમા ચારા,
 અષ્ટ દ્રવ્યશું પૂજે ભાવે, સમકિત મૂલ આધારા રે ધન્ય. (૨)
 ભાવ ભક્તિશું પ્રભુ ગુણ ગાતા અપના જન્મ સુધારા;
 યાત્ર કરી ભવિજન શુભ ભાવે, નરક તિર્યગગતિ વારા રે; ધન્ય. (૩)
 દૂર દેશાંતરથી હું આવ્યો શ્રવણે સુણી ગુણ તારા;
 પતિત ઉદ્ધારણ બિરૂદ તમારું, એ તીરથ જગ સારા રે ધન્ય. (૪)
 સંવત અઢારત્યાસી માસ આષાઢો, વઢી આઠમ ભોમવારા;
 પ્રભુજીકે ચરણ પ્રતાપ સે સંઘર્મે, ખીમારતન પ્રભુ પ્યારા રે ધન્ય. (૫)
 સ્તવન ગાયા પછી નિમ્ન સૂત્ર બોલવું :

‘ઉવસગ્ગહરં’ સૂત્ર

ઉવસગ્ગહરંપાસં, પાસં વંદામિકમ્મઘણમુક્કં,
 વિસહરવિસનિન્નાસં મંગલકલ્લાણ આવાસં ॥૧॥
 વિસહરકુલિગમંતં, કંઠે ધારેઈ જો સયા મણુઓ ।
 તસ્સ ગહરોગમારી દુટ્ઠ જરા જંતિ ઉવસામં ॥૨॥
 ચિક્કઉ દૂરે મંતો, તુજા પણામો વિ બહુફલો હોઈ ।
 નરતિરિએસુ વિ જીવા, પાવંતિ, ન દુકખ-દોગચ્ચં ॥૩॥
 તુહ સમ્મતે લઘ્ધે, ચિંતામણિકપ્પપાયવબ્ભહિએ ।
 પાવંતિ અવિગ્ઘેણં, જીવા અયરામરં ઠાણં ॥૪॥
 ઈઅ સંથુઓ મહાયસ, ભત્તિબ્ભરનિબ્ભરેણ હિયએણ ।
 તા દેવ ! દિજજબોહિં, ભવે ભવે પાસ જિજ્ઞચંદ ॥૫॥

અહીં ‘મુક્તાશુક્તિમુદ્રા’ બે હથેલીને થોડીક અંદરમાં સંકોચીને
 હાથ જોડવા (મોતીની છીપની જેમ) મસ્તકે અંજલિ રચીને નીચેનું
 સૂત્ર કહેવું :

જયવીરાય સૂત્ર

જય વીયરાય ! જગગુરુ ! હોઈ મમં તુહ પભાવઓ ભયવં !
ભવિનવ્વેઓ મગ્ગાણુસારિઆ ઇકકલસિદ્ધિ ॥૧॥

લોગવિરૂદ્ધચ્ચાઓ, ગુરુજણપૂઆ પરત્થકરણં ચ ।
સુહગુરુજેગો તવ્વયણ સેવણા આભવમખંડા ॥૨॥

(અહીં હાથ પાછા 'ચૈત્યવંદન મુદ્રા'માં જોડવા)

વારિજજઈ જઈવિ નિયાણબંધાણં ! વીયરાય તુહ સમયે ।
તહવિ મમ હુજજ સેવા ભવે ભવે તુમહ ચલણાણં ॥૩॥

દુકખકખઓ કમ્મકખઓ સમાહિમરણં ચ બોહિલાભો અ ।
સંપજજઉ મહ એઅં, તુહ નાહ પણામકરણેણં ॥૪॥

સર્વ મંગલ માંગલ્યં, સર્વ કલ્યાણ કારણમ્,
પ્રધાનં સર્વ ધર્માણં, જૈન જયતિ શાસનમ્ ॥૫॥

‘અરિહંત ચેઈયાણં’ સૂત્ર

અરિહંત ચેઈઆણં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં । વંદણવત્તિઆએ,
પૂઅણવત્તિઆએ, સક્કારવત્તિઆએ, સમ્માણવત્તિઆએ,
બોહિલાભવત્તિઆએ, નિરુવસગ્ગવત્તિઆએ, સદ્ધાએ, મેહાએ,
ધીઈએ, ધારણાએ, અણુપ્પેહાએ, વહ્મમાણિએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અનન્તથ સૂત્ર

અનન્તથ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં,
જંભાઈએણં, ઉડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલીએ, પિત્તમુચ્છાએ
સુહુમેહિ અંગસંચાલેહિ, સુહુમોહિ ખેલસંચાલેહિ, સુહુમેહિ
દિહ્ધિસંચાલેહિ, એવ માઈએહિ આગારેહિ અભગ્ગો અવિરાહિઓ
હુજજ મે કાઉસ્સગ્ગો જાવ અરિહંતાણં ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન
પારેમિ, તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં, ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ।

‘કાયોત્સર્ગ મુદ્રા’માં ઊભા રહીને કે બેસીને એક નવકાર ગણવો. પશ્ચાત ‘નમો અરિહંતાણં’ કહીને કાયોત્સર્ગ પૂર્ણ કરીને હાથ જોડીને નીચેનું સૂત્ર અને સ્તુતિ કહેવા.

‘નમોઽર્હત્’ સૂત્ર

નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વસાધુભ્યઃ ॥૧॥

સ્તુતિ

પુંડરિક મંડણ પાય પ્રણમીજે, આદીશ્વર જિન ચંદાજી,
નેમ વિના ત્રેવીશ તીર્થકર, ગિરી ચઢિયા આણંદાજી;
આગમ માંહિ પુંડરિક મહિમા ભાખ્યો જ્ઞાનદિણંદાજી,
ચૈત્રીપૂનમ દિન દેવી ચક્રેસરી સૌભાગ્ય દ્યો મુખકંદાજી ॥૧॥
પછી ‘ખમાસમણ’ દેવું.

* * *

દુહા

ધરતી સોરઠ દેશની, વળી જુગ જુગનાં એંધાણ,
ત્યાં શ્રી આદીશ્વરના બેસણાં, વિમળાયલ એવાં નામ.
ઊંચે ઊંચે દાદાનાં બેસણાં, ને વચમાં હિંગળા વાટ,
આગમનાં દર્શન કરો, ને ટાળો વસમી વાટ.
આગળ જાતાં ગમ થશે, ને તળેટીએ થાશે જ્ઞાન,
પગલે પગલે મહા મુનિવરો, પામ્યા કેવળજ્ઞાન.
દાદા તારી દેરીએ જ્યોતિ જલે દિન-રાત,
જ્યોતમાં જ્યોત મિલાવો પ્રભુ, એ છે અમારી વાત.

દરરોજ સવારે ચૈત્યવંદન વખતે બોલાતું

શ્રી મંત્રાધિરાજ સ્તોત્ર

શ્રી પાર્શ્વઃ પાતુઃ વો નિત્યં, જિનઃ પરમશંકરઃ ।

નાથઃ પરમશક્તિશ્ચ શરણ્યઃ સર્વ, કામદઃ ॥૧॥

સર્વ વિઘ્નહરઃ સ્વામી, સર્વસિદ્ધિ પ્રદાયકઃ ।

સર્વસત્વહિતો યોગી, શ્રીકરઃ પરમાર્થદઃ ॥૨॥

દેવદેવઃ સ્વયં-સિદ્ધઃ શ્રિદાનન્દમયઃ શિવઃ ।

પરમાત્મા પરબ્રહ્મઃ પરમઃ પરમેશ્વરઃ ॥૩॥

જગન્નાથઃ સુરજ્યેષ્ઠો, ભૂતેશઃ પુરુષોત્તમઃ ।

સુરેન્દ્રો નિત્યધર્મશ્ચ, શ્રીનિવાસઃ સુધાર્ણવઃ ॥૪॥

સર્વજ્ઞઃ સર્વદેવેશઃ, સર્વદઃ સર્વગોત્તમઃ ।

સર્વાત્મા સર્વદર્શી ચ, સર્વવ્યાપી જગદ્ગુરુઃ ॥૫॥

તત્ત્વમૂર્તિઃ પરાદિત્યઃ, પરબ્રહ્મ-પ્રકાશકઃ ।

પરમેન્દુઃ પરઃ પ્રાણઃ, પરમામૃતસિદ્ધિદઃ ॥૬॥

અજઃ સનાતનઃ શમ્ભુ-રીશ્વરશ્ચ સદા શિવઃ ।

વિશ્વેશ્વરઃ પ્રમોદાત્મા, ક્ષેત્રાધીશઃ શુભપ્રદઃ ॥૭॥

સાકારશ્ચ નિરાકારઃ, સકલો નિષ્કલોડ્યયઃ ।

નિર્મમો નિર્વિકારશ્ચ, નિર્વિકલ્પો નિરામયઃ ॥૮॥

અમરશ્ચાજરોડનંતઃ એકોડનેકઃ શિવાત્મકઃ

અલક્ષ્યશ્ચા પ્રમેયશ્ચ ધ્યાનલક્ષ્યો નિરંજનઃ ॥૯॥

ૐકારાકૃતિરવ્યક્તો, વ્યક્તરૂપ સ્ત્રયીમયઃ ।

બ્રહ્મદ્વય પ્રકાશાત્મા, નિર્ભયઃ પરમાક્ષરઃ ॥૧૦॥

દિવ્યતેજોમયઃ શાંતઃ, પરામૃતમયોઽચ્યુતઃ ।

આઘોઽનાઘઃ પરેશાનઃ પરમેષ્ઠિઃ પરઃ પુમાન ॥૧૧॥

શુદ્ધઃ સ્ફટિકસંકાશઃ સ્વયંભૂઃ પરમાચ્યુતઃ ।

વ્યોમાકાર સ્વરૂપશ્ચ; લોકાઽલોકાવભાસકઃ ॥૧૨॥

જ્ઞાનાત્મા પરમાનંદો પ્રાણારૂઢો મનઃસ્થિતિઃ ।

મનઃસાઘ્યો મનોધ્યેયો, મનોદેશ્યઃ પરાપરઃ ॥૧૩॥

સર્વતીર્થમયો નિત્યઃ સર્વદેવમયઃ પ્રભુઃ ।

ભગવાન સર્વતત્ત્વેશઃ, શિવશ્રી-સૌખ્યદાયકઃ ॥૧૪॥

ઈતિ શ્રી પાર્શ્વનાથસ્ય સર્વજ્ઞસ્ય જગદ્ગુરોઃ ।

દિવ્યમષ્ટોત્તરં નામ; શતમત્ર પ્રકીર્તિતમ્ ॥૧૫॥

પવિત્રં પરમં ધ્યેયં પરમાનંદ-દાયકમ્ ।

ભુક્તિ-મુક્તિ પ્રદં નિત્યં, પઠતે મંગલપ્રદમ્ ॥૧૬॥

શ્રીમત્પરમ કલ્યાણ સિદ્ધિદઃ શ્રેયસેઽસ્તુ વઃ ।

પાર્શ્વનાથો જિનઃ શ્રીમાન્; ભગવાન્ પરમઃ શિવઃ ॥૧૭॥

ધરણેન્દ્ર ફણચ્છત્રા-લંકૃતો વઃ શ્રિયં પ્રભુઃ ।

દદાત્પદ્માવતી દેવ્યા સમધિષ્ઠિત શાસનઃ ॥૧૮॥

ધ્યાયેત્ કમલમધ્યસ્થં, શ્રી પાર્શ્વ જગદીશ્વરમ્ ।

ૐ હ્રીં શ્રીં અહઃ સમાયુક્તં, કેવલજ્ઞાનભાસ્કરમ્ ॥૧૯॥

પ્રધાવત્યાન્વિતં વામે, ધરણેન્દ્રેશ દક્ષિણે ।

પરિતોડષ્ઠલસ્થેન મંત્રરાજેન સંયુતમ્ ॥૨૦॥

અષ્ટ પત્રસ્થિતૈઃ પંચ નમસ્કારૈસ્તથા ત્રિભિઃ ।

જ્ઞાનાદૈર્વૈષ્ટિતં નાથં; ધર્માર્થકામમોક્ષદમ્ ॥૨૧॥

શતષોડશલઘ્નૃદં, વિદ્યાદેવીભિરન્વિતમ્ ।

ચતુર્વિંશતિપત્રસ્થં, જિનં માતૃસમાવૃતમ્ ॥૨૨॥

માયાવેષ્ય ત્રયાગ્રસ્તં, ક્રોકાંરસહિતં પ્રભુમ્ ।

નવગ્રહાવૃતં દેવં, દિક્ષાલૈદશભિર્વૃતમ્ ॥૨૩॥

ચતુષ્કોણેષુ મંત્રાદૈઃ; ચતુર્ભાજાન્વિતૈઃ જિનૈઃ

ચતુરષ્ઠ-દશ દ્વિ ત્રિ-દ્વિધાંક સંજકૈર્યુતમ્ ॥૨૪॥

દિક્ષુ ક્ષકારયુક્તેન વિદિક્ષુ લાંકિતેન ચ ।

ચતુરસ્ત્રેશ વર્ગક ક્ષિતિતત્ત્વે પ્રતિષ્ઠિતમ્ ॥૨૫॥

શ્રી પાર્શ્વનાથમિત્યેવં, યઃ સમારાધયેન્નિજનમ્ ।

તં સર્વ-પાપ-નિર્મુક્તં; ભજતે શ્રીઃ શુભપ્રદા ॥૨૬॥

જિનેશઃ પૂજિતો ભક્ત્યા, સંસ્તુતઃ પ્રસ્તુતોડયવા

ધ્યાતસ્તવં યૈઃ ક્ષણં વાડપિ; સિદ્ધિસ્તેષાં મહોદયા ॥૨૭॥

શ્રી પાર્શ્વમંત્ર રાજન્તે, ચિંતામણિ ગુણાસ્પદમ્ ।

શાંતિ પુષ્ટિકરં નિત્યં, ક્ષુદ્રોપદ્રવનાશનમ્ ॥૨૮॥

ઋદ્ધિ સિદ્ધિ મહાબુદ્ધિ-ધૃતિ-શ્રી કાંતિ કીર્તિદમ્ ।

મૃત્યુંજયં શિવાત્માનં જપન્નાનંદિતો જનઃ ॥૨૯॥

સર્વ કલ્યાણપૂર્ણઃ સ્યાજજરામૃત્યુ-વિવર્જિતઃ ।

અણિમાદિ-મહાસિદ્ધિં, લક્ષજપેન ચાપ્નુયાત્ ॥૩૦॥

પ્રાણાયામ મનો મંત્ર, યોગાદમૃતમાત્મનિ ।

ત્વામાત્માનં શિવં ધ્યાત્વા સ્વામિન્ ! સિદ્ધ્યંતિ જંતવઃ ॥૩૧॥

હર્ષદઃ ક્રમદશ્ચેતિ, રિપુબ્ધઃ સર્વ-સૌખ્યદઃ ।

પાતુ વઃ પરમાનંદ લક્ષણઃ સંસ્મૃતો જિનઃ ॥૩૨॥

તત્ત્વરૂપમિદં સ્તોત્રં, સર્વમંગલ સિદ્ધિદમ્ ।

ત્રિસંધ્યં યઃ પઠેન્નિત્યં, નિત્યં પ્રાપ્નોતિ સ શ્રિયમ્ ॥૩૩॥

(સંપૂર્ણ)

સોરઠ દેશનું પાવન તીરથ શેત્રુંજય છે નામ
યાત્રા કરવા ચાલો સહુ ત્યાં આદિશ્વરના ધામ

* * *

લીલી લીલી વનરાજીમાં પાલીતાણા ગામ
ડૂંગરા ઉપર દીપતું દાદા તારું ધામ

* * *

જ્યે જ્યે હેતના સાગર છલકે જામ
હૈયે હોઠે સહુના રમે ઓલા આદીશ્વરનું નામ

* * *

સંઘ સાથે જાત્રા કરી હરપે સહુના દિલ
દાદા તારી જ્યોતિ તો રાત-દિવસ ઝિલમિલ

શ્રી ભક્તામર સ્તોત્ર

ભક્તામર પ્રણત મૌલિ મણિ પ્રભાણા -
મુઘોતકં દલિત પાપ તમો વિતાનમ્ ।
સમ્યક્ પ્રણમ્ય જિનપાદ યુગં યુગાદા -
વાલંબનં ભવજલે પતતાં જનાનામ્ ॥૧॥

યઃ સંસ્તુતઃ સકલ વાહગમય તત્ત્વબોધા -
દુદ્ભૂત બુદ્ધિ પટુભિઃ સુરલોક નાથૈઃ ।
સ્તોત્રૈર્જગત્ ત્રિતય ચિત્ત હરૈરુદારૈઃ
સ્તોષ્યે કિલાહમપિ તં પ્રથમં જિનેન્દ્રમ્ ॥૨॥

બુદ્ધયા વિનાપિ વિબુધાર્ચિત પાદપીઠ
સ્તોતું સમુદત મતિર્વિગત ! ત્રપોહહમ્
બાલં વિહાય જલસંસ્થિત મિન્દુભિમ્બ -
મન્યઃ ક ઈચ્છતિ જનઃ સહસા શ્રીતુમ્ ॥૩॥

વક્તું ગુણાન્ ગુણસમુદ્ર ! શશાંક કાન્તાન્
કસ્તે ક્ષમઃ સુરગુરુ પ્રતિમોપિ બુદ્ધયા !
કલ્પાન્ત કાલ પવનોદ્ધત નક ચક્રં
કો વા તરીતુમલ મંબુનિધિં ભુજાભ્યામ્ !! ॥૪॥

સોહં તથાપિ તવ ભક્તિ વશાન્મુનીશ !
કર્તું સ્તવં વિગત શક્તિરપિ પ્રવૃત્તઃ !
પ્રીત્યાત્મ વીર્ય મવિચાર્ય મૃગો મૃગેન્દ્રં
નાભ્યેતિ કિં નિજશિશોઃ પરિ પાલનાર્થમ્ !! ॥૫॥

અલ્પશ્રુતં શ્રુતવતાં પરિહાસ ધામ
 ત્વદ્ભક્તિ રેવ મુખરી કુરુતે બલાન્મામ્ !
 યત્કોકિલઃ કિલ મધૌ મધુરં વિરૈતિ
 તચ્ચારુ ચૂત કલિકા નિકરૈક હેતુઃ ॥૬॥
 ત્વત્સંસ્તવેન ભવ સંતતિ સન્નિબદ્ધં
 પાપં ક્ષણાત્ ક્ષય મુપૈતિ શરીર-ભાજામ્ !
 આકાન્ત લોક મલિનીલ મશેષમાશુ
 સૂર્યાશુ ભિન્નમિવ શાર્વરમંધકારમ્ !! ॥૭॥
 મત્વેતિ નાથ ! તવ સંસ્તવનં મયેદ -
 મારભ્યતે તનુધિયાપિ તવ પ્રભાવાત !
 ચેતો હરિષ્યતિ સતાં નલિની દલેષુ
 મુક્તાફલ ઘૂતિ મુપૈતિ નનૂદભિન્દુઃ ! ॥૮॥
 આસ્તાં તવ સ્તવન મસ્ત સમસ્ત દોષં
 ત્વત્ સંકથાપિ જગતાં દુરિતાનિ હન્તિ !
 દૂરે સહસ્ર કિરણઃ કુરુતે પ્રભૈવ
 પદ્માકરેષુ જલજાનિ વિકાશભાંજિ !! ॥૯॥
 નાત્યદ્ભૂતં ભુવન ભૂષણ ! ભૂતનાથ !
 ભૂતૈર્ગુણૈ ભુવિ ભવન્ત મભિષ્ટુવન્તઃ
 તુલ્યા ભવન્તિ ભવતો નનુ તેન કિંવા
 ભૂત્યાશ્રિતં ય ઈહ નાત્મસમં કરોતિ !! ॥૧૦॥
 દેષ્ટવા ભવંત મનિમેષ વિલોકનીયં
 નાન્યત્ર તોષમુપયાતિ જનસ્ય ચક્ષુઃ !
 પીત્વા પયઃ શશિકર ઘૂતિ દુગ્ધ સિન્ધોઃ
 ક્ષારં જલં જલનિધેરશિતું ક ઈચ્છેત્ !! ॥૧૧॥

યૈઃ શાન્ત રાગ રુચિભિઃ પરમાણુ ભિસ્ત્વં
 નિર્માપિત સ્ત્રિભુવનૈક લલામભૂત !
 તાવન્ત એવ ખલુ તેધ્યણવઃ પૃથિવ્યાં !
 યત્તે સમાન મપરં નહિ રૂપ મસ્તિ !! ॥૧૨॥
 વકત્રં કવ તે સુર નરોરગ નેત્ર હારિ
 નિઃશેષ નિર્જિત જગત્ ત્રિતયો પમાનમ્ ।
 ભિમ્બં કલંક મલિનં કવ નિશાકરસ્ય
 યદ્વાસરે ભવતિ પાંડુ પલાશ કલ્પમ્ ॥૧૩॥
 સંપૂર્ણ મંડલ શશાંક કલા કલાપ
 શુભા ગુણા સ્ત્રિભુવનં તવ લંઘયન્તિ !
 યે સંશ્રિતા સ્ત્રિજગદીશ્વર નાથમેકં
 કસ્તાન્નિવારયતિ સંચરતો યથેષ્ટમ્ ॥૧૪॥
 ચિત્રં કિમત્ર યદિ તે ત્રિદશાંગનાભિ -
 નીતં મનાગપિ મનો ન વિકાર માર્ગમ્ ।
 કલ્પાન્ત કાલ મરુતા ચલિતા ચલેન
 કિં મંદરાદ્રિ શિખરં ચલિતં કદાચિત્ ॥૧૫॥
 નિર્ધૂમ - વર્તિ - રપવર્જિત તૈલપૂરઃ
 કૃત્સ્નં જગત્રય મિદં પ્રકટી કરોષિ
 ગમ્યો ન જાતુ મરુતાં ચલિતા ચલાનાં
 દીપો પરસ્ત્વમસિ નાથ જગત્પ્રકાશઃ ॥૧૬॥
 નાસ્તં કદાચિદ્ પયાસિ ન રાહુ ગમ્યઃ
 સ્પષ્ટીકરોષિ સહસા યુગપજજગન્તિ ।
 નામ્મોધરોદર નિરુદ્ધ મહાપ્રભાવઃ
 સૂર્યાતિશાયિ મહિમાસિ મુનીન્દ્ર ! લોકે ॥૧૭॥

નિત્યોદયં દલિત મોહ મહાંધકારં
 ગમ્યં ન રાહુ વદનસ્ય ન વારિદાનામ્ !
 વિભ્રાજતે તવ મુખાબ્જ મનલ્પકાન્તિ
 વિદ્યોતયજ્ જગદપૂર્વ શશાંક ભિમ્બમ્ ॥૧૮॥
 કિં શર્વરીષુ શશિનાહિ વિવસ્વતા વા
 યુષ્મન્ મુખેન્દુ દલિતેષુ તમસ્સુ નાથ !
 નિષ્પન્ન શાલિ વન શાલિનિ જીવલોકે
 કાર્ય કિયજ્ જલધરે જલભાર નમ્રૈઃ ॥૧૯॥
 જ્ઞાનં યથા ત્વયિ વિભ્રાતિ કૃતાવકાશં
 નેવં તથા હરિહરાદિષુ નાયકેષુ ।
 તેજઃ સ્ફૂરન્ મણિષુ યાતિ યથા મહત્ત્વં
 નેવં તુ કાચ શકલે કિરણાકુલેપિ ॥૨૦॥
 મન્યે વરં હરિહરાદય એવ દેષ્ટા
 દેષ્ટેષુ યેષુ હૃદયં ત્વયિ તોષમેતિ ।
 કિં વીક્ષિતેન ભવતા ભુવિ યેન નાન્યઃ
 કશ્ચિન્મનો હરતિ નાથ ભવાંતરેપિ ॥૨૧॥
 સ્ત્રીણાં શતાનિ શતશો જનયન્તિ પુત્રાન્
 નાન્યા સુતં ત્વદુપમં જનની પ્રસૂતા ।
 સર્વા દિશો દધતિ ભાનિ સહસ્રરશ્મિં
 પ્રાચ્યેવ દિગ્જનયતિ સ્ફૂર - દંશુજલમ્ ॥૨૨॥
 ત્વામામનન્તિ મુનયઃ પરમં પુમાંસ
 માદિત્ય વર્ણ મમલં તમસઃ પરસ્તાત્ ।
 ત્વામેવ સમ્યગુપલભ્ય જયન્તિ મૃત્યું
 નાન્યઃ શિવઃ શિવ પદસ્ય મુનીન્દ્ર પંથાઃ ॥૨૩॥

ત્વામવ્યયં વિભુમર્ચિત્ય મસંખ્યમાદ્યમ્
 બ્રહ્માણ્ણમીશ્વર મનન્ત મનંગ કેતુમ્ ।
 યોગીશ્વરં વિદિત યોગ મનેકમેકમ્
 જ્ઞાન સ્વરૂપ મમલં પ્રવદન્તિ સન્તઃ ॥૨૪॥
 બુદ્ધસ્ત્વમેવ વિબુધાર્ચિત બુદ્ધિ બોધાત્
 ત્વં શંકરોસિ ભુવનત્રય શંકરત્વાત્ ।
 ધાતાસિ ધીર ! શિવ માર્ગ વિધેર્વિધાનાત્
 વ્યક્તં ત્વમેવ ભગવન્ પુરુષોત્તમોસિ ॥૨૫॥
 તુભ્યં નમઃ સ્ત્રિભુવનાર્તિ હરાય નાથ
 તુભ્યં નમઃ ક્ષિતિ તલામલ ભૂષણાય ।
 તુભ્યં નમસ્ત્રિજગતઃ પરમેશ્વરાય
 તુભ્યં નમો જિન ! ભવોદધિ શોષણાય ॥૨૬॥
 કો વિસ્મયોત્ર યદિ નામ ગુણૈરશેષૈઃ
 ત્વં સંશ્રિતો નિરવકાશ તયા મુનીશ !
 દોષૈ રૂપાત વિવિધાશ્રય જાતગર્વેઃ
 સ્વખ્યાંતરેપિ ન કદાચિદ ધીક્ષિતોસિ ॥૨૭॥
 ઉચ્ચૈરશોક તરુ સંશ્રિત મુન્મયૂખ -
 માભ્યાતિ રૂપ મમલં ભવતો નિતાંતમ્
 સ્પષ્ટોલ્લ સત્કિરણ મસ્ત તમો વિતાનમ્
 બિમ્બં રવે શિવ પયોધર પાર્શ્વવર્તિ ॥૨૮॥
 સિંહાસને મણિ મયૂખ શિખા વિચિત્રે
 વિભ્રાજતે તવ વપુઃ કનકા વદાતમ્
 બિમ્બં વિચદ્વિલ સદંશુ લતા વિતાનં
 તુંગોદયાદિ શિરસીવ સહસ્રરશ્મેઃ ॥૨૯॥

કુંદાવદાત - ચલ - ચામર - ચારુશોભં
 વિભાજતે તવ વપુઃ કલધૌત કાન્તમ્ ।
 ઉદયચ્છાશાંક શુચિ નિર્ઝર વારિધાર -
 મુચ્ચૈ સ્તટં સુરગિરે રિવ શાતકૌમ્ભમ્ ॥૩૦॥
 છત્ર ત્રયં તવ વિભાતિ શશાંક કાંત -
 મુચ્ચૈઃ સ્થિતં સ્થગિત ભાનુકર પ્રતાપમ્ ॥
 મુક્તા - ફલ પ્રકર જાલ વિવૃદ્ધ શોભં
 પ્રખ્યા પયત્તિ જગતઃ પરમેશ્વર ત્વમ્ ॥૩૧॥
 ઉન્નિદ્ર હેમ નવ પંકજ પુંજ કાંતિ -
 પર્યુલ્લસન્નખ મયૂખ શિખા ભિરામૌ ।
 પાદૌ પદાનિ તવ યત્ર જિનેન્દ્ર ! ધત્તઃ
 પદ્માનિ તત્ર વિબુધાઃ પરિકલ્પયન્તિ ॥૩૨॥
 ઈત્થં યથા તવ વિભૂતિરભૂજિજનેન્દ્ર !
 ધર્મોપદેશનવિધૌ ન તથા પરસ્ય !
 યાદેક પ્રભા દિનકૃતઃ પ્રહતાંધકારા
 તાદેક કુતો ગ્રહ ગણસ્ય વિકાશિનોપિ ॥૩૩॥
 શ્યોતનૂ મદાવિલ વિલોલ કપોલ મૂલ -
 મત્ત ભમદ્ ભમર નાદ વિવૃદ્ધ કોપમ્
 ઐરાવતા ભમિભ મુદ્ધત માપતન્તં
 દૃષ્ટવા ભયં ભવતિ નો ભવદાશ્રિતાનામ્ ॥૩૪॥
 ભિન્નેભ કુંભ ગલ દુજજવલ શોણિતાક્ત -
 મુક્તાફલ પ્રકર ભૂષિત ભૂમિ ભાગઃ ।
 બદ્ધકમઃ કમગતં હરિણાપિપોપિ
 નાકામતિ કમ યુગાયલ સંશ્રિત તે ॥૩૫॥

કલ્યાંત કાલ પવનોદ્ધત વલ્લિ કલ્પં
દાવાનલં જવલિત મુજજવલ મુક્તુલિંગમ્
વિશ્વં જિઘત્સુમિવ સંમુખ માપતંતમ્
ત્વન્નામ કીર્તન જલં શમયત્ય શેષમ્ ॥૩૬॥

રક્તેક્ષણં સમદ કોકિલ કંઠનીલં
ક્રોધોદ્ધતં ફણિનમુલ્કણમાપતંતમ્ !
આકામતિ કમયુગેન નિરસ્ત શંકઃ
ત્વન્નામનાગદમની હૃદિ યસ્ય પુંસઃ ॥૩૭॥

વલ્ગાતુરંગ ગજ ગર્જિત ભીમનાદ -
માજૈ બલં બલવતા મપિ ભૂપતીનામ્
ઉદદ્ દિવાકર મયૂખ શિખાપવિદ્ધં
ત્વત્કીર્તનાત્તમ ઈવાશુ ભિદા મુષૈતિ ॥૩૮॥

કુંતાગ્ર ભિન્ન ગજ શોણિત વારિ વાહ -
વેગાવતાર તરણાતુર યોધ ભીમે
યુદ્ધે જયં વિજિત દુર્જય જેયપક્ષાઃ
ત્વત્પાદ પંકજ વના શ્રયિણો લભન્તે ॥૩૯॥

અંભોનિધૌ ક્ષુભિત ભીષણ નક ચક્ર -
પાઠીન પીઠ ભય દોલ્બણ વાડવાગ્નૌ
રંગતરંગ શિખર સ્થિત યાન પાત્રાઃ
ત્રાસંવિહાય ભવતઃ સ્મરણાદ્ વ્રજન્તિ ॥૪૦॥

ઉદ્ભૂત ભીષણ જલોદર ભાર ભુગ્નાઃ
શોઘ્યાંદશા મુપગતા શ્રૂયુત જીવિતાશાઃ ।
ત્વત્પાદ પંકજ રજોમૃત દિગ્ધદેહાઃ
મર્ત્યા ભવન્તિ મકરધ્વજ તુલ્યરૂપાઃ ॥૪૧॥

આપાદ કંઠ મુરુશુંબલ વેષિતાંગાઃ
 ગાઢં બૃહન્ નિગડ કોટિ નિઘૃષ્ટ જંઘાઃ ।
 ત્વન્નામ મંત્ર મનિશં મનુજાઃ સ્મરન્તઃ
 સઘઃ સ્વયં વિગત-બંધ-ભયા ભવન્તિ ॥૪૨॥
 મત્ત દ્વિપેન્દ્ર મૃગરાજ દવાનલાહિ
 સંગ્રામ વારિધિ મહોદર બંધનોત્થમ્ ।
 તસ્યાશુ નાશ મુપયાતિ ભયં ભિયેવ
 યસ્તાવર્ક સ્તવમિમં મતિમાન ધીતે ॥૪૩॥
 સ્તોત્ર સ્ત્રજં તવ જિનેન્દ્ર ! ગુણૈર્ નિબદ્ધાં
 ભક્ત્યામયા રુચિર વર્ણ વિચિત્ર પુષ્પામ્ ।
 ધતે જનો ય ઈહ કંઠગતા મજસ્રં
 તં માનતુંગમવશા સમુપૈતિ લક્ષ્મીઃ ॥૪૪॥

* * *

શેત્રુંજાના ડૂંગરા મારે જોવા છે.
 કર્મોના મેલ મારે ધોવા છે.

* * *

પાલીતાના—

પૈદલ હી જાના, ઢેર સા પુણ્ય કમાના...
 મિલતાં ખુશી કાં જાના...પાલીતાના...

* * *

પગપાળા ચાલીને પાલીતાણા જાવું
 શેત્રુંજાના દર્શન કરી પાવન થાવું

* * *

રત્નાકર પરચીશી

મંદિર છો મુક્તિતણા, માંગલ્ય કીડાના પ્રભુ,
ને ઈંદ્ર નર ને દેવતા, સેવા કરે તારી વિભુ,
સર્વજ્ઞ છો સ્વામી વળી, શિરદાર અતિશય સર્વના,
ઘણું જીવ તું ઘણું જીવ તું, ભંડાર જ્ઞાન કળાતણા ૧

ત્રણ જગતના આધાર ને, અવતાર હે કરૂણા તણા,
વળી વૈદ્ય હે દુર્વાર આ, સંસારના દુઃખો તણા.
વીતરાગ વલ્લભ વિશ્વના તુજ પાસ અરજી ઉચ્ચારું,
જાણો છતાં પણ કહી અને, આ દ્વંદ્વ હું ખાલી કરું ૨

શું બાળકો માબાપ પાસે, બાળકીડા નવ કરે,
ને મુખમાંથી જેમ આવે તેમ શું નવ ઉચ્ચરે,
તેમજ તમારી પાસે તારક, આજ ભોળા ભાવથી,
જેવું બન્યું તેવું કહુ, તેમાં કશું ખોટું નથી ૩

મેં દાન તો દીધું નહિં, ને શિયળ પણ પાળ્યું નહિ,
તપથી દમી કાયા નહિ, શુભ ભાવ પણ ભાવ્યો નહિં,
એ ચાર ભેદે ધર્મમાંથી, કાંઈપણ પ્રભુ નવ કર્યું,
મ્હારું ભ્રમણ ભવસાગરે, નિષ્કળ ગયું નિષ્કળ ગયું ૪

હું ક્રોધ અગ્નિથી બળ્યો, વળી લોપ સર્પ ડશ્યો મને,
ગળ્યો માનરૂપી અજગરે, હું કેમ કરી ધ્યાવું તને ?
મન મારું માયા જાળમાં, મોહન ! મહા મુંઝાય છે,
ચડી ચાર ચોરો હાથમાં, ચેતન ઘણો ચગદાય છે ૫

શત્રુંજય સ્તવના

શ્રી કૌશલ્ય સુરજીવન ચરિત્ર

મેં પરભવે કે આ ભવે, પણ હિત કાંઈ કર્યું નહી
તેથી કરી સંસારમાં, સુખ અલ્પ પણ પામ્યો નહીં
જન્મો અમારા જિનજી ! ભવ પૂર્ણ કરવાને થયા,
આવેલ બાજી હાથમાં, અજ્ઞાનથી હારી ગયા ૬

અમૃત ઝરે તુજ મુખરૂપી, ચન્દ્રથી તો પણ પ્રભુ,
તિંજાય નહિં મુજ મન અરેરે ! શું કરું હું તો વિભુ !
પત્થર થકી પણ કઠણ માડું, મન ખરે ક્યાંથી દ્રવે,
મકરટ સમા આ મન થકી, હું તો પ્રભુ હાર્યો હવે ૭

ભમતાં મહા સાગરે, પામ્યો પસાયે આપના,
જે જ્ઞાન દર્શન ચરણરૂપી, રત્નત્રય દુષ્કર ઘણા,
તે પણ ગયા પરમાદના, વશથી પ્રભુ કહું છું ખરું,
કોની કને કિરતાર આ પોકાર હું જઈને કરું ૮

ઠગવા વિભુ આ વિશ્વને વૈરાગ્યના રંગો ધર્યા,
ને ધર્મનો ઉપદેશ રંજન, લોકને કરવા કર્યા,
વિદ્યા ભણ્યો હું વાદ માટે કેટલી કથની કહું ?
સાધુ થઈને બહારથી, દાંભિક અંદરથી રહું ૯

મેં મુખને મેલું કર્યું, દોષો પરયા ગાઈને,
ને નેત્રને નિંદિત કર્યા, પરનારીમાં લપટાઈને,
વળી ચિત્તને દોષિત કર્યું, ચિંતી નહાડું પરતણું,
હે નાથ ! માડું શું થશે ? ચાલાક થઈ ચૂક્યો ઘણું. ૧૦

કરે કાળજને કતલ પીડા, કામની બિહામણી,
 એ વિષયમાં બની અંધ હું, વિડંબના પામ્યો ઘણી,
 તે પણ પ્રકાશ્યું આજ લાવી, લાજ આપ તણી કને.
 જાણો સહુ તેથી કહું, કર માફ મારા વાંકને ૧૧

નવકાર મંત્ર વિનાશ કીધો, અન્ય મંત્રો જાણીને,
 કુશાસ્ત્રનાં વાક્યો વડે, હણી આગમોની વાણીને,
 કુદેવની સંગત થકી, કર્મો નકામાં આચર્યા,
 મતિભ્રમથકી રત્નો ગુમાવી, કાય કટકા મેં ગ્રહ્યા ૧૨

આવેલ દષ્ટિ માર્ગમાં મૂકી મહાવીર આપને,
 મેં મૂઢધીએ દ્વેદયમાં, ધ્યાયા મદનના ચાપને,
 નેત્રબાણો ને પયોધર, નાભિ ને સુંદર કટિ,
 શણગાર સુંદરીઓ તણા, છટકેલ થઈ જોયા અતિ ૧૩

મૃગ નયણી સમ નારી તણા, મુખચંદ્ર નીરખવાવતી,
 મુજ મન વિષે જે રંગ લાગ્યો, અલ્પ પણ ગૂઢો અતિ,
 તે શ્વેતરૂપ સમુદ્રમાં, ધોયા છતાં જાતો નથી,
 તેનું કહો કારણ તમે, બચું કેમ હું આ પાપથી ૧૪

સુંદર નથી આ શરીર કે, સમુદાય ગુણતણો નથી,
 ઉત્તમ વિલાસ કળાતણો, દેદિપ્યમાન પ્રભા નથી,
 પ્રભુતા નથી તો પણ પ્રભુ, અભિમાનથી અકકડ કરું,
 ચોપાટ ચાર ગતિ તણી, સંસારમાં ખેલ્યા કરું ૧૫

આયુષ્ટ ઘટતું જાય તો પણ, પાપ બુધ્ધિ નવી ઘટે,
 આશા જીવનની જાય તો પણ, વિષયાભિલાષા નવી મટે,
 ઔષધ વિષે કરું યત્ન પણ હું, ધર્મને તો નવી ગણું,
 બની મોહમાં મસ્તાન હું : પાયા વિનાનાં ઘર ચણું ૧૬

આત્મા નથી પરભવ નથી, વળી પુણ્ય પાપ કશું નથી,
 મિથ્યાત્વીની કટુ વાણી મેં ધરી, કાન પીધી સ્વાદથી,
 રવિ સમ હતા જ્ઞાને કરી, પ્રભુ આપશ્રી તો પણ અરે,
 દીવો લઈ ફૂલે પડ્યો, ધિક્કાર છે મુજને ખરે ૧૭

મેં ચિત્તથી નહી દેવની કે, પાત્રની પૂજા ચહી,
 ને શ્રાવકો કે સાધુઓનો, ધર્મ પણ પાખ્યો નહિ,
 પાખ્યો પ્રભુ નરભવ છતાં, રણમાં રડ્યા જેવું થયું,
 ધોબી તણા કુતા સમું, મમ જીવન સહુ એળે ગયું ૧૮

હું કામધેનુ કલ્પતરૂ, ચિંતામણિના ખ્યારમાં,
 ખોટા છતાં ગંખ્યો ઘણું, બની લુબ્ધ આ સંસારમાં,
 જે પ્રગટ સુખ દેનાર ત્હારો, ધર્મ તે સેવ્યો નહિ,
 મુજ મૂર્ખ ભાવોને નિહાળી, નાથ કર કરૂણા કંઈ ૧૯

મેં ભોગ સારા ચિંતવ્યા, તે રોગસમ ચિંત્યા નહિં
 આગમન ઈચ્છયું ધનતણું, પણ મૃત્યુને પ્રીછયું નહિં
 નહિ ચિંતવ્યું મેં નર્ક, કારાગ્રહ સમી છે નારીઓ,
 મધુબિંદુની આશા મહીં, ભય માત્ર હું ભૂલી ગયો ૨૦

હું શુદ્ધ આચારો વડે, સાધુ હૃદયમાં નવ રહ્યો
કરી કામ પર ઉપકારનાં યશ પણ ઉપાર્જન નવ કર્યો,
વળી તીર્થના ઉદ્ધાર આદિ, કોઈ કાર્યો નવ કર્યા,
ફોગટ અરે ! આ લક્ષ, ચોરાશી તણા ફેરા ફર્યા ૨૧

ગુરુ વાણીમાં વૈરાગ્ય કેરો રંગ લાગ્યો નહિ મને
દુર્જન તણાં વાક્યો મહીં, શાંતિ મળે ક્યાંથી મને ?
તરું કેમ હું સંસાર આ અધ્યાત્મ તો છે નહિ જરી,
તુટેલ તળીયાનો ઘડો જળથી ભરાયે કેમ કરી ? ૨૨

મેં પરભવે નથી પુણ્ય કીધું, ને નથી કરતો હજી,
તો આવતાં ભવમાં કહો, ક્યાંથી થશે હે નાથજી !
ભૂત ભાવિને સાંપ્રત ત્રણે, ભવ નાથ હું હારી ગયો
સ્વામી ત્રિશંકુ જેમ હું આકાશમાં લટકી રહ્યો ૨૩

અથવા નકામું આપ પાસે, નાથ શું બકવું ઘણું ?
હે દેવતાના પૂજ્ય ! આ ચારિત્ર મુજ પોતા તણું,
જાણો સ્વરૂપ ત્રણ લોકનું, તો માહરું શું માત્ર આ
જ્યાં કોડનો હિસાબ નહિ ત્યાં, પાઈની તો વાત ક્યાં ? ૨૪

ત્હરાથી ન સમર્થ અન્ય દીનનો ઉધ્ધારનારો પ્રભુ,
મરાથી નહિ અન્ય પાત્ર જગમાં, જેતાં જડે હે વિભુ !
મુક્તિ મંગળસ્થાન ! તોય મુજને, ઈચ્છા ન લક્ષ્મીતણી;
આપો સમ્યગૂરત્ન શ્યામ જીવને; તો તૃપ્તિ થાયે ઘણી ૨૫

શ્રી સિદ્ધાયલજીના પદ સમક્ષ બોલવાના

૨૧ ખમાસમણના દુહા

સિદ્ધાયલ સમરું સદા, સોરઠ દેશ મોઝાર;
 મનુષ્ય જન્મ પામી કરી, વંદું વાર હજાર.
 અંગ વચન મન ભૂમિકા, પૂજોપગરણ સાર;
 ન્યાયદ્રવ્ય વિધિશુદ્ધતા, શુદ્ધિ સાત પ્રકાર.
 કાર્તિક શુદ્ધિ પૂનમ દિને, દશ કોડ પરિવાર;
 દ્રાવિડ વારિખિલ્લજી, સિદ્ધ થયા નિરાધાર.
 તિણે કારણ કાર્તિકી દિને, સંઘ સકળ પરિવાર;
 આદિજિન સનમુખ રહી, ખમાસમણ બહુ વાર.
 એકવીશ નામે વર્ણવ્યો, તિહાં પહેલું અભિધાન
 'શત્રુંજય' શુકરાયથી, જનક વચન બહુમાન... સિદ્ધાયલ. ૧

અહીંયા 'સિદ્ધાયળ સમરું સદા' એ દુહો

પ્રત્યેક ખમાસમણ દીઠ કહેવો.

સમોસર્યા સિદ્ધાયળે, પુંડરીક ગણધાર;
 લાખ સવા મહાતમ કહું, સુરનર સભા મોઝાર.
 ચૈત્રી પૂનમને દિને, કરી અણસણ એક માસ;
 પાંચ કોડ મુનિ સાથશું, મુક્તિનિલયમાં વાસ.
 તિણે કારણ પુંડરીકગિરિ, નામ થયું વિખ્યાત;
 મન વચ કાયે વંદીએ, ઉઠી નિત્ય પ્રભાત... સિદ્ધાયલ. ૨

વીશ કોડશું પાંડવા, મોક્ષ ગયા ઈણે ઠામ;
 એમ અનંત મુક્તે ગયા, સિદ્ધક્ષેત્ર તિણે નામ... સિદ્ધાયલ. ૩

અડસઠ તીરથ ન્હાવતાં, અંગ રંગ ઘડી એક;
 તુંબી જળ સ્નાને કરી, જગ્યો ચિત્ત વિવેક.
 ચંદ્રશેખર રાજ પ્રમુખ, કર્મ કઠિન મળધામ;
 અચળ પદે વિમળા થયા, તેણે વિમળાચળ નામ... સિદ્ધાચલ. ૪

પર્વતમાં સુરગિરિ વડો, જિન અભિષેક કરાય;
 સિદ્ધ હુવા સ્નાતક પદે, સુરગિરિ નામ ધરાય.
 અથવા ચૌદે ક્ષેત્રમાં, એ સમો તીરથ ન એક;
 તેણે સુરગિરિ નામે નમું, જિહાં સુરવાસ અનેક... સિદ્ધાચલ. ૫

એંશી યોજન પૃથુલ છે, ઉંચપણે છવ્વીશ;
 મહિમાએ મોટો ગિરિ, મહાગિરિ નામ નમીશ... સિદ્ધાચલ. ૬

ગણધર ગુણવંતા મુનિ, વિશ્વમાંહે વંદનિક;
 જેહવો તેહવો સંયમી, વિમળાચળ પૂજનિક.
 વિપ્રલોક વિષધર સમ, દુઃખીયા ભૂતળ માન;
 દ્રવ્યલિંગ કણ ક્ષેત્ર સમ, મુનિવર છીપ સમાન.
 શ્રેવક મેઘ સમા કહ્યા, કરતાં પુણ્યનું કામ;
 પુણ્યની રાશિ વધે ઘણી, તેણે પુણ્યરાશિ નામ... સિદ્ધાચલ. ૭

સંયમધર મુનિવર ઘણા; તપ તપતા એક ધ્યાન;
 કર્મવિયોગે પામીયા, કેવલ લક્ષ્મી નિધાન.
 લાખ એકાણું શિવ વર્યા, નારદશું અણગાર.
 નામ નમો તિણે આઠમું, શ્રીપદગિરિ નિરાધાર... સિદ્ધાચલ. ૮

શ્રી સીમંધરસ્વામીએ, એ ગિરિમહિમા વિલાસ;
 ઈંદ્રની આગે વર્ણવ્યો, તેણે એ ઈંદ્રપ્રકાશ... સિદ્ધાચલ. ૯

દશ કોડ અણુવ્રતધરા, ભક્તે જમાડે સાર;
 જૈન તીર્થ યાત્રા કરે, લાભ તણો નહિ પાર.
 તેહ થકી સિદ્ધાયળે, એક મુનિને દાન;
 દેતાં લાભ ઘણો હુવે, મહાતીરથ અભિધાન... સિદ્ધાયલ. ૧૦
 પ્રાપ્તે એ ગિરિ શાશ્વતો, રહેશે કાળ અનંત;
 શત્રુંજય મહાતમ સુણી, નમો શાશ્વતગિતિ સંત... સિદ્ધાયલ. ૧૧
 ગૌ નારી બાળક મુનિ, ચઉ હત્યા કરનાર;
 યાત્રા કરતા કાર્તિકી, ન રહે પાપ લગાર.
 જે પરદારા લંપટી, ચોરીના કરનાર;
 દેવદ્રવ્ય ગુરુદ્રવ્યના જે વળી ચોરણહાર.
 ચૈત્રી કાર્તિકી પૂનમે, કરે યાત્રા ઈણે ઠામ;
 તપ તપતાં પાતિક ગળે, તેણે દઢશક્તિ નામ... સિદ્ધાયલ. ૧૨
 ભવ ભવ પામી નીકળ્યા, થાવચ્ચાસુત જેહ;
 સહસ્ર મુનિશું શિવ વર્યા, મુક્તિનિલયગિરિ તેહ... સિદ્ધાયલ. ૧૩
 ચંદા સૂરજ બેઉ જણા, ઊભા ઈણે ગિરિ શંગ;
 વધાવિયો વર્ણન કરી, પુષ્પદંતગિરિ રંગ.. સિદ્ધાયલ. ૧૪
 કર્મ કઠણ ભવ-જળ તજી, ઈહાં પામ્યા શિવપદ્મ;
 પ્રાણી પદ્મ નિરંજની, વંદો ગિરિ મહાપદ્મ... સિદ્ધાયલ. ૧૫
 શિવવહુ વિવાહ ઉત્સવે, મંડપ રચીયો સાર;
 મુનિવર વર બેઠક તણી, પૃથ્વીપીઠ મનોહાર... સિદ્ધાયલ. ૧૬
 શ્રી સુભદ્રગિરિ નમો, ભદ્ર તે મંગળ રૂપ;
 જળ તરુ રજ ગિરિવરતણી, શીશ ચઢાવે ભૂપ... સિદ્ધાયલ. ૧૭

વિઘાધર સુર અપચ્છરા, નદી શેત્રુંજી વિલાસ;
 કરતા હરતા પાને, ભજ્યે ભવિ કૈલાસ... સિદ્ધાયલ. ૧૮
 બીજા નિર્વાણી પ્રભુ, ગઈ ચોવીશી મોઝાર;
 તસ ગણધર મુનિમાં વડા, નામે કદંબ અણગાર.
 પ્રભુવચને અણસણ કરી, મુક્તિપુરીમાં વાસ;
 નામે કદંબગિરિ નમો, તે હોય લીલ વિલાસ... સિદ્ધાયલ. ૧૯
 પાતાળે જસ મૂળ છે, ઉજજવલગિરિનું સાર;
 ત્રિકરણ યોગે વંદતાં, અલ્પ હોય સંસાર... સિદ્ધાયલ. ૨૦
 તન મન ધન સુત વલ્લભા, સ્વર્ગાદિક સુખ ભોગ;
 જે વંછે તે સંપજે, શિવરમણી સંયોગ.
 વિમલાચલ પરમેષ્ઠિનું, ધ્યાન ધરે ચદ્ર માસ;
 તેજ અપૂરવ વિસ્તરે, પૂજે સઘળી આશ.
 ત્રીજે ભવે સિદ્ધિ લહે, એ પણ પ્રાચિક વાય;
 ઉત્કૃષ્ટા પરિજ્ઞામથી, અંતરમુહૂરત સાય.
 સર્વકામદાયક નમો, નામ કરી ઓળખાણ;
 શ્રીશુભવીરવિજય પ્રભુ, નમતાં કોડ કલ્યાણ... સિદ્ધાયલ. ૨૧

* * *

આદીશ્વરના ધ્યાનમાં લીન બની જાઓ
 તીર્થકરને જોતા એનામય બની જાઓ
 મસ્તેવાના નંદન પ્યારા ઋષભદેવ ભગવાન
 શેત્રુંજાના પર્વત પર એના દે'રા આલીશાન

શ્રી શત્રુંજય લઘુકલ્પ

અઈમુત્તય કેવલિજ્ઞા, કહિઅં સેતુંજ તિત્થ માહપ્પં
નારય રિસિસ્સ પુરઓ, તં નિસુણહ ભાવઓ ભવિઆ. ૧

હે ભવ્યજીવો ! જેનું વર્ણન શ્રી અઈમુત્તા કેવળી ભગવાને
નારદઋષિ આગળ મુક્ત કંઠે કર્યું છે, એવા શ્રી શત્રુંજય તીર્થનું
માહાત્મ્ય ભાવ ધરીને સાંભળો !? ૧.

સેતુંજે પુંડરિઓ, સિદ્ધો મુણિકોડિ પંચ સંજુત્તો,
ચિતરસ પુણિમાએ, સો ભણ્ણઈ તેણ પુંડરિઓ. ૨

શ્રી શત્રુંજયતીર્થ ઉપર ચૈત્રી પૂનમને દિવસે (શ્રી ઋષભદેવ
ભગવાનના પ્રથમ ગણધર) શ્રી પુંડરીક સ્વામી પાંચ કરોડ મુનિઓ
સાથે સિદ્ધ થયા, તેથી તે પુંડરીકગિરિના નામથી ઓળખાય છે. ૨

નમિ વિનમિ રાયાણો, સિદ્ધા કોડિહિં દોહિં સાહુણં,
તહ દવિડ વારિખિલ્લા, નવ્વુઆ દસ ય કોડીઓ. ૩

નમિ અને વિનમિ નામના બે ભાઈઓ જે વિદ્યાધરના રાજા
હતાં, તે બે કરોડ મુનિઓ સાથે સિદ્ધિ પામ્યા અને દ્રાવિડ અને
વારિખિલ્લ નામના બે ભાઈઓ દસ કરોડ મુનિઓ સાથે મોક્ષ
(નિર્વાણ) પામ્યા. ૩

પજ્જુન્ત સંબ પમુહા, અધ્ધુદ્ધાઓ કુમારકોડીઓ,
તહ પંડવા વિ પંચય, સિદ્ધિ ગયા નારયરિસી ય ૪.

પ્રદ્યુમ્ન કુમારને શાંબકુમાર વગેરે સાડા આઠ કરોડ કુમારો-(કૃષ્ણ
પુત્ર કુમાર સહિત) પાંચ પાંડવો (વીસ કરોડ સાથે) અને નારદ ઋષિ
(એકાશું લાખ સહિત) આ તીર્થમાં મોક્ષે ગયા. ૪

થાવચ્ચાસુય સેલગાઈ, મુણિણો વિ તહ રામમુણી,
ભરહો દસરહપુત્રો, સિદ્ધા વંદામિ સેતુંજે. ૫

થાવચ્ચાપુત્ર (એક હજાર સાથે) શુક મુનિ (એક હજાર સાથે)
સેલગમુનિ (પાંચસો સહિત) વગેરે તથા દશરથ રાજના
પુત્રો-રામચંદ્રજી અને ભરત (ત્રણ કરોડ સાથે) શ્રી શત્રુંજય ઉપર
સિદ્ધ થયા તે સર્વેને હું વાંદુ છું. ૫.

અન્નેવિ ખવિયા મોહા, ઉસભાઈ વિસાલ વંસ સંભૂઆ,
જે સિદ્ધા સેતુંજે તં નમહ મુણિ અસંખિજજા. ૬

(ઉપર જણાવ્યા ઉપરાંત) બીજા પણ ઋષભાદિકના ઉચ્ચ કુળમાં
ઉત્પન્ન થયેલા અસંખ્ય મુનિઓ મોહનો નાશ કરીને શત્રુંજય ઉપર
સિદ્ધ થયા તે સર્વેને વંદન કરો. ૬

પન્નાસ જોયણાઈ, આસી સેતુંજ વિત્થરો મૂલે;
દસ જોયણ સિહરતલે, ઉચ્ચતં જોયણા અદ્ધ. ૭

(આ) શ્રી શત્રુંજય તીર્થનો વિસ્તાર મૂળમાં પચાસ યોજન,
શિખર ઉપર દશ યોજનનો હતો અને તેની ઉંચાઈ આઠ યોજનની
હતી. ૭

જં લહઈ અન્નતિત્થે, ઉગ્ગેણ તવેણ બંભચેરેણ,
તં લહઈ પય તેણ, સેતુંજ ગિરિમ્મિ નિવસંતો. ૮

બીજા તીર્થોમાં ઘણું ઉગ્ર તપ કરવાથી તથા બ્રહ્મચર્ય પાળવાથી
જે ફળ મળે છે તે ફળ પ્રયત્નપૂર્વક (યતનાપૂર્વક) શ્રી શત્રુંજય ઉપર
વસવાથી મળે છે. ૮

જં કોડીએ પુણ્ણં, કામિય આહાર ભોયણાઓ ઉ;
તં લહઈ એત્થ પુણ્ણં, એગોવાસેણ સેતુંજે. ૯

અન્ય સ્થળે એક કરોડ માણસોને ઈચ્છિત વસ્તુ-જમાડવાથી જે
પુણ્ય મળે છે, તે પુણ્ય આ શત્રુંજય તીર્થમાં એક ઉપવાસથી મળે છે. ૯

જંકિંચિ નામતિત્થં, સગ્ગે પાયાલિ માણુસે લોએ
તં સલ્લમેવ દિઠ્ઠં, પુંડરિએ વંદિએ સંતે. ૧૦

સ્વર્ગમાં, પાતાળમાં, કે મનુષ્ય લોકમાં જે કોઈ નામ માત્રનું
તીર્થ હોય તે સર્વના તે પુંડરીકગિરિને વંદના કરવાથી, દર્શન થઈ
જાય છે. તે સર્વને વંદના થઈ જાય છે. ૧૦

પડિલાભંતે સંઘં, દિક્કાદિક્કે ય હોઈ સેતુંજે,
કોડિગુણં ચ અદિક્કે, દિક્કે અ અણંતયં હોઈ. ૧૧

શ્રી સંઘની ભક્તિ કરતાં થકી શત્રુંજય સન્મુખ ચાલતા તેના
દેખાવથી અને ન દેખવાથી પણ લાભ થાય છે નહિ દેખવા છતાં
ભક્તિ કરતાં કરોડગણું ફળ થાય છે અને દેખવા છતાં ભક્તિ કરતાં
અનંતગણું ફળ થાય છે. ૧૧

કેવલનાણુપ્પત્તી, નિવ્વાણં આસિ જત્થ સાહુણં;
પુંડરિએ વંદિતા, સલ્લે તે વંદિયા તત્થ. ૧૨

જ્યાં જ્યાં મુનિરાજોને કેવલજ્ઞાન ઉત્પન્ન થયું હોય અને જ્યાં
જ્યાં સાધુઓને મોક્ષની પ્રાપ્તિ થઈ હોય છે, સર્વ સ્થાનોને શ્રી
પુંડરીકગિરિને વંદના કરવાથી વંદના થઈ જાય છે. ૧૨

અઠ્ઠાવય સમ્મેએ, પાવા ચંપાઈ ઉજ્જંતનગે ય,
વંદિતા પુણ્ણફલં, સયગુણં તંપિ પુંડરિએ. ૧૩

શ્રી અષ્ટાપદતીર્થ (ઋષભદેવ ભગવાનનું નિર્વાણક્ષેત્ર)
સમ્મેતશિખર, (૨૦ તીર્થકરની નિર્વાણભૂમિ.) પાવાપુરી (શ્રી
મહાવીર સ્વામીનું મોક્ષક્ષેત્ર). ચંપાપુરી (વાસુપૂજ્ય સ્વામીની
નિર્વાણભૂમિ) અને શ્રી ગિરનાર તીર્થ (નેમિનાથના કલ્યાણકનું
સ્થાન) ને વંદના કરવાથી જે પુણ્ય થાય તે કરતા સોગણું પુણ્ય
પુંડરીકગિરિના દર્શનથી થાય છે. ૧૩

પૂઆકરણે પુણ્યં, એગુણં સયગુણં ચ પડિમાએ;
જિણભવણેણ સહસ્સં, ઇંતગુણં, પાલણે હોઈ. ૧૪

(શ્રી શત્રુંજય ઉપર) પ્રભુ પ્રતિમાની પૂજા કરવાથી એકગણું,
પ્રભુ પ્રતિમા ભરાવવાથી સોગણું, દેરાસર બંધાવવાથી હજારગણું અને
તેનું રક્ષણ કરવાથી અનંતગણું પુણ્ય થાય છે. ૧૪

પડિમં ચેઈહરં વા, સિતુંજ ગિરિસ્સ મત્યએ કુણઈ,
ભૂતુણ ભરહવાસં, વસઈ સગ્ગે નિરૂવસગ્ગે. ૧૫

જે મનુષ્ય શ્રી શત્રુંજય ઉપર પ્રતિમા ભરાવે અથવા દહેડું
બંધાવે તે ભરતક્ષેત્રનું રાજ્ય (ચક્રવર્તીપણું) ભોગવીને છેવટે સ્વર્ગમાં
અને મોક્ષમાં વસે છે. ૧૫

નવકાર પોરિસીએ પુરિમઢેગાસણં ચ આયામં;
પુડંરીયં ચ સરંતો, ફલકંખી કુણઈ અભત્તઢં. ૧૬

છઠ્ઠ-અઠ્ઠમ-દસમ દુવલસાણં. માસ અધ્યમાસ ખવણાણં.
તિગરણ સુદ્ધો લહઈ, સેતુંજ સંભારંતો અ. ૧૭

ઉત્તમફળની ઈચ્છાવાળો જે મનુષ્ય શ્રી પુંડરીકગિરિનું સ્મરણ
કરતો થકો નવકારશી, પોરસી, પુરિમઢ, એકાસણું, આંબેલ, કે
ઉપવાસ કરે તે અનુક્રમે છઠ (બે ઉપવાસ) અઠ્ઠમ (ત્રણ ઉપવાસ)
દશમ (ચાર ઉપવાસ) દ્વાદશ (પાંચ ઉપવાસ) અર્ધમાસ (પંદર
ઉપવાસ) અને માસખમણ (મહિનાના ઉપવાસ)નું ફળ પામે છે.
૧૬-૧૭

છઠ્ઠેણં ભત્તેણં, અપાણેણં તુ સત્ત જત્તાઈ,
જો કુણઈ સેતુંજે, તઈયભવે લહઈ સો મુકખં. ૧૮

જે ભવ્ય પ્રાણી ચોવિહારો છઠ કરીને શત્રુંજયની સાત યાત્રાઓ
કરે તે ત્રીજે ભવ મોક્ષ પામે. ૧૮

અજજવિ દીસઈ લોએ, ભતં ચઈઉણ પુંડરિય નગે,
સગે સુહેણ વચ્ચઈ, સીલવિહુણો વિ હોઉણ. ૧૯

આજે પણ લોકોમાં જોવામાં આવે છે કે જે પ્રાણી ભોજનનો ત્યાગ કરીને શત્રુંજય ઉપર અણસણ કરે છે તે આચાર રહિત હોય તો પણ સુખપૂર્વક સ્વર્ગે જાય છે. ૧૯.

છતં ઝયં પડાગં, ચામર-ભિંગાર-થાલદાણેણં;
વિજજાહરો અ હવઈ, તહ ચક્કી હોઈ રહદાણા. ૨૦

(આ તીર્થમાં) છત્ર-ધન-પત્રાકા ચામર વીંજણો તથા થાળનું દાન આપવાથી (મનુષ્ય) વિદ્યાધર થાય છે અને રથનું દાન કરવાથી ચક્રવર્તી થાય છે. ૨૦

દસ વીસ તીસ ચત્તા, લક્ખ પન્નાસા પુષ્કદામણેણં;
લહઈ ચઉત્થ-છટ્ટકમ, દસમ દુવાલસ ફલઈ. ૨૧

(આ તીર્થમાં) દસલાખ ફૂલની માળા ચઢાવવાથી એક ઉપવાસનું, વીસ લાખ ફૂલની માળાથી બે ઉપવાસનું, ત્રીસ લાખથી ત્રણ ઉપવાસનું ચાલીશ લાખથી ચાર ઉપવાસનું અને પચાસ લાખ ફૂલની માળાથી પાંચ ઉપવાસનું ફળ મળે છે. ૨૧

ધુવે પકખુવવાસો, માસકખમણં કૂપરધુવમ્મિ,
કિત્તય માસકખમણં, સાહુ પડિલાભએ લહઈ. ૨૨

ન (આ તીર્થમાં) (કૃષ્ણાગર વગેરે) ધૂપથી પંદર ઉપવાસનું, કપૂરથી મહિનાના ઉપવાસનું અને મુનિને દાન દેવાથી કેટલાક માસખમણનું ફળ થાય છે. ૨૨

નવિ તં સુવણ્ણભૂમિ-ભૂસણાદાણેણ અન્ન તિત્થેસુ,
જં પાવઈ પુણ્ણફલં, પૂઆન્હવણેણ સિત્તુંજે. ૨૩

શ્રી શત્રુંજય ઉપર પ્રભુપૂજા અને ન્હવણથી જે ફળ થાય છે, તે

ફળ અન્ય તીર્થોમાં સોનું, ભૂમિ, કે ભૂષણના દાનથી પણ નથી
મળતું. ૨૩

કંતાર ચોર સાવય, સમુદ્ર-દારિદ્ર રોગ રિઉ-રૂદ્રા;

મુચ્ચંતિ અવિગ્ધેણં, જે શત્રુંજં ધરન્તિ મણે. ૨૪

જે પ્રાણી મનમાં શ્રી શત્રુંજય તીર્થનું ધ્યાન ધરે છે, તે
નિર્વિઘ્નપણે અટવી-ચોર-સિંહ-સમુદ્ર-દારિદ્ર-રોગ-શત્રુ-અને અગ્નિના
ભયોનો પાર પામે છે. ૨૪

સારાવલી પયન્નગ-ગાહાઓ સુઅહરેણ ભણિઆઓ;

જો પઢઈ ગુણઈ નિસુણઈ, સો લહઈ સેતુંજ જતફલં. ૨૫

સારાવલી પયન્નામાં પૂર્વધરે જે ગાથાઓ કહી છે, તે તે
ગાથાઓ જે ભણશે ગણશે કે સાંભળશે, તે પ્રાણી શત્રુંજય તીર્થની
યાત્રાનું ફળ પામશે. ૨૫

* * *

પંડિત શ્રી વીરવિજયજી કૃત

શ્રી સ્નાત્ર-પૂજા

સ્નાત્રપૂજાનાં સાધનો, સામગ્રીઓ

સાધનો

(૧) ત્રણ સુંદર બાજેઠ અને ધ્વજ સહિત સિંહાસન (૨) સિંહાસન આગળ મૂકવાની પાટલી અગર બાજેઠ (૩) પ્રતિમાજીની નાસિકા સુધીનો ઊંચો ધીનો દીવો (૪) કળશો (૫) વૃષભ કળશ (૬) દીપક (૭) ઘૂપદાનું (૮) દર્પણ (૯) ઘંટડી (૧૦) પંખો (૧૧) ચામર (૧૨) કંકાવટી (૧૩) કુંડી (૧૪) આરતિ (૧૫) મંગળ દીવો (૧૬) થાળી (૧૭) કાંસાની થાળી તથા વેલણ.

સામગ્રીઓ

(૧) નાડાછડી (૨) ત્રણ અંગલૂંછણાં (૩) એક પાટલું છણ (૪) જળ (પાણી) (૫-૬) દૂધ-દહીં (૭) ઘી (૮) સાકર (૯) કેશર (૧૦) બરાસ (૧૧) પુષ્પ (૧૨) અક્ષત (ચોખા) (૧૩) કંકુ (૧૪) નૈવેદ્ય (૧૫) ફળ (૧૬) માટી (૧૭) મીઠું (૧૮) કપૂર (૧૯) ઘૂપ (અગરબત્તી વિગેરે) (૨૦) રૂપાનાણું (૨૧) કુસુમાંજલિ (અક્ષતને શુદ્ધ જળથી ધોઈ તેમાં કેસર ભેળવું (૨૨) રાખડી (નાનાછડીના નાના નાના શુદ્ધ જળથી ધોએલા ટુકડા (૨૩) શ્રીફળ.

સ્નાત્ર ભણાવતાં પહેલાંની વિધિ

૧. પ્રથમ ત્રણ સુંદર બાજેઠ મૂકી તે ઉપર સિંહાસન મૂકવું. પછી દરેકને એક છોડે નાડાછડી બાંધવી.
૨. પછી નીચેની બાજેઠ ઉપર વચમાં કેસરનો સાથિયો કરી, ઉપર ચોખા પુરીને નાડાછડી બાંધેલું શ્રીફળ મૂકવું.

૩. સિંહાસનના મધ્ય ભાગમાં કેસરનો સાથિયો કરી ચોખા પુરી, રૂપાનાણું મૂકી, ત્રણ નવકાર ગણી, તેના ઉપર ધાતુના પ્રતિમાજી અને આગળ બીજે, સાથિયો કરી સિદ્ધચક્રજી પધરાવવા.
૪. પ્રતિમાજીની જમણી બાજુએ પ્રતિમાજીની નાસિકા સુધી ઊંચો ધીનો દીવો મૂકવો.
૫. સિંહાસનની આગળ એક પાટલો મૂકી, તેના ઉપર કેસરના ત્રણ સાથિઆ કરી નાડાછડી બાંધેલા કળશો પંચામૃતથી [દૂધ, દહીં, સાકર, ઘી અને પાણી] ભરીને મૂકવા.
૬. કુસુમાંજલિ (કેસર, ચોખાનું મિશ્રણ) કરી પછી સ્નાત્રીયાએ જમણે હાથે નાડાછડી બાંધી ત્રણ નવકાર ગણી, પ્રતિમાજી તથા સિદ્ધચક્રજીને પ્રક્ષાલ અંગલૂંછણાં કરી, કેસર વડે પૂજા કરી પુરુષોએ જમણી બાજુ અને સ્ત્રીઓએ ડાબી બાજુ ઊભા રહેવું, પછી નમોઠર્કત્-સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ, કહી સ્નાત્ર પૂજા શરૂ કરવી.

* * *

શ્રી સ્નાત્ર-પૂજા

(પ્રથમ કલશ લઈ ઉભા રહેવું.)

કાવ્યં (દ્રતવિલંબિતવૃત્તમ્)

સરસ-શાન્તિ-સુધારસ-સાગરં,
 શુચિતરં ગુણરત્ન-મહાગરં;
 ભવિકપંકજ-બોધ દિવાકરં,
 પ્રતિદિનં પ્રણામામિ જિનેશ્વરં. ૧

દુહા

કુસુમાભરણ ઉતારીને, પડિમા ધરિય વિવેક;

મજજનપીઠે થાપીને, કરીયે જલ અભિષેક. ૨

કુસુમાંજલિની થાળી લઈ ઊભા રહેવું.

(અહીં જમણે અંગુઠે પ્રક્ષાલ, અંગલુંછણાં કરી પૂજા કરીને

કુસુમાંજલિની થાળી લઈ ઊભા રહેવું.)

ગાથા આર્યા ગીતિ

જિજ્ઞ જન્મ સમયે મેરૂ સિહરે, રયણ કણય કલસેહિં;

દેવાસુરેહિન્હવિઉં, તે ધન્ના જેહિં દિક્કોસિં. ૩

કુસુમાંજલિ

નિર્મલ જળ કલશે ન્હવરાવે, વસ્ત્ર અમૂલક અંગ ધરાવે;

કુસુમાંજલિ મેલો આદિ જિજ્ઞંદા, સિદ્ધસ્વરૂપી અંગ પખાલી,

આતમ નિર્મલ હુઈ સુકુમાલી. કુસુમાંજલિ મેલો આદિ જિજ્ઞંદા. ૪

(અહીં પ્રભુના જમણે અંગુઠે, કુસુમાંજલિ મૂકવી)

ગાથા-આર્યા-ગીતી

મયકુંદ ચંપ માલઈ, કમલાઈ, પુષ્પ પંચ વન્નાઈ;

જગનાહ ન્હવણ સમયે, દેવા કુસુમાંજલિ દિંતિ. ૫

નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્ય :

કુસુમાંજલિ

રયણ-સિંહાસન જિન થાપીજે, કુસુમાંજલિ પ્રભુ ચરણે દીજે;

કુસુમાંજલિ મેલો શાન્તિ જિજ્ઞંદા. ૬

દુહા

જિજ્ઞ તિહું કાલય સિદ્ધની, પડિમા ગુણભંડાર;

તસુ ચરણે કુસુમાંજલિ ભવિક દુરિત હરનાર. ૭

નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્ય :

કુસુમાંજલિ

કૃષ્ણાગર વરધૂપ ધરીજે, સુગંધકર કુસુમાંજલિ દીજે;
કુસુમાંજલિ મેલો નેમિ જિજ્ઞંદા. ૮

ગાથા-આર્યા-ગીતી

જસુ પરિમલ બલ દહ દિસિ, મહુકર જંકાર સદ્ સંગિયા;
જિજ્ઞ ચલણોવરિ મુક્કા, સુરનર કુસુમાંજલિ સિદ્ધા. ૯

નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્ય :

કુસુમાંજલિ

પાસ જિણેસર જગ જયકારી, જલથલ ફૂલ ઉદક કરધારી;
કુસુમાંજલિ મેલો પાર્શ્વ જિજ્ઞંદા. ૧૦

દુહા

મૂકે કુસુમાંજલિ સુરા, વીર ચરણ સુકુમાલ;
તો કુસુમાંજલિ ભવિકનાં પાપ હરે ત્રણ કાલ. ૧૧

નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્ય :

કુસુમાંજલિ

વિવિધ કુસુમ વર જાતિ ગહેવી, જિનચરણે પજામંત ઠવેવી;
કુસુમાંજલિ મેલો વીર જિજ્ઞંદા. ૧૨

વસ્તુ છંદ

ન્હવણકાળે ન્હવણકાળે; દેવદાશવ સમુચ્ચિય,
કુસુમાંજલિ તહિં સંઠવિય, પસરંત દિસિ પરિમલ સુગંધિય,
જિજ્ઞ પયકમલે નિવડેઈ, વિગ્ધહર જસ નામ મંતો;
અનંત ચઉંવીસ જિન, વાસવ મલિય અસેસ;
સા કુસુમાંજલિ સુહકરો, ચઉંવિહ સંઘ વિશેષ;
નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્ય : ૧૩

કુસુમાંજલિ

અનંત ચઉવીસી જિનજી જુહારું, વર્તમાન ચઉવીસી સંભારું;
કુસુમાંજલિ મેલો ચોવીસ જિજ્ઞંદા. ૧૪

દોહા

મહાવિદેહે સંપ્રતિ, વિહરમાન જિન વીશ;
ભક્તિ ભરે તે પૂજિયા, કરો સંઘ સુજગીશ. ૧૫

નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ

કુસુમાંજલિ

અપચ્છર મંડલી ગીત ઉચ્ચરા, શ્રી શુભ વીર વિજય જયકારા;
કુસુમાંજલિ મેલો સર્વ જિજ્ઞંદા. ૧૬

(પછી સ્નાત્રીયા શ્રી શત્રુંજયના દુહા સિંહાસનની આજુબાજુ
ત્રણ પ્રદક્ષિણા ફરતા બોલે.)

પછી સ્નાત્રીયા ત્રણ ખમાસમણ દઈ જગચિંતામણિનું ચૈત્યવંદન
કરી “નમુચ્ચુણં” કહી જય વીયરાય પર્યંત કહે, પછી હાથ ધૂપી,
મુખકોશ બાંધી, કળશ લઈ ઊભા રહેવું.

શ્રી શત્રુંજયના દુહા

અકેકું ડગલું ભરે, શેત્રુંજ સમો જેહ
ઋષભ કહે ભવ કોડના, કર્મ ખપાવે તેહ. ૧

શેત્રુંજા સમો તીરથ નહિ, ઋષભ સમો નહિ દેવ,
ગૌતમ સરખા ગુરૂ નહિ, વળી બળી વંદુ તેહ. ૨

સિદ્ધાચળ સમરૂં સદા, સોરઠ દેશ મોઝાર,
મનુષ્ય જન્મ પામી કરી, વંદવાર હજાર. ૩

સોરઠ દેશમાં સંચર્યો, ન ચઢ્યો ગઢ ગિરનાર,
 શેત્રુંજી નદી નાહ્યો નહિ, તેનો એળે ગયો અવતાર. ૪
 શેત્રુંજી નદીમાં નાહિને, મુખ બાંધી મુખ કોશ,
 દેવ યુગાદિ પૂજાએ, આણી મન સંતોષ. ૫
 જગમાં તીરથ દો વડા, શેત્રુંજ્ય ગિરનાર,
 એક ગઢ ઋષભ સમોસર્યા, એક ગઢ નેમકુમાર. ૬
 સિદ્ધાયણ સિદ્ધિવર્યા, ગ્રહી મુનિલિંગ અનંત,
 આગે અનંતા સિદ્ધશે, પૂજો ભવિ ભગવંત. ૭
 શેત્રુંજ્ય ગિરિ મંડણો, મરૂદેવાનો નંદ,
 જુગલા ધર્મ નિવારકો, નમો યુગાદિ જિજ્ઞંદ. ૮

દુહા

સયલ જિજ્ઞેસર પાય નમી, કલ્યાણક વિધિ તાસ,
 વર્ણવતાં સુણતાં થકાં, સંઘની પૂરે આશ. ૧

[રાગ શંખેશ્વર પાર્શ્વજી]

સમક્તિ ગુણઠાણે પરિણમ્યા, વળી વ્રતધર સંયમ મુખ રમ્યા;
 વીસસ્થાનિક વિધિએ તપ કરી, એસી ભાવદયા દીલમાં ધરી. ૧
 જો હોવે મુજ શક્તિ ઈસી, સવિ જીવ કરું શાસન રસી;
 શુચિ રસ ઢલતે તિહાં બાંધતાં, તીર્થંકર નામ નિકાયતાં. ૨
 સરાગથી સંયમ આચરી, વચમાં એક દેવનો ભવ કરી;
 ચવી પન્નર ક્ષેત્રે અવતરે મધ્યખંડે પણ રાજવી કુલે. ૩
 પટરાણી કુખે ગુણનિલો, જેમ માનસરોવર હંસલો,
 સુખ શય્યાએ રજનીશેષે, ઉતરતાં ચઉદ સુપન દેખે. ૪

ચૌદ સ્વપ્ન

પહેલે ગજવર દીઠો, બીજે વૃષભ પઈકો;
 ત્રીજે કેસરી સિંહ, ચોથે લક્ષ્મી અભિહ. ૧

પાંચમે કુલની માળા, છઠ્ઠે ચંદ્ર વિશાળા;
 રવિ રાતો ધ્વજ મોટો, પૂરણ કળશ નહિ છોટો ૨.

દશમે પદ્મસરોવર, અગિયારમે રત્નાકર;
 ભુવન વિમાન રત્નગંજી, અગ્નિશિખા ધૂમવર્જી, ૩.

સ્વપ્ન લઈ જઈ રાયને ભાષે, રાજ અર્થ પ્રકાશે;
 પુત્ર તીર્થકર ત્રિભુવન નમશે, સકલ મનોરથ ફળશે. ૪

છંદ

અવધિનાણે અવધિનાણે, ઉપન્યા જિનરાજ,
 જગત જસ પરમાણુઆ, વિસ્તર્યા વિશ્વજંતુ સુખકાર;
 મિથ્યાત્વ તારા નિર્બલા, ધર્મ ઉદય પરભાત સુંદર;
 માતા પણ આનંદિયા જગતી ધર્મ વિધાન;
 જાણંતી જગતિલક સમો, હોશે પુત્ર પ્રધાન. ૧

દોહા

શુભ લગ્ને જિન જનિમયા, નારકીમાં સુખ જ્યોત;
 સુખ પામ્યા ત્રિભુવન જના, હુઓ જગત ઉદ્યોત ૧.

[રાગ: પાર્શ્વશંખેશ્વરા]

સાંભળો કળશ જિન મહોત્સવનો ઈહાં,
 છપ્પન કુમરી દિશિ વિદિશિ આવે તિહાં;
 માય સુત નમિય, આણંદ અધિકો ધરે,
 અષ્ટ સંવર્ત વાયુથી ક્યરો હરે. ૧

વૃષ્ટિ ગંધોદકે અષ્ટકુમરી કરે,
 અષ્ટ કલશા ભરી, અષ્ટ દર્પણ ધરે;
 અષ્ટ ચામર ધરે, અષ્ટ પંખા લહી,
 ચાર રક્ષા કરી, ચાર દીપક ઝાલી. ૨
 ઘર કરી કેળના, માય સુત લાવતી;
 કરણ શુચિ કર્મ જળ કલશે ન્હવરાવતી;
 કુસુમ પૂજા અલંકાર પહેરાવતી,
 રાખડી બાંધી જઈ શયન પધરાવતી. ૩
 નમીય કહે માય ! તુજ બાળ લીલાવતી,
 મેરૂ રવિ ચન્દ્ર લગે, જીવજો જગપતિ;
 સ્વામી ગુણ ગાવતી, નિજ ધરે જાવતી,
 તિણે સમે ઈન્દ્ર સિંહાસન કંપતિ. ૪.

* * *

(ગીતિકા)

જિન જન્મ્યાજી, જિન વેળા જનની ધરે,
 તિણ વેળાજી, ઈન્દ્ર સિંહાસન થરહરે;
 દાહિણોત્તરજી, જેતા જિન જનમે યદા;
 દિશિનાયકજી, સોહમ ઈશાન બેહું તદા. ૧

છંદ

તદા ચિંતે ઈન્દ્ર મનમાં, કોણ અવસર એ બન્યો,
 જિનજન્મ અવધિનાણે જાણી, હર્ષ આનંદ ઉપન્યો;
 સુધોષ આદે ઘંટનાદે, ઘોષણા સુરમેં કરે,
 સારિ દેવી દેવા જન્મ મહોત્સવે, આવજો સુરગિરિવરે. ૨.

(અહીં ઘંટ વગાડવો.)

(ગીતિકા)

એમ સાંભળીજી, સુરવર કોડિ આવી મલે,
જન્મ મહોત્સવજી, કરવી મેરૂ ઉપર ચલે;
સોહમપતિજી; બહુ પરિવારે આવીયા,
માય જીનનેજી, વાંદી પ્રભુને વધાવીયા. ૩.

(અહીં પ્રભુને ચોખાથી વધાવવા)

છંદ

વધાવી બોરે હે રત્નકુક્ષી-ધારિણી ! તુજ સુત તણો,
હું શક સોહમ નામે કરશું, જન્મ મહોત્સવ અતિ ઘણો,
એમ કહી જિન પ્રતિબિંબ સ્થાપી. પંચરૂપે પ્રભુ ગ્રહી,
દેવ-દેવી નાચે હર્ષ સાથે, સુરગિરિ આવ્યા વહી. ૪

(ગીતિકા)

મેરૂ ઉપરજી, પાંડુકવનમેં ચિહ્નું દિશે,
શિલા ઉપરજી, સિંહાસન મન ઉલ્લસે;
તિહાં બેસીજી, શકે જિન ખોળે ધર્યા,
હરિ ત્રેપ્રઠજી, બીજા તિહાં આવી મળ્યા. ૫

છંદ

મળ્યા ચોસઠ સુરપતિ તિહાં, કરે કળશ અડ જાતિના;
માગધાદિ જળ તીર્થ ઔષધિ ધૂપ વહી બહુ ભાતિના;
અચ્યુતપતિએ હુકમ કીનો, સાંભળો દેવા સવે,
ખીરજલધિ ગંગાનીર લાવો, ઝટિતિ જિન જન્મ મહોત્સવે. ૬

(રાગ: પ્રભુ પાસનું મુખડું જોવા)

સુર સાંભળીને સંચરીયા, માગધ વરદામે ચલીયા;
પદ્મદ્રહ ગંગા આવે; નિર્મલ જલ કલશ ભરાવે. ૧

તીરથ જલ ઔષધિ લેતા, વળી ક્ષીરસમુદ્રે જતા;
જળ કલશા બહુલ ભરાવે, કુલ ચંગેરી થાળ લાવે. ૨

સિંહાસન ચામર ધારી, ઘુપધાણાં રહેલી સારી;
સિદ્ધાંતે ભાખ્યા જેહ, ઉપકરણ મિલાવે તેહ. ૩

તે દેવા સુરગિરિ આવે, પ્રભુ દેખી આનંદ પાવે;
કલશાદિક સહુ તિહાં ઠાવે, ભક્તે પ્રભુના ગુણ ગાવે. ૪

(રાગ:- ઓ પરમ કૃપાળુ પરમેશ્વર)

આતમ ભક્તિ મળ્યા કેઈ દેવા, કેતા મિત્તનું જઈ;
નારી પ્રેર્યા વળી નિજ કુલવટ, ધર્મી ધર્મ સખાઈ;
જોઈસ બ્યંતર ભુવનપતિના, વૈમાનિક સુર આવે,
અચ્યુતપતિ હુકમે ધરી કળશા, અરિહાને નહવરાવે. આતમ૦ ૧

અડજાતિ કળશા પ્રત્યેકે, આઠા આઠ સહસ પ્રમાણો,
ચઉસઠ સહસ હુઆ અભિષેકે, અઢીસેં ગુણા કરી જણો;
સાઠ લાખ ઉપર એક કોડી, કળશાનો અધિકાર,
બાસઠ ઈંદ્ર તણા તિહાં બાસઠ લોકપાલના ચાર. આતમ૦ ૨

ચંદ્રની પંક્તિ છાસઠ છાસઠ રવિસેણી નરલોકો,
ગુરુસ્થાનક સુર કેરો એક જ સામાનિકનો એકો;
સોહમપતિ ઈશાનપતિની ઈંદ્રાણીના સોળ,
અસુરની દસ ઈંદ્રાણી નાગની, બાર કરે કલ્લોલ. આતમ૦ ૩

જ્યોતિષ વ્યંતર ઈંદ્રની ચઉ ચઉ, પર્ષદા, ત્રણનો એકો,
 કટકપતિ અંગરક્ષક કેરા; એક એક સુવિવેકો;
 પરચુરણ સુરનો એક છેલ્લો; એ અઢીસે અભિષેકો,
 ઈશાન ઈંદ્ર કહે મુજ આપો; પ્રભુને ક્ષણ અતિરેકો. આતમ૦ ૪
 તવ તસ ખોળે ઠવી અરિહાને સોહમપતિ મનરંગે,
 વૃષભરૂપ કરી શુંગજળે ભરી, ન્હવણ કરે પ્રભુ અંગે;
 પુષ્પાદિક પૂજીને છાંટે કરી કેસર રંગ રોલે,
 મંગલ દીવો આરતી કરતાં, સુરવર જયજય બોલે. આતમ૦ ૫
 ભેરી ભુંગલ તાલ બજાવત. વળીયા જિન કર ધારી,
 જનની ઘર માતાને સોંપી, એણી પેરે વચન ઉચ્ચારી,
 પુત્ર તમારો, સ્વામી હમારો અમ સેવક આધાર,
 પંચધાવી રંભાદિક થાપી; પ્રભુ ખેલાવણ હાર. આતમ૦ ૬
 બત્રીસ કોડી કનક મણી માણેક, વસ્ત્રની વૃષ્ટિ કરાવે,
 પૂરણ હર્ષ કરેવા કારણ દ્વીપ નંદીસર જાવે;
 કરી અઢાઈ ઉત્સવ દેવા, નિજ નિજ કલ્પ સધાવે;
 દીક્ષા કેવલને અભિલાષે, નિત નિત જિન ગુણ ગાવે. આતમ૦ ૭
 તપગચ્છ ઇસર સિંહ સૂરીશ્વર કેરા, શિષ્ય વડેરા,
 સત્યવિજય પંન્યાસ તણે પદ, કર્પૂર વિજય ગંભીર;
 ખીમાવિજય તસ સુજસવિજયના, શ્રી શુભવિજય સવાયા,
 પંડિત વીર વિજય તસ શિષ્યે જિન જન્મ મહોત્સવ ગાય. આતમ૦ ૮
 ઉત્કૃષ્ટ એકસોને સીત્તેર સંપ્રતિ વિચરે વીશ,
 અતીત અનાગત કાળે અનંતા, તીર્થંકર જગદીશ;

સાધારણ એ કળશ જે ગાવે, શ્રી શુભવીર સવાઈ,
મંગલ લીલા સુખભર પાવે, ઘર ઘર હર્ષ વધાઈ. આતમ૦ ૯

શ્રી સ્નાત્રપૂજા સમાપ્ત

પછી સ્નાત્રીયાઓએ પ્રભુજીને અષ્ટ પ્રકારી પૂજા કરી, લુણ,
-ઉતારી, આરતિ-મંગળદીવો ઉતારવો.

પછી ત્રણ નવકાર, ઉવસગ્ગહરં તથા મોટી શાંતિ બોલી શાંતી
કલશ કરવો.

પછી ચૈત્યવંદન કરી પ્રભુજીને અક્ષતથી વધાવવા.

૧. નમસ્કાર મહામંત્ર

નમો અરિહંતાણં. નમો સિદ્ધાણં. નમો આયરિયાણં. નમો
ઉવજાગ્યાણં. નમો લોએ સવ્વસાહુણં. એસો પંચ નમુકારો.
સવ્વપાવપ્પણાસણો. મંગલાણં ચ સવ્વેસિં. પઠમં હવઈ મંગલં.

૨. ઉવસગ્ગહરં સ્તોત્ર

ઉવસગ્ગહરંપાસં, પાસં વંદામિકમ્મઘણમુક્કં,
વિસહરવિસનિન્નાસં મંગલકલ્લાણ આવાસં ॥૧॥
વિસહરકુલિગમંતં, કંઠે ધારેઈ જો સયા મણુઓ ।
તસ્સ ગહરોગમારી દુટ્ઠ જરા જંતિ ઉવસામં ॥૨॥
ચિદ્ધઉ દૂરે મંતો, તુજા પણામો વિ બહુફલો હોઈ ।
નરતિરિએસુ વિ જીવા, પાવંતિ, ન દુકખ-દોગચ્ચં ॥૩॥
તુહ સમ્મતે લધ્ધે, ચિંતામણિકપ્પપાયવબ્ભહિએ ।
પાવંતિ અવિગ્ધેણં, જીવા અયરામરં ઠાણં ॥૪॥
ઈઅ સંથુઓ મહાયસ, ભત્તિબ્ભરનિબ્ભરેણ હિયએણ ।
તા દેવ ! દિજજબોહિ, ભવે ભવે પાસ જિણચંદ ॥પા॥

બૃહત્શાંતિ પાઠ

ભો ભો ભવ્યા ! શૃણુત વચનં પ્રસ્તુતં સર્વમેતદ્,
 યે યાત્રાયાં ત્રિભુવન ગુરો-રાહતા ભક્તિભાજ,
 તેષાં શાંતિર્ભવતુ ભવતા-મહદાદિ-પ્રભાવા,
 દારોગ્યશ્રી-ધૃતિ મતિ-કરી કલેશ-વિધ્વંસહેતુ. ૧

ભો ભો ભવ્યલોકા ! ઈહ હિ ભરતૈરાવતવિદેહસંભવાનાં
 સમસ્ત-તીર્થકૃતાં જન્મન્યાસન-પ્રકંપાનંતર-મવધિના વિજ્ઞાય,
 સૌધર્માધિપતિઃ સુધોષાધંટા-ચાલનાનંતરં સકલસુરા સુરેન્દ્રૈઃ સહ
 સમાગત્ય, સવિનયમર્હદ્ભટ્ટારકં ગૃહીત્વા ગત્વા કનકાદ્રિ-શૃંગે, વિહિત
 જન્માભિષેકઃ શાંતિમુદ્ધોષયતિ, યથા તતોડહં કૃતાનુકારમિતિ કૃત્વા
 મહાજનો યેન ગતઃ સ પંથા, ઈતિ ભવ્યજનૈઃ સહ સમેત્ય, સ્નાત્રપીઠે
 સ્નાત્રં વિધાય શાંતિમુદ્ધોષયામિ તત્પૂજા
 યાત્રા-સ્નાત્રાદિ-મહોત્સવાનંતર-મિતિ કૃત્વા કર્ણ દત્વા નિશમ્યતાં
 નિશમ્યતાં સ્વાહા. ૨

ૐ પુષ્પાહં પુષ્પાહં પ્રીયંતાં પ્રીયંતાં ભગવંતોડર્હન્તઃ સર્વજઃ
 સર્વદર્શિન-સ્ત્રિલોકનાથાસ્ત્રિલોકમહિતાસ્ત્રિલોકપૂજ્યા-સ્ત્રિલોકેશ્વરા-સ્ત્રિ
 લોકોદ્યોતકરાઃ ૩

ૐ ઋષભ-અજિત-સંભવ-અભિનંદન-સુમતિ-પદ્મપ્રભસુપાર્શ્વ-ચંદ્ર-
 પ્રભ-સુવિધિ-શીતલ-શ્રેયાંસ-વાસુપૂજ્ય-વિમલ-અનંત-ધર્મ-શાંતિ-કુંથુ-અર-
 -મલ્લિ-મુનિ-સુવ્રત-નમિ-નેમિ-પાર્શ્વવર્દ્ધમાનાંતા જિનાઃ શાંતાઃ ?
 શાંતિકરા ભવંતુ સ્વાહા. ૪

ૐ મુનયો મુનિપ્રવરા રિપુ-વિજય-દુર્ભિક્ષ-કાંતારેષુ દુર્ગમાર્ગેષુ
 રક્ષંતુ વો નિત્યં સ્વાહા. ૫

ૐ હ્રીં શ્રીં-ધૃતિ-મતિ-કીર્તિ-કાંતિ-બુદ્ધિ-લક્ષ્મી-મેઘાવિદ્યાસાધન-
 પ્રવેશ-નિવેશનેષુ સુગૃહીત-નામાનો જયંતુ તે જિનેન્દ્રાઃ. ૬

ॐ रोहिणी प्रज्ञप्ति वज्रशृंगला वज्रांकुशी अप्रतियक्ता पुरुषदत्ता
 काली महाकाली गौरी गांधारी सर्वास्त्रामहाज्वाला मानवी वैरोट्या
 अखण्डता मानसी महामानसीषोडश विद्यादेव्यो रक्षंतु वो नित्यं
 स्वाहा. ७

ॐ आचार्योपाध्याय-प्रभृति-यातुर्वर्णस्य श्री श्रमण-संघस्य
 शांतिर्भवतु तुष्टिर्भवतु पुष्टिर्भवतु. ८

ॐ ब्रह्मचंद्र-सूर्यागारक-बुध-बृहस्पति शुक्रशनिश्चर-राहु-केतु-
 संहिताः सलोकपालाः सोम यम-वरुण-कुबेर-वासवादित्य-स्कंद
 विनायकोपेताः ये यान्येऽपि ग्राम-नगर-क्षेत्रदेवतादयस्ते सर्वे प्रीयंतां
 प्रीयंतां अक्षीण-कोश-कोष्ठागारा नरपतयश्च भवंतु स्वाहा. ९

ॐ पुत्र मित्र-भ्रातृ-कलत्र-सुहृत्-स्वजन-संबंधि-बंधुवर्ग-संहिताः
 नित्यं यामोद-प्रभोद कारिणः अस्मिन् ब्रूमंडलायतन-निवासी-
 साधु-साध्वी-श्रावक श्राविकाणां रोगोपसर्ग-व्याधि दुःख
 दुर्भिक्ष-दौर्भनस्योपशमनाय शांतिर्भवतु. १०

ॐ तुष्टि-पुष्टि-ऋद्धि-वृद्धि मांगल्योत्सवाः, सदा प्रादुर्भूतानि
 पापानि शाश्वंतु दुरितानि, शत्रवः पराङ्मुखा भवंतु स्वाहा. ११

श्रीमते शांतिनाथाय, नमः शांति विधायिने,

त्रैलोक्यस्याडमराधीश, मुकुटाभ्यर्चितांघ्रये. १

शांतिः शांतिकरः श्रीमान्, शांति दिशतु मे गुरुः,

शांतिरेव सदा तेषां, येषां शांति-गृहे गृहे. २

उन्मुष्ट-रिष्ट-दुष्ट, ब्रह्मगति-दुःस्वप्न-दुर्निमित्तादि,

संपादित- हित-संपन्नामब्रह्मणं जयति शांतेः. ३

श्री संघ-जगज्जनपद, राजाधिप-राजसन्निवेशानाम्,

गोष्ठिक-पुरमुખ्याणां व्याहरणै-व्याहरैश्छांतिम्. ४

श्री श्रमण-संघस्य शांतिर्भवतु,

શ્રીજનપદાનાં શાંતિર્ભવતુ,
 શ્રીરાજધિપાનાં શાંતિર્ભવતુ,
 શ્રી રાજસન્નિવેશાનાં શાંતિર્ભવતુ,
 શ્રી ગોષ્ઠિકાનાં શાંતિર્ભવતુ,
 શ્રી પૌરમુખ્યાણાં શાંતિર્ભવતુ,
 શ્રી પૌરજનસ્ય શાંતિર્ભવતુ,
 શ્રી બ્રહ્મલોકસ્ય શાંતિર્ભવતુ,
 ઐં સ્વાહા ઐં સ્વાહા ઐં શ્રી પાર્શ્વનાથાય સ્વાહા.

એષા શાંતિઃ પ્રતિષ્ઠા-યાત્રા-સ્નાત્રાદ્યવસાનેષુ શાંતિકલશં ગૃહીત્વા
 કુંકુમ - ચંદન - કર્પૂરાગરુ - ઘૂપ - ઘૂપ - વાસ - કુસુમાંજલિ - સમેત,
 સ્નાત્ર - ચતુષ્ઠિકાયાં શ્રીસંઘ-સમેતઃ શુચિશુચિવપુઃ પુષ્પ- વસ્ત્રચંદના-
 ભરણા-લંકૃતઃ પુષ્પમાલાં કંઠે કૃત્વા શાંતિમુદ્ધોષયિત્વા શાંતિપાનીયં
 મસ્તકે દાતવ્યમિતિ.

નૃત્યંતિ નૃત્યં મણિ-પુષ્પ-વર્ષ, સૃજંતિ ગાયંતિ ચ મંગલાનિ,
 સ્તોત્રાણિ ગોત્રાણિ પઠંતિ મંત્રાન્, કલ્યાણભાજે હિ જિનાભિષેકે. ૧

શિવમસ્તુ સર્વજગતઃ, પરહિત-નિરતા ભવંતુ ભૂતગણાઃ, દોષાઃ
 પ્રયાંતુ નાશં, સર્વત્ર સુખીભવતુ લોકઃ. ૨

અહં તિત્થયર-માયા, સિવાદેવી તુમ્હ નયરનિવાસિની, અમ્હ
 સિવં તુમ્હ સિવં અસિવોવસમં સિવં ભવતુ સ્વાહા. ૩

ઉપસર્ગાઃ ક્ષયં યાંતિ, છિદ્યંતે વિઘ્નવલ્લયઃ, મનઃ પ્રસન્નતામેતિ,
 પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે. ૪

સર્વમંગલ-માંગલ્યં, સર્વકલ્યાણ-કારણમ્, પ્રધાનં સર્વધર્મણાં જૈનં
 જયતિ શાસનમ્.

* * *

સ્તવન-૧

શેત્રુંજીગઢના વાસી રે, મુજરો માનજો રે;
સેવકની સુણી વાતો રે, દિલમાં ધારજો રે.

પ્રભુ મેં દીઠો તુમ દેદાર,
આજ મને ઉપન્યો હરખ અપાર;
સાહિબાની સેવા રે, ભવદુઃખ ભાંજશે રે,
દાદાજીની સેવા રે, દુર્ગતિ વારશે રે,
પ્રભુજીની સેવા રે, પાર ઉતારશે રે. ૧

એક અરજ અમારી રે, દિલમાં ધારજ્યો રે,
ચોરાશી લાખ ફેરા રે, દુર નિવારજ્યો રે;
પ્રભુ મને દુર્ગતિ પડતો રાખ,
દરિસણ બેલું રે દાખ. સાહિબા. ૨

દોલત સવાઈ રે સોરઠ દેશની રે,
બલિહારી હું જાઉં રે, પ્રભુ તારા વેશની રે;
પ્રભુ તાઝું રૂડું દીઠું રૂપ, મોહ્ય સુરનરવૃન્દને ભૂપ સાહિબા. ૩

તીરથ ન કોઈ રે, શેત્રુંજી સારિખું રે;
પ્રવચન પેખીને કીધું તાઝું પારખું રે;
ઋષભને જોઈ જોઈ હરખે જેહ,
ત્રિભુવન લીલા પામે તેહ, સાહિબા. ૪

ભવોભવ માંગું રે, પ્રભુ તારી સેવના રે,
ભાવઠ ન ભાંગે રે જગમાં જે વિના રે;
પ્રભુ મારા પહોતા મનના કોડ,
એમ કહે ઉદયરતન કરજોડ. સાહિબા. ૫

સ્તવન-૨

(રાગ-ભૈરવી-આશાવરી વાદ્યેશ્વરી)

વિમલગિરિ ક્યું ન ભયે હમ મોર.

સિદ્ધવડ રાયણ રૂખકી શાખા, ઝૂલત કરત ઝકોર. વિ૦ ૧.

આવત સંઘ રચાવત અંગીયા, ગાવત ગુણ ધનધોર વિ૦ ૨.

હમભી છત્ર કલા કરી નિરખત, કટને કર્મ કઠોર. વિ૦ ૩.

મૂરત દેખ સદા મન હરખે, જૈસે ચંદ ચકોર. વિ૦ ૪.

શ્રી રિસહેસર દાસ તિહારો, અરજ કરત કરજોર. વિમલાગિરિ૦ ૫

સ્તવન-૩

આજ મારા નયણાં સફળ થયા, શ્રી સિદ્ધાયલ નિરખી;

ગિરિને વધાવું મોતીડે, મારા હૈયામાં હરખી. આજ૦ ૧

ધન્ય ધન્ય સોરઠ દેશને, જિહાં એ તીરથ જોડી,

વિમલાયલ ગિરનારને, વંદુ બે કર જોડી. આજ૦ ૨

સાધુ અનંતા ઈશગિરિ, સિધ્યા અણસણ લેઈ;

રામ પાંડવ નારદઋષિ, બીજ મુનિવર કેઈ. આજ૦ ૩

માનવભવ પામી કરી, નવિ એ તીરથ ભેટે;

પાપકરમ જે આકરાં, કહો કેણી પેરે મેટે. આજ૦ ૪

તીર્થરાજ સમરૂં સદા, સારે વંછિત કાજ;

દુઃખ દોહગ દૂરે કરી; આપે અવિયલ રાજ. આજ૦ ૫

સુખ અભિલાષી પ્રાણીયા, વંછે અવિયલ સુખડાં,

માણેકમુનિ ગિરિ ધ્યાનથી, ભાંગે ભવોભવ દુઃખડા. આજ૦ ૬

સ્તવન-૪

જાત્રા નવ્વાણું કરિયે વિમલગિરિ, જાત્રા નવ્વાણું કરિયે વિમલગિરિ...
 કરીએ તો ભવજલ તરિયે વિમલગિરિ... જાત્રા.
 પૂરવ નવાણું વાર શેત્રુંજીગિરિ, ઋષભજિજ્ઞાંદ સમોસરીયે; વિમલ૦
 કોડી સહસ ભવ પાતક ત્રુટે, શત્રુંજય સામો ડગ ભરીયે વિમલ૦ ૧.
 સાત છઠ્ઠ દોય અક્રમ તપસ્યા, કરી ચઢીયે ગિરિવરિયે; વિમલ૦
 પુંડરીક પદ જપીએ મન હરખે, અધ્યવસાય શુભ ધરીયે. વિમલ૦ ૨.
 પાપી અભવ્ય ન નજરે દેખે, હિંસક પણ ઉદ્ધરીયે; વિમલ૦
 ભૂમિસંથારો ને નારીતણો સંગ, દૂર થકી પરિહરિયે. વિમલ૦ ૩,
 સચિત્ત પરિહારીને એકલઆહારી, ગુરૂ સાથે પદ ચરીયે; વિમલ૦
 પડિક્કમણાં દોય વિધિશું કરીએ, પાપપડલ વિખરીયે. વિમલ૦ ૪.
 કલિકાળે એ તીરથ મહોદું, પ્રવહણ જિમ ભરદરીયે; વિમલ૦
 ઉત્તમ એ ગિરિવર સેવંતા 'પદ્મ' કહે ભવ તરીયે, વિમલગિરિ૦ ૫.

સ્તવન-૫

આંખડીયે રે મેં આજ, શત્રુંજય દીઠો રે;
 સવા લાખ ટકાનો દહાડો રે, લાગે મુને મીઠો રે.
 સફળ થયો મારા મનનો ઉમાહો, ભવનો સંશય ભાંગ્યો રે;
 નરક તિર્થંય ગતિ દૂર નિવારી, ચરણે પ્રભુજીને લાગ્યો રે. શ૦ ૧.
 માનવ ભવને લાહો લીજે, દેહડી પાવન કીજે રે;
 સોના રૂપાના ફૂલડે વધાવી, પ્રેમે પ્રદક્ષિણા દિજે રે. શ૦ ૨.
 દૂધડે પખાડીને કેસર ઘોળી, શ્રી આદિશ્વર પૂજ્યા રે;
 શ્રી સિધ્ધાયલ નયણે જોતાં પાપ મેવાસી ધૂજ્યા રે. શ૦ ૩.

શ્રીમુખ સુધર્મા સુરપતિ આગે, વીરજિહ્વંદ એમ બોલે રે;
 ત્રણ ભુવનમાં તીરતથ મોટું, નહિ કોઈ શત્રુંજય તોલે રે. ૧૦૪
 ઈદ્રસરીખા એ તીરથની, ચાકરી ચિત્તમાં ચાહે રે;
 કાયાની તો કાસલ કાઢી, સુરજકુંડમાં નાહે રે. ૧૦૫
 કાંકરે કાંકરે શ્રી સિધ્ધક્ષેત્રે, સાધુ અનંતા સિધ્ધા રે;
 તે માટે એ તીરથ મોટું, ઉધ્ધાર અનંત કીધા રે. ૧૦૬
 નાભિરાયા સુત નયણે જોતાં, મેહ અમીરસ વૂઠ્યા રે
 ‘ઉદયરતન’ કહે આજ મારે પોતે, શ્રી આદીશ્વર વૂઠ્યા રે ૧૦૭

સ્તવન-૬

સિદ્ધાચલના વાસી વિમલાચલના વાસી, જિનજી પ્યારા
 આદિનાથને વંદન હમારા.
 પ્રભુજનું મુખું મલકે નયનોમાંથી વરસે અમીધારા. આદિ ૧.
 પ્રભુજનું મુખું મન સે મિલાકર, દિલમે ભક્તિની જ્યોત જગાકર;
 ભજલો પ્રભુને ભાવે, દુર્ગતિ કદિ ના આવે. જિનજી ૨.
 ભમીને લાખ ચોરાશી હું આયો, પુણ્યે દર્શન તુમારા પાયો;
 ધન્ય દિવસ મારો, ભવના ફેરા ટાળો. જિનજી ૩.
 અમે તો માયાના વિલાસી, તમે તો મુક્તિપુરીના વાસી
 કર્મબંધન કાપો, મોક્ષ સુખ આપો જિનજી ૪.
 અરજી ઉરમાં ધરજો અમારી, અમને આશા છે પ્રભુજી તમારી;
 કહે ‘હર્ષ’ હવે સાચા સ્વામી તમે, વંદન કરીએ અમે,
 જિનજી પ્યારા, આદિનાથને વંદન હમારા ૫.

સ્તવન-૭

મનના મનોરથ સાવિ ફળ્યા એ, સિદ્ધ્યા વાંછિતકાજ
 પૂજે એ ગિરિરાજને એ૦
 પ્રાપ્તિ: એ ગિરિ શાશ્વતો એ, ભવજલ તરણ જહાજ,
 પૂજે ગિરિરાજને એ૦ ૧.

મણિ માણેક મુક્તાફલે એ, રજત કનકનાં ફૂલ, પૂજે.
 કેસર ચંદન ધસી ઘણાએ, બીજી વસ્તુ અમૂલ. પૂજે૦ ૨.

છઠ્ઠે અંગે દાખીયોએ, આઠમે અંગે લાખ, પૂજે
 સ્થિરાવલી પયન્ને વર્ણવીયો એ, એ આગમની સાખ. પૂજે૦ ૩.

નિમલ કરે ભવિલોકને એ, તેણે વિમલાચલ જાણ. પૂજે.
 શુક રાજથી વિસ્તર્યો એ, શત્રુંજય ગુણખાણ. પૂજે૦ ૪.

પુંડરીક ગણધરથી થયો એ, પુંડરીકગિરિ ગુણધામ. પૂજે.
 સુરનર કૃત એમ જાણીયે એ,ઉત્તમ એકવીસ નામ. પૂજે૦ ૫.

એ ગિરિવરના ગુણ ઘણાંએ, નાણીએ નવિ કહેવાય, પૂજે
 જાણે પણ કહી નવિ શકે એ, મૂક ગુડને ન્યાય. પૂજે૦ ૬.

ગિરિવર ફરસન નવિ કર્યો એ, તે રહ્યો ગર્ભાવાસ. પૂજે.
 નમન દરસન ફરસન કર્યો એ, પૂરે મનની આશ. પૂજે૦ ૭.

આજ મહોદય મેં લહ્યો એ, પામ્યો પદ રસાળ, પૂજે.
 મણિ ઉઘોતગિરિ સેવતાં એ, ઘેર ઘર મંગલમાળ. પૂજે૦ ૮.

સ્તવન-૮

(રાગ-માતા ત્રિશલાજીના નંદ)

માતા મરૂદેવીના નંદ,

દેખી તાહરી મૂરતી માડું મન લોભાણું જી

કરજા નાગર કરજા સાગર, કાયા કંચનવાન;

ધોરી લંછન પાઉલે કાંઈ, ધનુષ પાંચસેં માન, માતા. ૧

ત્રિગે બેસી ધર્મ કહંતા, સુણે પર્ષદા બાર;

જેજનગામિની વાણી મીઠી, વરસંતી જલધાર. માતા. ૨

ઉર્વશી રૂડી અપચ્છરા ને, રામા છે મનરંગ;

પાયે નેઉર રણઝણે કાંઈ, કરતી નાટારંભ. માતા. ૩

તુંહી બ્રહ્મા તુંહી વિધાતા, તું જગતારણહાર;

તુજ સરીખો નહિ દેવ જગતમાં, અડવડીયો આધાર. માતા. ૪

તુંહી બાતા તુંહી ત્રાતા, તું હી જગતો દેવ;

સુરનર કિન્નર વાસુદેવા, કરતાં તુજ પદ સેવ. માતા. ૫

શ્રી સિધ્ધાયલ તીરથ કેરો, રાજ ઋષભજિણંદ;

કીર્તિ કરે માણેકમુનિ તાહરી, ટાળો ભવભય ફંદ. માતા. ૬

સ્તવન-૯

(રાગ-શાસ્ત્રીય)

તુમ દરિસણ ભલે પાયો, પ્રથમજિન ! તુમ દરિસણ ભલે પાયો.

નાભિ નરેસર નંદન નિરૂપમ, માતા મરૂદેવી જાયો. પ્ર૦ ૧.

આજ અમીરસ જલધર વુઠો, માનું ગંગાજલે ન્હાયો;

સુરતરૂ સુરમણિ પ્રમુખ અનુપમ, તે સવિ આજ મેં પાયો. પ્ર૦ ૨

યુગલાધર્મ નિવારણ તારણ, જગજસ મંડપ છાયો;
 પ્રભુ તુજ શાસન વાસન સમકિત, અંતરવૈરી હરાયો. પ્ર૦ ૩.
 કુદેવ કુગુરુ કુધર્મની વાસે, મિથ્યામતમે ફસાયો;
 મેં પ્રભુ આજ સેં નિશ્ચય કીનો, સવિ મિથ્યાત્વ ગમાયો. પ્ર૦ ૪.
 બેર બેર કરું વિનતિ ઈતની, તુમ સેવારસ પાયો;
 જ્ઞાનવિમલ પ્રભુ સાહિબ નજરે, સમકિત પૂરણ સવાયો.
 પ્રથમજિન૦ ૪.

સ્તવન-૧૦

(રાગ-ભીમપલાસ)

તું ત્રિભુવન સુખકાર, ઋષભજિન તું ત્રિભુવન સુખકાર.
 શત્રુંજયગિરિ શણગાર, ઋષભ. ભૂષણ ભરત મોઝાર.
 આદિ પુરુષ અવતાર. ઋષભજિન૦ ૧.
 તુમચરણે પાવન કર્યું રે, પૂરૂ નવાણું વાર;
 તેણે તીરથ સમરથ થયું રે, કરવા જગત ઉદ્ધાર૦ ૨.
 અવર તે ગિરિ વર્વતે વડો રે, એહ થયો ગિરિરાજ;
 સિદ્ધ અનંતા ઈહાં થયા રે, વળી આવ્યા અવર જિનરાજ ૩.
 સુંદરતા સુરસદનથી રે, અધિક જિહાં પ્રાસાદ.
 બિંબ અનેકે શોભતા રે દીઠે ટળે વિખવાદ ઋષભ. ૪.
 ભેટણ કાજે ઉમઠ્ઠ રે, આવે સવિ ભવિલોક;
 કલિમલ તસ અડકે નહિં રે, જ્યું સોવન ધન રોક ૫.
 જ્ઞાનવિમલ પ્રભુ જસશિરે રે, તસ ખસે ભવ પરવાહ;
 કરતલ ગત શિવસુંદરી રે, મળે સહજ ધરી ઉચ્છાહ, ઋષભજિન ૬.

સ્તવન-૧૧ (રાગ-આશાવરી)

ઋષભદેવ હિતકારી જગતગુરુ ઋષભદેવ હિતકારી;
 પ્રથમ તીર્થંકર પ્રથમ નરેસર, પ્રથમયતિ વ્રતધારી. જગત. ૧
 વરસીદાન દેઈ તુમ જગમેં, ઇલિતિ ઇતિ નિવારી;
 તૈસી કાહી કરતુ નહિં કરૂણા, સાહિબ બેર હમારી. જગત. ૧
 માગત નહિં હમ હાથી ઘોડે, ધન કંચન નારી;
 દીઓ મોહે ચરણ કમલકી સેવા, યાહિ લગત મોહે ખ્યારી જગત. ૩
 ભવલીલા વાસિત સુર ડરે, તું પર સબહિ ઉવારી;
 મેં મેરો મન નિશ્ચલ કીનો, તુમ આણા શિરધારી જગત. ૪
 એસો સાહિબ નહિ કોઈ જગમેં, યાસું હોય દિલદારી;
 દિલહી દલાલ પ્રેમકે બિચે, તિહાં હઠ ખેંચે ગમારી. જગત. ૫
 તુમહિ સાહિબ મેં હું બંદા, યા મત દીઓ વિસારી;
 શ્રી નયવિજય વિબુધ સેવકકે, તુમ હો પરમ ઉપકારી. જગત. ૬

સ્તવન-૧૨

બાલપણે આપણ સસનેહી, રમતા નવ નવ વેશે;
 આજ તુમે પામ્યા પ્રભુતાર્થ, અમો તો સંસારી નિવેશે,
 હો જિનજી ઓલંભડે મત ખીજે. ૧
 જો તુમ ધ્યાતા શિવસુખ લહીયે, તો તુમને કેઈ ધ્યાવે;
 પણ ભવસ્થિતિ પરિપાક થયા વિશ, કોઈ ન મુગતિ જાવે. ૨
 સિદ્ધનિવાસી લહે ભવસિદ્ધિ, તેમાં શ્યો પાડ તુમારો; ?
 તો ઉપકાર તુમારો વહીયે અભવ્ય સિદ્ધને તારો. ૩

નાણરયણ પામી એકાંતે, થઈ બેઠા મેવાસી;
 તે માહેલો એક અંશ જે આપો, તે વાતે શાબાશી ૪
 અક્ષય પદ દેતાં ભવિજનને, સંકીર્ણતા નવિ થાયે;
 શિવપદ દેવા જે સમરથ છો, તો જશ લેતાં શું જાયે. ૫
 સેવાગુણં રંજ્યો ભવિજનને જે તુમે કરો વડભાગી;
 તો તુમે સ્વામી કેમ કહાવો, નિર્મમ ને નિરાગી. ૬
 નાભિનંદર જગવંદન પ્યારો, જગગુરુ જગહિતકારી;
 રૂપવિબુધનો મોહન પભણે, વૃષભ લંછન બલિહારી
 હો પ્રભુજી ! ઓલંબડે મત ખીજે. ૭

સ્તવન-૧૩

ઋષભ જિનરાજ મુજ આજ દિન અતિ ભલો,
 ગુણનીલો જેણે તુજ નયણ દીઠો,
 દુઃખ ટલ્યા સુખ મલ્યા, સ્વામિ ! તુ જ નિરખતાં,
 સુકૃત સંચય હુઓ પાપ નીકો. ઋષભ૦ ૧
 કલ્પશાળી ફળ્યો કામઘટ મુજ મળ્યો,
 આંગણે અમીયનો મેહ વુઠ્યો,
 મુજ મહીરાણ મહી-ભાણ તુજ દર્શને,
 ક્ષય ગયો કુમતિ અંધાર જુઠો. ઋષભ૦ ૨
 કવણ નર કનકમણિ છોડી તૃણ સંગ્રહે,
 કવણ કુંજર તજી કરહ લેવે,
 કવણ બેસે તજી કલ્પતરૂ બાઉલે,
 તુજ તજી અવર સુર કોણ સેવે ? ઋષભ૦ ૩

એક મુજ ટેક સુવિવેક સાહિબ સદા,
 તુજ વિના દેવ દૂજે ન ઈહું,
 તુજ વચન રાગ સુખ સાગરે ઝીલતો,
 કર્મભર ભ્રમથકી હું ન બીહું. ઋષભ૦ ૪

કોડી છે દાસ વિભુ ! તાહરે ભલભલા,
 માહરે દેવ તું એક પ્યારો,
 પતિત પાવન સમો જગત ઉદ્ધારક,
 મહેર કરી મોહે ભવજલધિ તારો. ઋષભ૦ ૫

મુક્તિથી અધિક તુજ ભક્તિ મુજ મનવસી,
 જેહશું સબલ પ્રતિબંધ લાગો,
 ચમક પાપાણ જેમ લોહને ખિંચશે,
 મુક્તિને સહજ તુજ ભક્તિ રાગો. ઋષભ૦ ૬

ધન્ય ને કાય જેણે પાય તુજ પ્રણમિયે.
 તુજ યુણે જેહ ધન્ય ધન્ય જીહા,
 ધન્ય જે હૃદય જેણે તુજ સમરતાં,
 ધન્ય તે રાત ને ધન્ય દિહાં. ઋષભ૦ ૭

ગુણ અનંતા સદા તુજ ખજાને ભર્યા,
 એક ગુણ દેત મુજ શું વિમાસો ?
 રચણ એક દેત શી હાણ રચણાયરે ?
 લોકની આપદા જેણે નાસો. ઋષભ૦ ૮

ગંગ સમ રંગ તુજ કીર્તિ કલ્લોલિની,
 રવિ થકી અધિક તપ તેજ તાજે,
 નય વિજય વિબુધ સેવક હું આપરો,
 'જશ' કહે અબ મોહે બહુ નિવાજો. ઋષભ૦ ૯

સ્તવન-૧૪

શ્રી આદિશ્વર ભગવાનને વિનતિ

સુણ જિનવર શેત્રુંજયથીજ, દાસતણી અરદાસ,
 તુજ આગળ બાળક પરેજી, હું તો કરું વેખાસ રે
 જિનજી ! મુજ પાપીને રે તાર
 તું તો કરૂણારસ ભર્યોજી, તું સહુનો હિતકાર રે જિનજી ૦ ૧
 હું અવગુણનો ઓરડોજી, ગુણ તો નહિ લવલેશ,
 પરગુણ પેખી નવિ શકું જી, કેમ સંસાર તરેશ ? જિનજી ૦ ૨
 જીવતણાં વધ મે કર્યાજી, બોલ્યા મૃષાવાદ,
 કપટ કરી પરધન હર્યાજી, સેવ્યા વિષય સંવાદ રે જિનજી ૦ ૩
 હું લંપટ હું લાલચુંજી, કર્મ કીધા કેઈ કોડ,
 ત્રણ ભુવનમાં કો નહિ જી, જે આવે મુજ જોડ રે. જિનજી ૦ ૪
 છિદ્ર પરાયાં અહોનિશેજી, જેતો રહું જગનાથ,
 કુગતિ તણી કરણી કરજી, જોડયો તેહશું સાથ રે, જિનજી ૦ ૫
 કુમતિ કુટિલ કદાગ્રહીજી વાંકી ગતિ મતિ મુજ,
 વાંકી કરણી માહરીજી, શી સંભળાવું તુજ રે. જિનજી ૦ ૬
 પુણ્યવિના મુજ પ્રાણિયોજી, જાણે મેલું રે આથ,
 ઊંચા તરૂવર મોરિયાજી, ત્યાંહી પસારે હાથ રે. જિનજી ૦ ૭
 વિણ ખાધા વિણ ભોગવ્યાજી, ફોગટ કર્મ બંધાય,
 આર્તધ્યાન મીટે નહિજી, કીજે કવણ ઉપાય રે. જિનજી ૦ ૮
 કાજળથી પણ શામળાજી, મારા-મન પરિણામ,
 સોણલામાંહી તાહરુંજી, સંભારું નહિ નામ રે. જિનજી ૦ ૯

મુગ્ધલોક ઠગવા ભણીજી, કરૂં અનેક પ્રપંચ,
 કૂટ કપટ બહુ કેળવીજી, પાપતણો કરૂં સંચ રે. જિનજી૦ ૧૦
 મન ચંચળ ન રહે કિમેજી, રાચે રમણી રે રૂપ.
 કામવિટંબણા શી કહુંજી, પડીશ હું દુર્ગતિ કૂપ રે. જિનજી૦ ૧૧
 કિશ્યાગુણ કહું માહરાજી, કિશ્યા કહું અપવાદ,
 જેમ જેમ સંભાળુ હિયેજી, તેમ તેમ વધે વિખવાદ રે. જિનજી૦ ૧૨
 ગિરૂઆ તે નવિ લેખવેજી, નિગુણ સેવકની વાત,
 નીચતણે પણ મંદિરેજી ચંદ્ર ન ટાળે જ્યોત રે. જિનજી૦ ૧૩
 નિગુણો તો પણ તાહરોજી, નામ ધરાવ્યું દાસ,
 કૃપા કરી સાંભળજેજી, પૂરજો મુજ આશ રે. જિનજી૦ ૧૪
 પાપી જાણી મુજ ભણીજી, મત મૂકો રે વિસાસ,
 વિષ હળાહળ આદર્યોજી, ઈશ્વર ન તજે તાસ રે. જિનજી૦ ૧૫
 ઉત્તમ ગુણકારી હુવેજી, સ્વાર્થ વિના સુજાણ,
 કરસણ સિંચે સર ભરેજી, મેહ ન માગે દાણ રે. જિનજી૦ ૧૬
 તું ઉપકારી ગુણનીલોજી, તું સેવક પ્રતિપાળ,
 તું સમરથ સુખ પૂરવાજી, કર માહરી સંભાળ રે. જિનજી૦ ૧૭
 તુજને શું કહીયે ઘણુંજી, તું સહુ વાત રે જાણ,
 મુજને થાજો સાહિબાજી, ભવભવ તાહરી આશ રે. જિનજી૦ ૧૮
 નાભિરાયા કુલચંદલોજી, મરૂદેવીનો નંદ,
 કહે હરખ નિવાજજેજી, દેજો પરમાનંદ રે. જિનજી૦ ૧૯

સ્તવન-૧૫

તીરથીની આશાતનાનો ત્યાગ

તીરથીની આશાતના નવિ કરીયે. હારે નવિ કરીયે રે નવિ કરીયે
હારે ધૂપ ધ્યાન ઘટા અનુસરીયે, હારે તરીયે સંસાર તીરથ૦ ૧.

આશાતના કરતાં થકાં ધન હાણી, હારે ભૂખ્યા ન મળે અન્નપાણી,
હારે કાયા વળી રોગે ભરાણી, હારે આ ભવમાં એમ. તીરથ૦ ૨.

પરભવ પરધામીને વશ પડશે, હારે વૈતરણી નદીમાં ભળશે,
હારે અગ્નિને કુંડે બળશે, હારે નહિં શરણું કોય. તીરથ૦ ૩.

પૂરવ નવાણું નાથજી ઈહાં આવ્યા, હારે સાધુ કેઈ મોક્ષ સિધાવ્યા,
હારે શ્રાવક પક્ષ સિદ્ધિ સુહાવ્યા, હારે જપતાં ગિરિનામ. તીરથ૦ ૪.

અષ્ટોતર શતકૂટ એ ગિરિ નામ, હારે સૌંદર્ય યશોધર નામે,
હારે પ્રીતિ મંડણ કામુક કામે, હારે વળી સહજનંદ. તીરથ૦ ૫.

મહેંદ્રધ્વજ સર્વાથસિદ્ધ કહીયે, હારે પ્રિયંકર નામ એ લહિયે,
હારે ગિરિ શીતલ છાંયે રહીયે, હારે નિત્ય કરીયે ધ્યાન. તીરથ૦ ૬.

પૂજા નવાણું પ્રકારની એમ કીજે, હારે નરભવનો લાહો લીજે,
હારે વળી દાન સુપાત્રે દીજે, હારે ચઢતે પરિજ્ઞામ. તીરથ૦ ૭.

સેવનફળ સંસારમાં કરે લીલા, હારે રમણી ધન સુંદર બાળા,
હારે શુભવીર વિનોદ રસાલા, હારે મંગલ શિવમાલ.

તીરથીની આશાતના નવિ કરીયે તીરથ૦ ૮.

ગીત-૧૬

હેલો

હે શત્રુંજયના રાજ, નાભિરાયના બેટા,
મરૂદેવીના લાલ, મારો હેલો સાંભળો હોજી રે...
હે હુકમ કરો તો દાદા તારી જાત્રાએ આવું,
ભવોભવનાં કર્મ ખપાવી મોક્ષે ચાલ્યો જવું;
મારે હેલો સાંભળો હો જી રે... ૧

હે ઉંચા ઉંચા ડુંગરા ને વસમી છે વાટ,
કેમ કરી હું આવું દાદા, પકડો મારો હાથ;
મારો હેલો સાંભળો હો જી રે... ૨

હે આદીશ્વર દાદા, અદ્ભુત લીલા ન્યારી,
વંદન કરવા દૂરદૂરથી આવ્યા નરને નારી
મારો હેલો સાંભળો હો જી રે... ૩

હે પાલીતાણા ગામમાં, મંગલ ગીતો ગાવે,
નર નારી ભક્તિ કરે, સેવક સુખ બહુ પાવે;
મારે હેલો સાંભળો હો જી રે... ૪

ગીત-૧૭

દાદા આદીશ્વરજી દૂરથી આવ્યો, દાદા દરિશન દો.
કોઈ આવે હાથી ધોડે, કોઈ આવે ચડી પલાણે,
કોઈ આવે પગપાળે, દાદાને દરબાર.
હાં, હાં. દાદાને દરબાર.

દાદા આદીશ્વરજી દૂરથી આવ્યો, દાદા દરિશન દો. ૧

શેઠ આવે હાથી ઘોડે, રાજે આવે ચડી પલાણે,
હું આવું પગ પાળે, દાદાને દરબાર.

હાં, હાં, દાદાને દરબાર.. દાદા૦ ૨

કોઈ મૂકે સોના રૂપા, કોઈ મૂકે મહોર,
કોઈ મૂકે ચપટી ચોખા, દાદાને દરબાર,
હાં, હાં, દાદાને દરબાર... દાદા૦ ૩

શેઠ મૂકે સોના રૂપા, રાજા મૂકે મહોર,
હું મૂકું ચપટી ચોખા દાદાને દરબાર,
હાં હાં, દાદાને દરબાર.. દાદા૦ ૪

કોઈ માંગે કંચન કાયા, કોઈ માંગે આંખ,
કોઈ માંગે ચરણની સેવા, દાદાને દરબાર,
હાં, હાં, દાદાને દરબાર... દાદા૦ ૫

પાંગળો માંગે કંચન કાયા, આંધળો માંગે આંખ,
હું માગું ચરણની સેવા, દાદાને દરબાર,
હાં હાં, દાદાને દરબાર... દાદા૦ ૬

હીરવિજય ગુરુ હીરલોને વીરવિજય ગુણ ગાય,
શત્રુંજયના દર્શન કરતાં આનંદ અપાર,
હાં, હાં આનંદ અપાર... દાદા૦ ૭

સ્તવન-૧૮

અગ્નિયાં હરખણ લાગી, હમારી અખીયાં હરખણ લાગી.
 દર્શનદેખત પાર્શ્વ જિણંદ કો, ભાગ્ય દશા અબ જાગી... ૧
 અકલ અરૂપી ઓર અવિનાશી, જગમેં તુંહી નિરાગી... ૨
 સુરતિ સુંદર અચરિજ એહી, જગ જનને કરે રાગી... ૩
 શરણાગત પ્રભુ ! તુજ પદ પંકજ, સેવના મુજ મતિ જાગી... ૪
 લીલા લહેરે દે નિજ પદવી, તુમ સમકો નહીં ત્યાગી... ૫
 વામાનંદન ચંદન ની પરે, શીતલ તું સૌભાગી... ૬
 'જ્ઞાનવિમલ' પ્રભુ ધ્યાન ધરંતા ભવ ભય ભાવઠ ભાંગી... ૭

સ્તવન-૧૯

આજ મારા પ્રભુજી ! સામું જુઓને, સેવક કહીને બોલાવો રે,
 એટલે હું મનગમતું પામ્યો રૂઠડાં બાળ મનાવો રે. ૧
 પતિત પાવન શરણાગત વત્સલ, એ જશ જગમાં ચાવો રે,
 મન રે મનાવ્યા વિણ નહીં મુકું રે, એહિ જ મારો દાવો રે. ૨
 કબજે આવ્યા તે નહિ મુકું, જિહાં લગે તુમ સમ થાવો રે,
 જો તુમ ધ્યાન વિના શિવ લહીએ, એહવો દાવ બતાવો રે. ૩
 મહાગોપ ને મહાનિર્યામક, એવા એવા બિરદ ધરાવો રે,
 તો તુમ આશ્રિત ને ઉદ્ધરતાં, બહુ બહુ શું કહાવો રે ? ૪
 જ્ઞાનવિમળ પ્રભુ નામ મહાનિધિ મંગલ એહ વધાવો રે,
 અચળ અભેદપણે અવલંબી, અહોનિશ એ દિલ ધ્યાવો રે. ૫

સ્તવન-૨૦

સમય સમય સો વાર સંભારું, તુજશું લગની જોર રે,
મોહન મુજરો માની લેજો, જયું જલધર પ્રીતિ મોર રે... ૧

માહરે તન ધન જીવન તુંહી, એહમાં જુઠ ન જાણો રે,
અંતરજમી જગજન નેતા, તું કીહાં નથી છાનો રે... ૨

જેણે તુજને હિયડે નવિ ધ્યાયો, તાસ જનમ કુણ લેખે રે,
કાચે રાચે તે નર મૂરખ, રતનને દૂર ઉવેખે રે... ૩

સુરતરુ છાયા મુકી ગહરી, બાઉલ તળે કુણ બેસે રે,
તાહરી ઓળગ લાગે મીઠી, કેમ છોડાય વિશેષે રે... ૪

વામાનંદન પાસ પ્રભુજી, અરજી ચિત્તમાં આણો રે,
રૂપ વિબુધનો 'મોહન' પભાણે, નિજ સેવક કરી જાણો રે... ૫

સ્તવન-૨૧

તારા નયનાં રે પ્યાલા પ્રેમના ભર્યા છે,
દયા રસના ભર્યા છે, અમીછાંટના ભર્યા છે,
તારા નયનાં રે પ્યાલા... ૧

જે કોઈ તારે નજરે ચડી આવે,
કારજ તેહના સફલ કર્યા છે... તારા... ૨

પ્રગટ થઈ પાતાલથી પ્રભુ !
જાદવના દુઃખ દુર કર્યા છે... તારા... ૩

પન્નગપતિ પાવકથી ઉગાર્યો,
જન્મ મરણ ભયના તેહના હર્યા છે... તારા... ૪

પતિતપાવન શરણાગત વત્સલ,
 દરિસન દીઠે મારા દિલડા ઠર્યા છે... તારા... ૫
 શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વ જિનેશ્વર,
 તુજ પદ પંકજ આજથી વર્યા છે... તારા... ૬
 જે કોઈ તુજને ધ્યાને ધ્યાવે,
 અમૃત સુખના તે રંગથી ભર્યા છે... તારા... ૭

ગીત-૨૨

વરસે ભલે વાદળી ને વાયુ ભલે વાય
 દાદા તારો દીવડો કદિયે ના બુઝાય...
 આવે ભલેને આંધી તોફાનો
 ભલેને ઝંઝાવાત ઝીંકાય... દાદા તારો.
 દરિયામાં ઉછળે મોજ તોફાની
 પર્વત શિલાઓ ગબડી જાય... દાદા તારો.
 એને બુઝવવા આવે અસુરો
 એ પણ હારીને ચાલ્યા જાય... દાદા તારો.
 આવે ભલેને રાહુ ને કેતુ
 એનો પ્રભાવ પણ પાણી થઈ જાય... દાદા તારો.
 અલબેલા આદીશ્વર ડુંગરે બિરાજે
 યાત્રા કરવા સહુ દોડી દોડી જાય... દાદા તારો.

ગીત-૨૩

પેલા ઉંચા ઉંચા ડુંગરવાળા દાદા બોલાવે,
 દાદા બોલાવે, તમને સહુને બોલાવે... પેલા ઉંચા.

શેત્રુંજના ડુંગર ઉપર બિરાજે
 એને આંગણીયે મોરલિયા નાચે
 કરુણાના ઝરણા દાદા વહાવે... પેલા ઉંચા.
 પગથિયા ચઢી ચઢી થાકી જવાયે
 દોડવા જાઓ તો હાંફી જવાયે
 દાદાને ભેટવા તોયે સહુ જાવે... પેલા ઉંચા.
 દર્શન દાદાના દિલડાને ગમતા
 આદીશ્વર સહુના હૈયામાં રમતા
 પૂજા કરીને સહુ પાવન થાવે... પેલા ઉંચા.
 આભને અડે છે દાદાના દે'રા
 પર્વતના શિખરે દાદાજીના ડેરા
 દુનિયાને મુક્તિનો રાહ બતાવે... પેલા ઉંચા.

ગીત-૨૪

રાહ બતાવો

(લોકગીત)

આદીશ્વરજી, અમને રાહ બતાવો
 દ્વાર તમારે આવ્યા, અમને રાહ બતાવો-(આદીશ્વરજી)
 ભટકી રહ્યો છું હું લાખ ચોરાશી
 તારા વિના જીવનમાં છાઈ રે ઉદાસી
 પ્રસન્નતા પ્રગટાવો... અમને.
 વિષયોની ગોદમાં જઈને હું ખેલું
 પાપોથી મનહું થઈ ગયું મેલું
 મનને સ્વચ્છ બનાવો... અમને.

જોને ! મારા પગમાં છે કર્મોની બેડી

કેમ કરી શોધું હું સ્વામી તારી કેડી ?

બંધન દૂર હટાવો... અમને.

કરું હું વિનંતી માફ કરી દેજો

મેલા મારા આતમને સાફ કરી દેજો

સ્નેહના દીપ જલાવો... અમને.

સ્તવન-૨૫

(રાગ - દરબારી)

અબમોહે એસી આય બની

શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વજિનેશ્વર, મેરે તું એક ધની, અબઠ

તુમ બિન કોઈ ચિત્ત ન સુહાવે, આવે કોડી ગુની,

મેરો મન તુમ ઉપર રસીયો, અલિ જિમ કમલ ભની, અબઠ

તુમ નામે સવિ સંકટ ચૂરે, નાગરાજ ધરણી

નામ જપું નિશિવાસર તેરો, એ મુજ શુભ કરણી, અબઠ

કોપાનલ ઉપજવત દુર્જન, મથન વચન અરણી,

નામ જપું જલધાર તિહાં, તુજ ધારું દુઃખ હરણી, અબઠ

મિથ્યામતિ બહુ જન હય જગમેં, પદ ન ધરત ધરણી

ઉનકા અબ તુમ ભક્તિ પ્રભાવે, ભય નહીં એક કની, અબઠ

સજજન નયન સુધારસ અંજન, દુર્જન રવિ ભરણી

તુજ મૂર્તિ નિરખે સો પાવે, સુખ 'જશ' લીલ ધની, અબઠ

સ્તવન-૨૬

હું પ્રભુ તારો, તું પ્રભુ મારો
 પલ એક મુજને ના હી વિસારો,
 મહેર કરીને સ્વામી મારી વિનંતી સ્વીકારો. હું પ્રભુ
 લાખ ચોરાશી ભટકી પ્રભુજી,
 આખ્યો છું તારા શરણે હો જિનજી !
 દુર્ગતિ કાપો, શિવસુખ આપો
 સ્વામી સેવક જાણી નિહાળો, હું પ્રભુ
 અખય ખજાનો પ્રભુ તારો ભર્યો છે,
 આપો કૃપાળુ મેં હાથ ધર્યો છે.
 વામાનંદન જગવંદન પ્યારો
 દેવ જગતમાં તુંહી જ ન્યારો, હું પ્રભુ
 પલપલ સમરૂં નામ આદીશ્વર,
 સમરથ તારક તુંહી જિનેશ્વર
 પ્રાણ થકી તું અધિકો બહાલો,
 કૃપા કરી મને વેગે નિહાળો, હું પ્રભુ
 ભક્ત વત્સલ તારૂં બિરૂદ રે જાણી,
 કેડ ન છોડું સ્વામી લેજો રે માની
 ચરણની સેવા હું નિત્ય ચાહું
 ઘડી ઘડી હું મનમાં ઉમાહું, હું પ્રભુ
 જ્ઞાન વિમળ તુજ ભક્તિ પ્રભાવે,
 ભવાભવના સંતાપ શમાવે
 અમીયભરી તારી મૂર્તિ નિહાળી
 પાપ અંતરના દે જે પખાળી, હું પ્રભુ

સ્તવન-૨૭

(રાગ - તુમ્હી મેરે મંદિર, તુમ્હી મેરી પૂજા)

પાર્શ્વ શામળીયા બસો મેરે મન મે,
 બસો મેરે મનમેં, બસો મેરે દિલમેં, પાર્શ્વ૦
 કાશી દેશ વારાણસી નયરી
 જનમ લીઓ પ્રભુ ક્ષત્રિય કુળમેં, પાર્શ્વ૦
 બાલપણથી પ્રભુ અદ્ભૂત જ્ઞાની
 કમઠ કો માન હર્યો એક પલ મે, પાર્શ્વ૦
 નાગ નિકાલા પ્રભુ કાષ્ટ ચીરાકર
 નાગકો સુરપતિ કિયો એક છિન મે, પાર્શ્વ૦
 સંયમ લઈ પ્રભુ વિચરવા લાગ્યા
 સંયમે ભીંજ ગયો એક રંગ મે, પાર્શ્વ૦
 સમ્મેતશિખર પ્રભુ મોક્ષે સીધાવ્યા,
 પાર્શ્વજીકો મહિમા ત્રીન ભૂવન મેં, પાર્શ્વ૦
 'ઉદયરતન' કી યે હી અરજ હૈ
 દિલ અટક્યો તોરા ચરણ કમળ મેં, પાર્શ્વ૦
 પાર્શ્વ શંખેશ્વર બસો મેરે મન મેં !

સ્તવન-૨૮

હમ મગન ભયે પ્રભુધ્યાન મેં... હમ૦
 બિસર ગઈ દુવિધા તન મનકી, અચિરાસુત-ગુણગાન મેં -હમ૦
 હરિહર બ્રહ્મ પુરંદર કી ઋદ્ધિ, આવત નહીં કોઈ માનમેં
 ચિદાનંદ કી મૌજ મચી હૈ, સમતા રસકે પાન મેં, -હમ૦

ઈતને દિન તુમ નાહી પીછાન્યો, મેરો જન્મ ગયો સો અજાન મેં
 અબ તો અધિકારી હોઈ બૈઠે, પ્રભુગુણ અખય ખજાન મેં, -હમ૦
 ગઈ દીનતા સહબી હમારી, પ્રભુ તુજ સમકિતદાન મેં,
 પ્રભુગુણ અનુભવ રસકે આગે, આવત નહીં કોઈ માન મેં, -હમ૦
 જિનહી પાયા તિનહી ધૂપાયા, ન કહે કોઈ કે કાન મેં
 તાલી લાગી જબ અનુભવકી, તબ સમજે સબ શાન મેં, -હમ૦
 પ્રભુગુણ અનુભવ ચંદ્રહાસ જ્યોં, સો તો ન રહે મ્યાન મેં
 વાયક 'જંશ' કહે મોહ મહાઅરિ, જીત લીયો મૈદાન મેં, -હમ૦

સ્તવન-૨૯

શાંતિ જિનેસર સાચો સાહિબ
 શાંતિકરણ ઈણ કલિ મેં હો, જિનજી.
 તું મેરા મન મે, તું મેરા દિલમેં
 ધ્યાન ધરું પલપલ મેં સાહેબજી... શાંતિ૦
 ભવમાં ભમતા મેં દરિસણ પાયો
 આશા પૂરો એક પલ મેં હો જિનજી... તુ મેરા૦
 નિર્મળ જ્યોત વદન પર સોહે
 નિકસ્યો જ્યું ચંદ્ર બાદલ મેં હો જિનજી... તું મેરા૦
 મેરો મન તુમ સાથે લીનો
 મીન વસે જ્યું જલ મેં હો જિનજી... તું મેરા૦
 'જિનરંગ' કહે પ્રભુ શાંતિ જિનેશ્વર
 દીઠોજી દેવ સકલ મેં હો જિનજી... તું મેરા૦

શ્રી અમૃતવેલિની સજ્જાય

ચેતન જ્ઞાન અજુઆલીએ, ટાલીએ મોહસંતાપરે,
 ચિત્તું ડમડોલતું વાલીએ, પાળીએ સહજ ગુણ આપ રે-ચેતન૦ ૧
 ઉપશમ અમૃતરસ પાજીએ, કીજીએ સાધુગુણગાનરે,
 અધમવયણે નવિ ખીજીએ, દીજીએ સજ્જને માન રે-ચેતન૦ ૨
 ક્રોધઅનુબંધ નવિ રાખીએ, ભાખીએ વયણ મુખ સાચ રે,
 સમકિતરત્ન રુચિ જોડીએ, છોડીએ કુમતિ મતિ કાચ રે-ચેતન૦ ૩
 શુદ્ધ પરિણામને કારણે, ચારનાં શરણ ધરે ચિત્ત રે,
 પ્રથમ તિહાં શરણ અરિહંતનું, જેહ જગદીશ જગમિત્ત રે-ચેતન૦ ૪
 જે સમોસરણમાં રાજતા, ભાંજતા ભવિકસંદેહ રે,
 ધર્મનાં વચન વરસે સદા, પુષ્કરાવર્ત જિમ મેહ રે-ચેતન૦ ૫
 શરણ બીજું ભજે સિદ્ધનું, જે કરે કર્મ ચક્રચૂર રે,
 ભોગવે રાજ્ય શિવનગરનું, જ્ઞાન આનંદ ભરપૂર રે-ચેતન૦ ૬
 સાધુનું શરણ ત્રીજું ધરે, જેહ સાધે શિવપંથ રે,
 મૂલ ઉત્તર ગુણ જે વર્યા, ભવ તર્યા ભાવ નિર્ઘ્રંથ રે-ચેતન૦ ૭
 શરણ ચોથું ધરે ધર્મનું, જેહમાં વર દયાભાવ રે,
 જે સુખહેતુ જિનવર કહ્યું, પાપજલ તારવા નાવ રે-ચેતન૦ ૮
 ચારનાં શરણ એ પડિવજે, વળી ભજે ભાવના શુદ્ધ રે,
 દુરિત સવિ આપણાં નિંદીએ, જેમ હોય સંવરવૃદ્ધિ રે-ચેતન૦ ૯
 ઈહભવ પરભવ આચર્યા, પાપ અધિકરણ મિથ્યાતરે,
 જે જિનાશાતનાદિક ઘણાં, નિંદીએ તેહ ગુણઘાત રે-ચેતન૦ ૧૦

ગુરુતણાં વચન તે અવગણી, ગૂંથીયા આપ મતજાલ રે,
 બહુ પરે લોકને ભોલવ્યા, નિંદીએ તેહ જંજાલ રે-ચેતન૦ ૧૧
 જેહ હિંસા કરી આકરી, જેહ બોલ્યા મૃષાવાદ રે,
 જેહ પરધન હરી હરખિયા, કીધલો કામઉન્માદ રે-ચેતન૦ ૧૨
 જેહ ધન્ય ધાન્ય મૂર્ચ્છા ધરી, સેવિયા ચાર કષાય રે
 રાગને દેષને વશ હુઆ, જે કિયો કલહઉપાય રે-ચેતન૦ ૧૩
 જૂઠ જે આળ પરને દિયાં, જે કર્યા પિશુનતા પાપરે,
 રતિ અરતિ નિંદ માયામૃષા, વળીય મિથ્યાત્વ સંતાપર રે-ચેતન૦ ૧૪
 પાપ જે એહવાં સેવિયાં, તેહ નિંદીએ ત્રિહું કાલ રે,
 સુકૃતઅનુમોદના કીજીએ, જિમ હોયે કર્મ વિસરાલ રે-ચેતન૦ ૧૫
 વિશ્વઉપગાર જે જિન કરે, સાર જિન નામ સંયોગ રે,
 તે ગુણ તાસ અનુમોદીએ, પુણ્ય અનુબંધ શુભયોગ રે-ચેતન૦ ૧૬
 સિદ્ધની સિદ્ધતા કર્મના-ક્ષયથકી ઊપની જેહ રે,
 જેહ આચાર આચાર્યનો, ચરણવન સિંચવા મેહ રે-ચેતન૦ ૧૭
 જેહ ઉવઝાયનો ગુણ ભલો, સૂત્ર સજ્જાય પરિણામ રે,
 સાધુની જે વળી સાધુતા, મૂલ ઉત્તર ગુણધામ રે-ચેતન૦ ૧૮
 (જેહ) વિરતિ દેશ શ્રાવકતણી, જે સમકિત સદાચાર રે,
 સમકિતદેષ્ટિ સુર નરતણો, તેહ અનુમોદીએ સાર રે-ચેતન૦ ૧૯
 અન્યમાં પણ દયાદિક ગુણા, જેહ જિનવચનઅનુસાર રે,
 સર્વ તે ચિત્ત અનુમોદીએ, સમકિતબીજ નિરધાર રે-ચેતન૦ ૨૦
 પાપ નવિ તીવ્ર ભાવ કરે, જેહને નવિ ભવરાગરે,
 ઉચિત સ્થિતિ જેહ સેવે સદા, તેહ અનુમોદવા લાગરે-ચેતન૦ ૨૧

થોડલો પણ ગુણ પરતણો, સાંભળી હર્ષ મન આણ રે,
 દોષ લવ પણ નિજ દેખતાં, નિજ ગુણ નિજતમા જાણ રે-ચેતન૦ ૨૨
 ઉચિત વ્યવહાર અવલંબને, એમ કરી સ્થિર પરિણામ રે,
 ભાવીએ શુદ્ધ નયભાવના, પાપનાશતણું ઠામ રે-ચેતન૦ ૨૩
 દેહ મન વચન પુદ્ગલથકી, કર્મથી ભિન્ન તુજ રુપ રે,
 અક્ષય અકલંક છે જીવનું, જ્ઞાન આનંદ સરુપરે-ચેતન૦ ૨૪
 કર્મથી કલ્પના ઉપજે, પવનથી જેમ જલધિવેલ રે,
 રૂપ પ્રગટે સહજ આપણું, દેખતાં દૃષ્ટિ સ્થિર મેલ રે-ચેતન૦ ૨૫
 ધારતાં ધર્મની ધારણા, મારતાં મોહ વડ ચોર રે,
 જ્ઞાનરુચિવેલ વિસ્તારતાં, વારતાં કર્મનું જોર રે-ચેતન૦ ૨૬
 રાગ વિષ દોષ ઊતારતાં, જારતાં દ્વેષરસ શેષ રે,
 પૂર્વ મુનિ વચન સંભારતાં, સારતાં કર્મ નિઃશેષ રે-ચેતન૦ ૨૭
 દેખીએ માર્ગ શિવનગરનો, જે ઉદાસીનપરિણામ રે,
 તેહ અણછોડતાં ચાલીએ, પામીએ જિમ પરમ ધામ રે-ચેતન૦ ૨૮
 શ્રીનયવિજય ગુરુશિષ્યની, શીખડી અમૃતવેલ રે,
 એહ જે ચતુર નર આદરે, તે લહે સુયશ રંગરેલ રે-ચેતન૦ ૨૯

* * *

નવાંગી પૂજના દુહા

- જલ ભરી સમ્પુટ પત્રમાં, યુગલિક-નર પૂજન્ત.
 ઋષભ-ચરણ-અંગૂઠે, દાયક ભવજલ-અન્ત... ૧
- જાનુ બલે કાઉસસગ રહ્યા, વિચર્યા દેશ-વિદેશ,
 ખડા ખડા કેવલ લહ્યું પૂજે જાનુ નરેશ... ૨
- લોકાન્તિક વચને કરી, વરસ્યા વરસીદાન,
 કર-કાંડે પ્રભુ-પૂજના, પૂજે ભવિ બહુમાન... ૩
- માન ગયું દોય અંશથી, દેખી વીર્ય અનન્ત,
 ભુજબલે ભવજલ તર્યા, પૂજે સ્તંધ મહન્ત... ૪
- સિદ્ધશિલા ગુણ ઊજલી, લોકાન્તે ભગવન્ત,
 વસિયા તિણે કારણ ભવિ, શિર શિખા-પૂજન્ત... ૫
- તીર્થકર-પદ-પુણ્યથી, ત્રિભુવનજન સેવન્ત,
 ત્રિભુવન-તિલક સમા પ્રભુ, ભાલ તિલક જયવન્ત... ૬
- સોલ પહોર પ્રભુ દેશના, કંઠે વિવર વર્તુલ,
 મધુર ધ્વનિ સુરનર સુણે, તિણે ગલે તિલક અમૂલ... ૭
- દ્વદય-કમલ-ઉપશમ બલે, બાલ્યા રાગ ને રોષ,
 હિમ દહે વન-ખંડને, દ્વદય તિલક સન્તોષ... ૮
- રત્નત્રયી ગુણ ઊજલી, સકલ સુગુણ વિશ્રામ,
 નાભિકમલની પૂજના, કરતાં અવિચલ ધામ... ૯
- ઉપદેશક નવ તત્વના, તિણે નવ અંગ જિજ્ઞાન્દ,
 પૂજે બહુવિધ રાગશું, કહે શુભવીર મુણિન્દ... ૧૦

અષ્ટપ્રકારી પૂજાના દોહા

૧. જલ-પૂજા

જલ-પૂજા જુગતે કરો, મેલ અનાદિ વિનાસ,
જલ-પૂજા ફલ મુજ હજો, માગો એમ પ્રભુ પાસ. ૧

૨. ચન્દન-પૂજા

શીતલ ગુણ જેહમાં રહ્યો, શીતલ પ્રભુ-મુખરંગ,
આત્મ શીતલ કરવા ભણી, પૂજો અરિહા-અંગ. ૨

૩. પુષ્પ-પૂજા

સુરભી અખંડ કુસુમે ગ્રહી, પૂજો ગત સન્તાપ,
સુમન જન્તુ ભવ્ય જ પરે, કરીએ સમકિત છાપ. ૩

૪. ધૂપ-પૂજા

ધ્યાન-ઘટા પ્રગટાવીએ, વામનયન જિન ધૂપ,
મિશ્રિત દુર્ગન્ધ દૂરે ટલે, પ્રગટે આત્મસ્વરૂપ. ૪

૫. દીપક-પૂજા

દ્રવ્ય દીપ સુવિવેકથી, કરતાં દુઃખ હોય ફોક,
ભાવ-પ્રદીપ પ્રગટ હુએ, વાસિત લોકાલોક. ૫

૬. અક્ષત-પૂજા

શુદ્ધ અખંડ અક્ષત ગ્રહી, નન્દાવર્ત-વિશાલ,
પૂરી પ્રભુ સંમુખ રહો, ટાલી સકલ જંગલ. ૬

૭. નૈવેદ્ય-પૂજા

અણાહારી પદ મેં કર્યા, વિગગહ ગઈ અનન્ત,
દૂર કરી તે દીજિએ, અણાહારી શિવ સન્ત. ૭

૮. ફલ-પૂજા

ઈન્દ્રાદિક પૂજા ભણી, ફલ લાવે ધરી રાગ,
પુરુષોત્તમ પૂજા કરી, માગે શિવફલ-ત્યાગ. ૮

આરતી

જય ! જય ! આરતી-આદિ જિણંદા,
 નાભિરાયા મરુદેવીકો નંદા... જય ! જય !!
 પહેલી આરતી પૂજા કીજે,
 નરભવ પામીને લ્હાવો લીજે... જય ! જય !!... ૧
 દૂસરી આરતી દીન-દયાલા,
 ધૂલેવામંડન પ્રભુ જગ-ઉજિયાલા... જય ! જય !!
 તીસરી આરતી ત્રિભુવન દેવા,
 સુર-નર-ઈન્દ્ર કરે તોરી સેવા... જય ! જય !!... ૨
 ચૌથી આરતી ચઉગતિ ચૂરે,
 મનવાંછિત ફલ શિવસુખ પૂરે... જય ! જય !!
 પંચમી આરતી પુણ્ય-ઉપાયા,
 મૂલચન્દ રિખવ-ગુણ ગાયા... જય ! જય !!... ૩

(૨)

અપસરા કરતી આરતી જીન આગે,
 હાં રે જિન આગે રે જિન આગે
 હાં રે એ તો અવિચલ સુખડાં માગે,
 હાં રે નાભિનન્દન પાસ... અ... ૧
 તા થેઈ નાટક નાયતી પાય ઠમકે,
 હાં રે દોય ચરણમાં ઝાંઝર ઝમકે,
 હાં રે સોવન ધુધરડી ઘમકે,
 હાં રે લેતી ફુદડી બાલ... અ... ૨
 તાલ મૃદંગ ને વાંસળી ડફ વીણા,
 હાં રે રૂડા ગાવંતી સ્વર ઝીણા,
 હાં રે મધુર સુરાસુર નયણાં,
 હાં રે જોતી મુખડું નિહાલ... અ... ૩

ધન્ય મરુદેવા માતાને પુત્ર જાયા,
 હાં રે તોરી કંચન વરણી કાયા ।
 હાં રે મેં તો પૂરબ પુણ્યે પાયા,
 હાં રે દેખ્યો તેરો દેદાર...અ... ॥૪॥
 પ્રાણજીવન પરમેશ્વર પ્રભુ પ્યારો,
 હાં રે પ્રભુ સેવક હું છું તારો ।
 હાં રે ભવોભવનાં દુખડાં વારો,
 હાં રે તુમે દીનદયાલ...અ... ॥૫॥
 સેવક જાણી આપનો ચિત્ત ધરજો,
 હાં રે મારી આપદા સઘળી હરજો ।
 હાં રે મુનિમાણેક સુખિયો કરજો,
 હાં રે જાણી પોતાનો બાલ...અ... ॥૬॥

મંગળ-દીવો

દીવો રે ! દીવો મંગલિક દીવો ।
 આરતી ઉતારણ બહુ ચિરંજીવો, દીવો રે ! ॥૧॥
 સોહામણું ઘર પર્વ-દીવાળી ।
 અમ્બર ખેલે અમરાબાળી, દીવો રે ! ॥૨॥
 દેપાળ ભણે એમે કુલ અજઆળી ।
 ભાવે ભગતે વિઘ્ન નિવારી, દીવો રે ! ॥૩॥
 દેપાલ ભણે ઈણે એ કલિકાલે ।
 આરતી ઉતારી રાજ કુમારપાળે, દીવો રે ! ॥૪॥
 અમ ઘર મંગલિક તુમ ઘર મંગલિક ।
 મંગલિક ચતુર્વિધ સંઘને હોજો, દીવો રે ! ॥૫॥

શત્રુંજયના ૧૬ ઉદ્ધાર

ઉદ્ધાર	કરાવનાર ભાગ્યશાળી
૧	શ્રી ભરત મહારાજ
૨	શ્રી દંડવીર્ય રાજા
૩	શ્રી ઈશાન ઈન્દ્ર
૪	શ્રી માહેન્દ્ર ઈન્દ્ર
૫	શ્રી બ્રહ્મેન્દ્ર
૬	શ્રી ચમરેન્દ્ર
૭	શ્રી સગર ચક્રવર્તી
૮	શ્રી વ્યન્તરેન્દ્ર
૯	શ્રી ચંદ્રયશ રાજા
૧૦	શ્રી ચક્રાયુધ-ચક્રધર રાજા
૧૧	શ્રી રામચંદ્રજી
૧૨	શ્રી પાંડવ મહારાજા
૧૩	શ્રી જાવડશા
૧૪	શ્રી બાહડ મંત્રી
૧૫	શ્રી સમરસિંહ
૧૬	શ્રી કર્માશાહ

અંતિમ ઉદ્ધાર આચાર્યશ્રી દુખસહસૂરિજીના ઉપદેશથી શ્રી વિમલવાહન રાજા કરાવશે.

શત્રુંજયનાં ૧૦૮ નામો

૧. શ્રી શત્રુંજયગિરિ	૨૩. વિજયાનંદ	૪૫. મેરુ મહીધર
૨. બાહુબલી	૨૪. ભદ્રંકર	૪૬. કંચનગિરિ
૩. મરુદેવી	૨૫. મહાપીઠ	૪૭. આનંદધર
૪. પુંડરીકગિરિ	૨૬. સુરગિરિ	૪૮. પુણ્યકંદ
૫. રૈવતગિરિ	૨૭. મહાગિરિ	૪૯. જયાનંદ
૬. વિમલાચલ	૨૮. મહાનંદ	૫૦. પાતાલમૂલ
૭. સિદ્ધરાજ	૨૯. કર્મસૂદન	૫૧. વિભાસ
૮. ભગીરથ	૩૦. કૈલાસ	૫૨. વિશાલ
૯. સિદ્ધક્ષેત્ર	૩૧. પુષ્પદંત	૫૩. જગતારણ
૧૦. સહસ્ત્ર કમલ	૩૨. જયંત	૫૪. અકલંક
૧૧. મુક્તિનિલય	૩૩. આનંદ	૫૫. અકર્મક
૧૨. શ્રી સિદ્ધાચલ	૩૪. શ્રીપદ	૫૬. મહાતીર્થ
૧૩. શતકૂટ	૩૫. હસ્તગિરિ	૫૭. હેમગિરિ
૧૪. ઢંકગિરિ	૩૬. શાશ્વતગિરિ	૫૮. અનંતશક્તિ
૧૫. કદંબગિરિ	૩૭. ભવ્યગિરિ	૫૯. પુરુષોત્તમ
૧૬. કોડીનિવાસ	૩૮. સિદ્ધશેખર	૬૦. પર્વતરાજ
૧૭. લોહિતગિરિ	૩૯. મહાજસ	૬૧. જ્યોતિસ્વરૂપ
૧૮. તાલધ્વજગિરિ	૪૦. માલ્યવંત	૬૨. વિલાસભદ્ર
૧૯. પુણ્યરાશિ	૪૧. પૃથ્વીપીઠ	૬૩. સુભદ્ર
૨૦. મહાબલગિરિ	૪૨. દુઃખહર	૬૪. અજરામર
૨૧. દેવશક્તિ	૪૩. મુક્તિરાજ	૬૫. શેમંકર
૨૨. શતપત્ર	૪૪. મણિકંત	૬૬. અમરકેતુ

૬૭. ગુણકેતુ	૮૧. અભયકંદ	૯૫. સર્વકામદ
૬૮. સહસ્ત્રપત્ર	૮૨. ઉજ્જવલગિરિ	૯૬. સહજનંદ
૬૯. શિવંકર	૮૩. મહાપદ્મ	૯૭. મહેન્દ્રધ્વજ
૭૦. કર્મક્ષય	૮૪. વિશ્વાનંદ	૯૮. સર્વાર્થસિદ્ધગિરિ
૭૧. તમોકંદ	૮૫. વિજયભદ્ર	૯૯. પ્રિયંકગિરિ
૭૨. રાજરાજેશ્વર	૮૬. ઈંદ્રપ્રકાશ	૧૦૦. કયંબુ
૭૩. ભવતારણ	૮૭. કપર્દવાસ	૧૦૧. હરિપ્રભ
૭૪. ગજચન્દ્ર	૮૮. કેવલદાયાક	૧૦૨. વિશ્વપ્રભ
૭૫. મહોદય	૮૯. મુક્તિનિકેતન	૧૦૩. ત્રિભુવનપતિ
૭૬. સુરગિરિ	૯૦. ચર્યગિરિ	૧૦૪. પ્રત્યક્ષ
૭૭. કાંતગિરિ	૯૧. અષ્ટોત્તરગિરિ	૧૦૫. સિદ્ધભજ
૭૮. અભિનંદ	૯૨. સૌંદર્યગિરિ	૧૦૬. વૈજયંત
૭૯. સુમતિ	૯૩. યશોધર	૧૦૭. ઋષિ વિહાર
૮૦. શ્રેષ્ઠગિરિ	૯૪. પ્રીતિમંડણ	૧૦૮. સર્વકામદ

ગિરિરાજની ૧૪ નદીઓનાં નામ

૧. શત્રુંજયા	૬. તાલધ્વજ	૧૧. વરતોયા
૨. એંદ્રા	૭. યક્ષાંગા	૧૨. જયંતિકા
૩. નાગેન્દ્રી	૮. બ્રાહ્મી	૧૩. ભદ્રા
૪. કપીલા	૯. સાગ્રમતી	
૫. યમલા	૧૦. શબલા	

શ્રી શત્રુંજયા નદી

શ્રી શત્રુંજય મહાતીર્થની દક્ષિણ બાજુએ મહાપ્રભાવિક જલથી પૂર્ણ શત્રુંજયા નદી વહે છે. શ્રી શત્રુંજય તીર્થને સ્પર્શી રહેલી હોવાથી તે મહાપવિત્ર છે અને અધિક ફલદાતા છે. શ્રી શત્રુંજયા નદીના

પાણીને ગાળીને સ્નાન કરવાથી પાપ ધોવાઈ જાય છે. શત્રુંજયા નદી શત્રુંજયા, જહ્નવી, પુંડરીકિણી, પાપંકષા, તીર્થભૂમિ તથા હંસી એવાં વિવિધ નામોથી પ્રસિદ્ધ છે.

ગિરિરાજ પર આવેલા કુંડોનાં નામ

૧. ઈન્દ્રકુંડ ૨. ભરતકુંડ ૩. કર્પદી સરોવર ૪. સૂરજકુંડ
૫. ચન્દ્રકુંડ ૬. કુમારકુંડ ૭. ઈચ્છાકુંડ ૮. છાલાકુંડ ૯. વલ્લભકુંડ
૧૦. હીરાકુંડ - તે પૈકી કેટલાક અસ્તિત્વમાં નથી.

ગિરિરાજ પર મોક્ષે ગયેલા મહાપુરુષો

અનંતા આત્માઓ આ પવિત્ર ગિરિરાજ પર મોક્ષે ગયા છે. વર્તમાન ચોવીસીના શ્રી નેમિનાથ ભગવાન સિવાયના ૨૩ ભગવાનો આ ભૂમિ પર વિચર્યા છે. શ્રી અજિતનાથ ભગવાન તથા શ્રી શાંતિનાથ ભગવાને ચોમાસુ કર્યું છે.

૧. કાતરક સુદ-૧૫ દ્રવિડ તથા વારિખિલ્લ અનશન કરી, ૧૦ કોડ મુનિ સાથે મોક્ષે ગયા.
૨. ફાગણ સુદ-૧૦ નમિ-વિનમિ વિદ્યાધર બે કોડ મુનિ સાથે મોક્ષે ગયા.
૩. ફાગણ સુદ-૧૩ શાંબ-પ્રદ્યુમ્નકુમાર ૮૥ કોડ મુનિ સાથે સદ્ભદ્ર નામના શિખર પર મોક્ષે ગયા.
૪. ચૈત્ર સુદ-૧૫ શ્રી પુંડરીકસ્વામી પાંચ કોડ મુનિ સાથે મોક્ષે ગયા.
શ્રી અજિતનાથ પ્રભુના દશ હજાર મુનિઓ પણ ચૈત્ર સુદ-૧૫ એ મોક્ષે ગયા.
૫. ચૈત્ર વદ-૧૪ નમિ વિદ્યાધરની ચર્યા વગેરે ૬૪ પુત્રીઓ મોક્ષે ગઈ.
૬. આસો સુદ-૧૫ પાંચ પાંડવો ૨૦ કોડ મુનિઓ સાથે મોક્ષે ગયા.

આ સિવાય ભરત ચક્રવર્તિની પાટે આવેલા અસંખ્ય રાજાઓ આ ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા છે.

- * નારદજી ૯૧ લાખ સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * રામ-ભરત ૩ કોડ સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * બાહુબલીના પુત્ર સોમયજ્ઞા ૧૩ કોડ પર મોકલે ગયા.
- * ભરત ૧ હજાર સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * વસુદેવની પત્ની ૩૫ હજાર સાથે મોકલે ગયા.
- * શાંતિનાથ પ્રભુના ચોમાસામાં ૧,૫૨,૫૫,૭૭૭ સાધુ ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * સાગર મુનિ ૧ કોડ સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * ભરત મુનિ ૫ કોડ સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * આદિનાથ પ્રભુના ઉપદેશથી અજિતસેન મુનિ ૧૭ કોડ સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * શાંતિનાથ પ્રભુના પરિવારના ૧૦ હજાર સાધુઓ ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * શ્રી સારમુનિ એક કોડ સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * પ્રદ્યુમ્નની પ્રિયા વૈદર્ભી ૪૪૦૦ સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * ભરતચક્રવર્તીના પુત્ર આદિત્યશા ૧ લાખ અણગાર સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * બાહુબલીના પુત્રો ૧૦૦૮ સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * દમિતારિ મુનિ ૧૪ હજાર સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * અતીત ચોવીશીના ૨૪મા તીર્થંકર શ્રી સંપ્રતિજિનના ગણધર થાવચ્ચા ૧ હજાર સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * શુક પરિવ્રાજક ૧ હજાર સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * થાવચ્ચા પુત્ર ૧ હજાર સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.

- * કાલિક ૧ હજાર સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * કદંબ ગણધર ૧ કોડ સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * સુભદ્રમુનિ ૭૦૦ સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.
- * શૈલકાચાર્ય ૫૦૦ સાથે ગિરિરાજ પર મોકલે ગયા.

આ સિવાય ભરતના પુત્ર બ્રહ્મર્ષિ ચાર પુત્ર સાથે, શાંતનું રાજ, ચન્દ્રશેખર રાજ, શ્રી ઋષભસેન જિન, દેવકીના છ પુત્રો, જાલિમયાલિ-ઉવયાલિ, સુવ્રત શેઠ, મંડક મુનિ, આણંદ ઋષિ, સાત નારદ, અંધકવૃષ્ણિ તથા ધારણી તેમજ તેના ૧૮ કુમારો વગેરે અનંત આત્માઓ આ ગિરિરાજ પર મુક્તિપદને પામ્યા છે.

**નવ ટૂંકના જિનમંદિરના પ્રતિમાજી,
દેરીઓ તથા પગલાં**

*	મોટી દેરીઓ	૧૦૫
*	નાની દેરીઓ	૮૧૫
*	આરસના પ્રતિમાજી	૧૧૦૮૪
*	ધાતુના પ્રતિમાજી	૬૬૫

શ્રી શત્રુંજય ગિરિરાજ ઉપર ઉજવાતા મુખ્ય પર્વો

૧. કારતક સુદ ૧૫ શ્રી ઋષભદેવજીના પુત્ર દ્રાવિડને વારિખિલ્લ દશ કોડ મુનિવર સાથે મોકલે ગયા.
૨. પોષ વદ-૧૩ શ્રી ઋષભદેવ ભગવાન અષ્ટાપદે મોકલે ગયા.
૩. ફાગણ સુદ-૮ શ્રી ઋષભદેવ ભગવાન આ તિથિએ પૂર્વ નવ્વાણું વાર સિદ્ધાયલ ઉપર સમવસર્યા.
૪. ફાગણ સુદ-૧૦ શ્રી ઋષભદેવ ભગવાનના પાલક પૌત્ર નમિવિનમિ વિદ્યાધર બે કોડ મુનિવરો સાથે સિદ્ધિપદ પામ્યા.

૫. ફાગણ સુદ-૧૩ શ્રી કૃષ્ણ વાસુદેવના પુત્ર શામ્ભ અને પ્રદ્યુમ્ન સાડી આઠ કોડ મુનિ સાથે આ તીર્થના ભાડવા ડુંગરવાળા ભાગમાં સિદ્ધિ પામ્યા.
૬. ફાગણ સુદ-૧૫ શ્રી ઋષભદેવ ભગવાનના મુખ્ય ગણધર શ્રી પુંડરીકસ્વામીએ પાંચ કોડ મુનિ સાથે આ તિથિએ અણસણ કર્યું.
૭. ફાગણ વદ-૮ શ્રી ઋષભદેવ ભગવાનના જન્મ તથા દીક્ષા કલ્યાણક છે. તેમ જ વર્ષીતપની શરૂઆત પણ આ દિવસથી જ કરાય છે.
૮. ચૈત્ર સુદ-૧૫ શ્રી પુંડરીક ગણધર પાંચ કોડ મુનિવરો સાથે સિદ્ધપદ પામ્યા.
૯. વૈશાખ સુદ-૩ શ્રી ઋષભદેવ ભગવંતે એ તિથિએ વર્ષીતપનું પારણું શ્રેયાંસકુમારના હાથે હસ્તિનાપુરમાં કર્યું હતું, આ કારણે આજે પણ વર્ષીતપનાં પારણાં પાલીતાણામાં સિદ્ધગિરિની યાત્રા કરી, શેરડીના રસથી થાય છે. “શ્રેયાંસકુમાર જેવો ઊંચો ભાવ શ્રી ઋષભદેવ ભગવાન જેવું પાત્ર અને ઈશ્વરસ જેવું દાન-એવો ત્રિવેણી સંગમ જેવો પવિત્ર દિવસ તે વૈશાખ સુદ-૩.”
૧૦. વૈશાખ વદ-૬ સંવત ૧૫૮૭ માં શત્રુંજય ગિરિરાજનો સોળમો ઉદ્ધાર કરાવનાર કર્માશાહે વર્તમાન મૂલનાયક શ્રી ઋષભદેવની પ્રતિષ્ઠા આ તિથિએ કરી છે, જેથી આ દિવસ શત્રુંજયની વર્ષગાંઠ તરીકે ઉજવાય છે.

૧૧. આષાઢ સુદ-૧૪ ચોમાસાના ચાર મહિના યાત્રા બંધ થતી હોવાથી આ દિવસે ઘણા યાત્રિકો વર્ષની છેલ્લી યાત્રા કરે છે.
૧૨. આસો સુદ-૧૫ પાંચ પાંડવો વીસ કોડ મુનિ સાથે સિદ્ધિપદ પામ્યા છે.

શ્રી શત્રુંજય ગિરિરાજના મહાસંઘપતિઓ

૧. શ્રી ભરત ચક્રવર્તીના સમયમાં ૮૮ કોડ, ૮૮ લાખ, ૮૪ હજાર રાજાઓ સંઘપતિ બન્યા છે.
૨. શ્રી સગર ચક્રવર્તીના સમયમાં ૫૦ કોડ, ૮૫ લાખ, ૭૫ હજાર રાજાઓ સંઘપતિ બન્યા છે.
૩. પાંડવો તથા જીવડશાહ સુધીના સમયમાં ૨૫ કોડ, ૮૫ લાખ, ૭-હજાર મહારાજાઓ સંઘપતિ બન્યા છે.
૪. શ્રી વિક્રમ રાજાએ આ તીર્થનો વિશાળ સંઘ કાઢ્યો હતો.
૫. મહામંત્રી શ્રી વસ્તુપાળ અને તેજપાળે ૧૨૥ વખત સંઘ કાઢ્યા હતા.
૬. ત્રણ લાખ ચોર્યાશી હજાર સમકિતવંત શ્રાવકો સંઘપતિ બન્યા છે.
૭. સત્તર હજાર ભાવસાર શ્રાવકો સંઘપતિ બન્યા છે.
૮. સોળ હજાર ખત્રી શ્રાવકો સંઘપતિ બન્યા છે.
૯. પંદર હજાર બ્રાહ્મણ શ્રાવકો સંઘપતિ બન્યા છે.
૧૦. બાર હજાર કડવા પટેલ શ્રાવકો સંઘપતિ બન્યા છે.
૧૧. નવ હજાર લેઉઆ પટેલ શ્રાવકો સંઘપતિ બન્યા છે.
૧૨. પાંચ હજાર, પિસ્તાળીશ કંસારા શ્રાવકો સંઘપતિ બન્યા છે.
૧૩. સાતસો હરિજન શ્રાવકો તળેટી સુધીના સંઘની યાત્રાના સંઘપતિ બન્યા છે. આશાતના ન થાય માટે ગિરિરાજ પર ગયા નથી.

નાના-મોટા સંઘપતિ મળી આ અવસર્પિણી કાળમાં અસંખ્ય સંઘપતિઓ થયા છે.

કહેવાય છે કે તેરમા ઉદ્ધાર અને પંદરમા ઉદ્ધારની વચ્ચેના સમયમાં ૩૮૪૦૦૦૧ સંઘો શત્રુંજયની યાત્રાએ પધાર્યા હતા.

હાલમાં અનેક સંઘો છ'રી પાળતાં કે બસમાં આવે છે.

શ્રી તીર્થાધિરાજની છત્રછાયામાં આવેલ જિનમંદિરો

તળેટીમાં જિનમંદિર-પગલાં દેરી મૂળનાયક

૧. શ્રી મીનાકારી મંદિર-જૈન નગર	શ્રી વાસુપૂજ્યસ્વામી
૨. શ્રી કેશરીયાજી મંદિર	શ્રી ઋષભદેવ
૩. શ્રી વર્ધમાન જૈન આગમમંદિર	શ્રી ઋષભદેવ
૪. શ્રી જંબુદ્વીપ	શ્રી મહાવીરસ્વામી
૫. શ્રી જયતળેટી	શ્રી પગલાંજી
૬. શ્રી ધર્મનાથ સ્વામિપ્રાસાદ	શ્રી ધર્મનાથ સ્વામી
૭. શ્રી ધનવસી ટૂંક	શ્રી મહાવીરસ્વામી

શ્રી તીર્થાધિરાજની છત્રછાયામાં આવેલ જિનમંદિરો

૧. શ્રી સમવસરણ મહામંદિર	શ્રી મહાવીરસ્વામી
૨. શ્રી સરસ્વતી ગુફા	શ્રી સરસ્વતી દેવી

પાલીતાણા ગામમાં જિનમંદિર

મૂળનાયક

૧૦. સ્ટેશન પાસે શ્રી યશોવિજયજી જૈન ગુરુકુળમાં	શ્રી સુમતિનાથ
૧૧. કાપડ બજારમાં, ગોરજના ડેલામાં	શ્રી શાંતિનાથ
૧૨. સુખડીયા બજારમાં	શ્રી ગોડી પાર્શ્વનાથ
૧૩. જુની આં ૬૦ પેઢી પાસે મોટું દેરાસર	શ્રી ઋષભદેવ
૧૪. રણશી દેવરાજ પાસે જૂની તળેટી	પગલાં
૧૫. નરસી કેશવજી ધર્મશાળા	શાશ્વતા ચોમુખજી

૧૬. નરશી નાથા ધર્મશાળા	શ્રી ચંદ્રપ્રભપ્રભુ
૧૭. સર્વોદય સોસાયટી ગોરાવાડી	શ્રી સુપાર્શ્વનાથ
૧૮. વીરબાઈ પાઠાશાળા	શ્રી મહાવીરસ્વામી
૧૯. મોતીસુખીયા ધર્મશાળા	શ્રી ઋષભદેવ
૨૦. કંકુબાઈ ધર્મશાળા	શ્રી ઋષભદેવ
૨૧. કંકુબાઈ ધર્મ ૦ પાછળ-ગોરજીની વાડીમાં	શ્રી મલ્લિનાથ
૨૨. કંકુબાઈ ધર્મશાળા પાસે વિજય તળેટી	શ્રી પગલાં
૨૩. જશકુંવર ધર્મશાળા	શ્રી ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથ
૨૪. જૈન સાહિત્ય મંદિર	શ્રી ઋષભદેવ
૨૫. સાડેરાવ જિનેન્દ્રભુવન	શ્રી પાર્શ્વનાથ
૨૬. માધવલાલ બાબુ ધર્મશાળા	શ્રી સુમતિનાથ
૨૭. પંજાબી ધર્મશાળા	શ્રી વાસુપૂજ્યસ્વામી
૨૮. અરીસાભવન ધર્મશાળા	શ્રી શાંતિનાથ
૨૯. હજરીનિવાસ ધર્મશાળા	શ્રી ચંદ્રપ્રભપ્રભુ
૩૦. શ્રી સિદ્ધક્ષેત્ર શ્રાવિકાશ્રમ	શ્રી ઋષભદેવ
૩૧. જૈનભવન	શ્રી સીમંધરસ્વામી
૩૨. વલ્લભવિહાર	શ્રી પાર્શ્વનાથ
૩૩. રાજેન્દ્રવિહાર-દાદાવાડી	શ્રી ઋષભદેવ
૩૪. હિંમતવિહાર	શ્રી શાંતિનાથ
૩૫. રાજેન્દ્રભવન	શ્રી ઋષભદેવ
૩૬. જૈન બાલાશ્રમ	શ્રી પાર્શ્વનાથ
૩૭. નંદાભવન	શ્રી સીમંધરસ્વામી
૩૮. લુણાવા-મંગલભવન	શ્રી ઋષભદેવ
૪૦. તખતગઢ-મંગલભવન	શ્રી ઋષભદેવ
૪૧. શ્રી કલ્યાણ વિમળની દેરી	પગલાં

પાલીતાણા ગામમાં આવેલ સંસ્થાઓ

૧. છાપરીયાળી પાંજરાપોળ.
૨. શ્રી યશોવિજયજી જૈન ગુરુકુળ.
૩. શ્રી સિદ્ધક્ષેત્ર જૈન બાલાક્ષમ.
૪. શ્રી સિદ્ધક્ષેત્ર જૈન ક્ષાવિકાશ્રમ.
૫. શ્રી જિનદત્તસૂરિ બ્રહ્મચર્યાશ્રમ.
૬. શ્રી જૈન સેવા સમાજ
૭. શ્રી જૈન શ્રેયસ્કર મંડળ.
૮. શ્રી લબ્ધિસૂરિ જૈન સેવા સમાજ.
૯. શ્રી સિદ્ધક્ષેત્ર મોટી ટોળી.
૧૦. શ્રી સિદ્ધક્ષેત્ર નાની ટોળી.
૧૧. શ્રી આયંબિલ ભુવન.
૧૨. ગૌરક્ષા.
૧૩. શેઠ આણંદજી કલ્યાણજીની પેઢી.

પુસ્તક ભંડાર અને લાયબ્રેરીઓ

૧. શ્રી જૈન સાહિત્ય મંદિર
૨. શ્રી દેવદર્શિગણે ક્ષમાશ્રમણ લાયબ્રેરી.
૩. શ્રી વીરબાઈ જૈન લાયબ્રેરી.
૪. શ્રી પન્નાલાલ લાયબ્રેરી (બાબુની ધર્મશાળા).
૫. શ્રી મોહનલાલજી લાયબ્રેરી (ઉજમબાઈની મેડીમાં)
૬. અંબાલાલ જ્ઞાનભંડાર (આણંદજી કલ્યાણજીની પેઢીમાં).
૭. બાબુ ધનપતસિંહ જ્ઞાનભંડાર (બાબુના દેરાસરમાં).

પાઠશાળાઓ

૧. શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય પાઠશાળા.
૨. શ્રી સૂક્ષ્મ તત્ત્વબોધ પ્રકરણાદિ પાઠશાળા.
૩. શ્રી હરિભાઈ સંસ્કૃત પ્રાકૃત પાઠશાળા.
૪. શ્રી વીરભાઈ પાઠશાળા.
૫. શ્રી નીતિસૂરિશ્વરજી જૈન પાઠશાળા.
૬. શ્રી બાબુ બુદ્ધિસિંહજી જૈન પાઠશાળા.

પાલિતાણામાં આવેલા જૈન ધર્મશાળાઓ

૧. દિગંબર ધર્મશાળા	૨૦. નગીનદાસ કપૂરચંદ
૨. મસાલીયાની ધર્મશાળા	૨૧. નરશી કેશવજી
૩. હેમાઈશેઠની હવેલી	૨૨. વીરભાઈ પાઠશાળા
૪. મોતીશાહ શેઠ	૨૩. જામનગરવાળા
૫. સાત ઓરડા	૨૪. ધોધાવાળાની
૬. અમરચંદ જસરાજ	૨૫. મોતીસુખીયા
૭. હઠીભાઈની	૨૬. ચાંદભવન
૮. લલ્લુભાઈની	૨૭. કલ્યાણભવન
૯. સૂરજમલની	૨૮. ચંપાનિવાસ
૧૦. ખુશાલભવન	૨૯. કંકુભાઈની
૧૧. વીશા શ્રીમાલીવાડી	૩૦. સુવર્ણ જતનવિહાર
૧૨. શાંતિભવન	૩૧. પુરભાઈની
૧૩. મહાજન વંડો	૩૨. નહાર બીલીંગ
૧૪. નરશીનાથા	૩૩. મગનલાલ મૂળચંદ
૧૫. દેવશી પુનશી	૩૪. ધનાપુરા
૧૬. મગનમોદી	૩૫. કાશીકેસર
૧૭. ભાવસાર	૩૬. સુરાણીભવન
૧૮. સમરથભવન	૩૭. પ્રકાશભવન
૧૯. રણશી દેવરાજ	૩૮. વલ્લભવિહાર

૩૯. બ્રહ્મચર્યાશ્રમ	૬૩. વૃદ્ધિનેમિ અમૃતવિહાર
૪૦. જીવનનિવાસ	૬૪. કચ્છી વીશા ઓશવાલ
૪૧. શત્રુંજયવિહાર	નૂતન ધર્મશાળા
૪૨. કોટાવાળા	૬૫. રાજેન્દ્રવિહાર-દાદાવાડી
૪૩. બાબુ પન્નાલાલ	૬૬. હિંમતવિહાર
૪૪. હરિવિહાર	૬૭. રાજેન્દ્રભવન
૪૫. સોડેરાવ જિનેન્દ્રભવન	૬૮. મહારાષ્ટ્રભવન
૪૬. ઉમાજીભવન	૬૯. સૌધર્મનિવાસ
૪૭. પંજબીયાત્રી ભવન	૭૦. કાશીકેસર વાપીવાળાની
૪૮. આરીસાભવન	૭૧. નંદાભવન
૪૯. બાબુ માધવલાલ	૭૨. ચંદ્રદીપક
૫૦. આનંદભવન	૭૩. યતીન્દ્રભવન
૫૧. હજારીનિવાસ	૭૪. પન્ના રૂપા
૫૨. બનાસકાંઠાની	૭૫. સોના રૂપા
૫૩. સાબરમતીવાળા	૭૬. સુશીલદિવ્ય ચિત્રસાહિત્ય
૫૪. લુણાવામંગલભવન	૭૭. ભક્તિવિહાર
૫૫. બેંગલોરયાત્રીભવન	૭૮. તખતગઢ મંગલભવન
૫૬. ખીવાન્દીમંગલભવન	૭૯. ગિરિરાજછાયા પાદરલી
૫૭. ઓશવાલયાત્રીભવન	૮૦. નિવૃત્તિનિવાસ (ભવન)
૫૮. સુરેન્દ્રભવન	૮૧. ગિરિવિહાર
૫૯. મુક્તિનિલય	૮૨. આરાધનાકેન્દ્ર
૬૦. જૈનભવન	૮૩. વીશાનીમા
૬૧. સુતરીયાનિવાસ	૮૪. કેશરીયાનગર
૬૨. પાંચબંગલા	૮૫. પ્રાગજી જવેરભાઈ ધર્મશાળા

મોટા ભાગની ધર્મશાળામાં વ્યાખ્યાન હોલ તથા સાધુ-સાધ્વી મહારાજને ઉતરવાની સગવડ છે. પાલીતાણામાં જન્મવા માટે ભોજનશાળાઓ પણ આવેલી છે. (માહિતિ આધાર : 'શત્રુંજય મહાતીર્થ દર્શન' પુસ્તક)

સવારનાં પચ્ચખ્ખાણ

૧. નમુક્કારસહિઅં-મુઢિસહિઅં

ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિઅં, મુઢિસહિઅં પચ્ચખ્ખાઈ ચઉવિવ્વહં
પિઆહારં અસણં પાણં ખાઈમં, સાઈમં, અન્નત્થણાભોગેણં,
સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિ-વત્તિયાગારેણં વોસિરઈ
(વોસિરામિ)

૨. પોરિસિ-સાઢપોરિસિ, પુરિમુઢ, અવઢ

ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિઅં, પોરિસિં, સાઢપોરિસિં પુરિમુઢ,
અવઢ મુઢિસહિઅં પચ્ચખ્ખાઈ, ઉગ્ગએ સૂરે ચઉવિવ્વહંપિ આહારં
અસણં-પાણં-ખાઈમં-સાઈમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં,
પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુવયણેણં, મહત્તરાગારેણં,
સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરઈ (વોસિરામિ)

એકાસણ-બિયાસણ

ઉગ્ગેસૂરે નમુક્કારસહિઅં પોરિસિં, સાઢ પોરિસિં, મુઢિસહિઅં
પચ્ચકખાઈ, ઉગ્ગએસૂરે ચઉવિવ્વહંપિ આહારં અસણં
પાણં-ખાઈમં-સાઈમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં,
પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુવયણેણં, મહત્તરાગારેણં,
સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વિગઈઓ પચ્ચખ્ખાઈ, અન્નત્થણાભોગેણં,
સહસાગારેણં, લેવાલેવેણં, ગિહત્થસંસઢ્ઢણં, ઉખ્ખિત્તવિવેગેણં,
પુરુચ્ચયમખ્ખિએણં, પારિક્કાવણિયાગારેણં, એકાસણં મહત્તરાગારેણં,
સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, એગાસણં-બિયાસણં પચ્ચખ્ખાઈ, તિવિહંપિ
આહારં, અસણં, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં,
સાગરિયા ગારેણં, આઉંઢ્ઢણપસારેણં, ગુરુઅબ્બુઢાણેણં,
પારિક્કાવણિયાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં,
પાણસ્સ લેવેણ વા અલેવેણ વા, અચ્છેણ વા, બહુલેવેણ વા,
સસિત્થેણ વા અસિત્થેણ વા વોસિરઈ (વોસિરામિ)

૫. આયંબિલ

ઉગ્ગએ સૂરે-નમુક્કારસહિઅં, પોરિસિં, સાઢપોરિસિં, મુઢિસહિઅં, પચ્ચખ્ખાઈ, ઉગ્ગએ સૂરે ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણં, પાણં, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુવયણેણં, મહત્તરાગારેણં સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, આયંબિલ પચ્ચખ્ખાઈ, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, લેવાલેવેણં, ગિહત્થસંસકેણં, ઉખ્ખિત વિવેગેણં, પારિક્કાવણિયાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં સાગરિયાગારેણં, આઉટણપસારેણં, ગરુઅબ્બુદ્ધાણેણં, પારિક્કાવણિયાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, પાણસ્સલેવેણ વા, અલેવેણ વા, અચ્છેણ વા, બહુલેવેણ વા, સસિત્થેણ વા, અસિત્થેણ વા, વોસિરઈ (વોસિરામિ)

૬. તિવિહાર ઉપવાસ

સૂરે ઉગ્ગએ અબ્બત્તઠ્ઠં પચ્ચખ્ખાઈ, તિવિહંપિ આહારં, અસણં-ખાઈમં-અન્નત્થણાભોગેણં-સહસાગારેણં, પરિક્કાવણિયાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, પાણહાર, પોરિસિં, સાઢપોરિસિં, મુઢિસહિઅં, પચ્ચખ્ખાઈ, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુવયણેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, પાણસ્સ લેવેણ વા, અલેવેણ વા, અચ્છેણ વા, બહુલેવેણ વા, સસિત્થેણ વા, અસિત્થેણવા, વોસિરઈ (વોસિરામિ)

૭. ચઉવ્વિહાર ઉપવાસ

સૂરે ઉગ્ગએ અબ્બત્તઠ્ઠં પચ્ચખ્ખાઈ-ચઉવ્વિહંપિ આહારં અસણં-પાણં-ખાઈમં-અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પારિક્કાવણિયાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરઈ (વોસિરામિ)

૮. અભિગ્રહ

અભિગ્રહં પચ્ચખ્ખાઈ, અન્નત્થણાભોગેણં સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરઈ (વોસિરામિ)

સાંજના પચ્ચખાણ

૧. ચઉવ્વિહાર

દિવસચરિમં પચ્ચખાઈ, ચઉવ્વિહંપિ, આહારંઅસણં, પાણં, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નત્થણાભોગેણં સહસાગારેણં મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરઈ (વોસિરામિ)

૨. પાણહાર

પાણહાર દિવસચરિમં પચ્ચખાઈ, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરઈ (વોસિરામિ)

૩. તિવિહાર

દિવસચરિમં પચ્ચખાઈ, તિવિહંપિ આહારં, અસણં, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરઈ (વોસિરામિ)

૪. દેશાવગાસિક

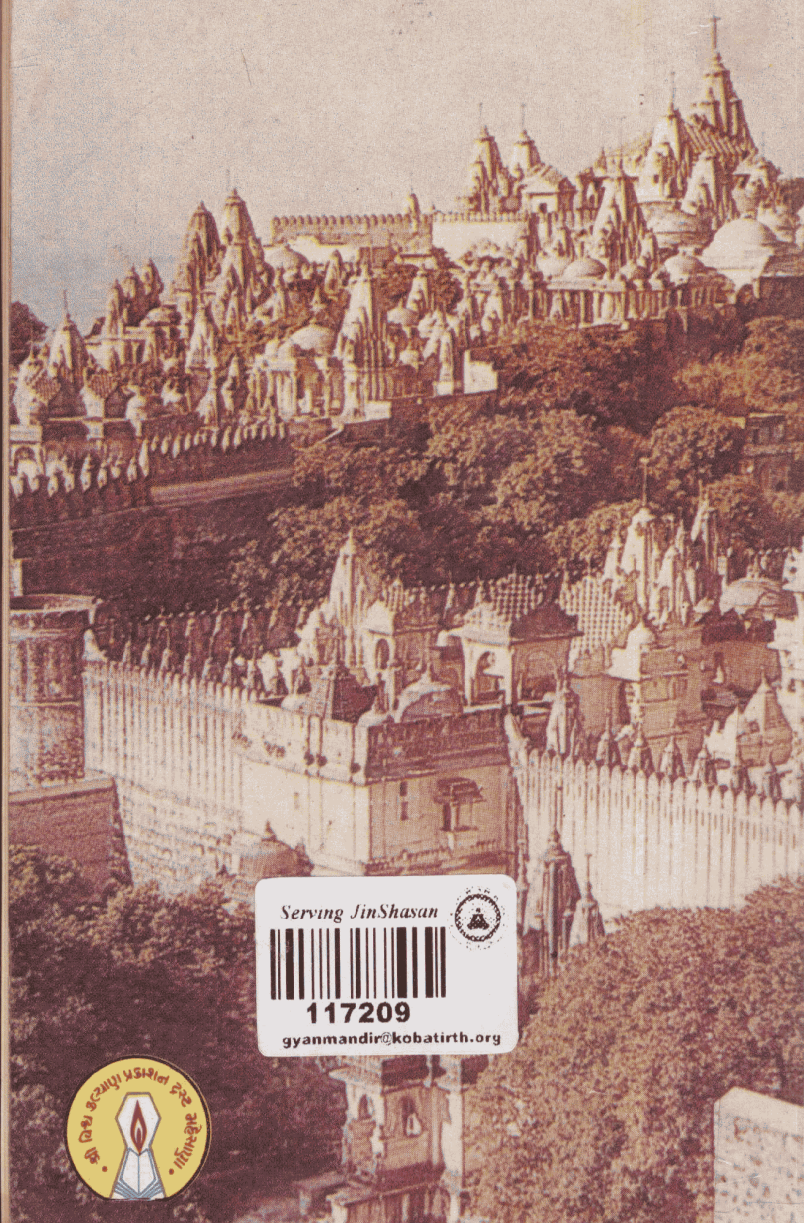
દેસાવગાસિયં, ઉવભોગં, પરિભોગં પચ્ચખાઈ, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરઈ (વોસિરામિ)

પચ્ચખાણ પારવાનું સૂત્ર

(નીચે પલાંઠી વાળીને બેસીને જમણા હાથની મુઠ્ઠી બાંધીને જમીન ઉપર મુઠ્ઠી ૧ નવકાર ગણીને નીચેનું સૂત્ર બોલવું)

“ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિયં, પોરિસિં, સાઢ પોરિસિં મુઠ્ઠિસહિયં પચ્ચખાણ કર્યું ચઉવ્વિહાર આયંબિલ, એકાસણું, બેસણઉં પચ્ચખાણ કર્યું તિવિહાર, પચ્ચખાણ ફાસિયં, પાલિયં સોહિયં, તિરિયં કિટ્ઠિયં, આરાહિયં, જંચ ન આરાહિયં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કં”

* * *

Serving JinShasan

117209

gyanmandir@kobatirth.org

